

ZOMBOR ÉS VIDÉKE.

POLITIKAI és VEGYES TARTALMU MEGYEI KOZLÖNY.

Megjelenik hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Hirdetések és előfizetések fôlvételnek s egyes számok kaphatók helyben:

Muzsik és Partics könyv- és könyvnyomdájában, Schön A., Hecht M. könyvkeresked.-ben, Hay S. dohánytözsdejében, valamint hirdetések s nyilttéri közlemények ugy a külföldi összes hirdetési irodákban.

Egy szám 10 kr.

ELŐFIZETÉSI DÍJ.

helyben másod hordva:

Egész évre . . . 8 frt.
Fél évre . . . 4 „
Negyed évre . . . 2 „

Vidékre postán küldve:

Egész évre . . . 9 frt. — kr.
Fél évre . . . 4 „ 50 kr.
Negyed évre . . . 2 „ 25 kr.

Neptanítóknak helyben:

Egész évre . . . 6 frt. — kr.
Fél évre . . . 3 „ — „
Negyed évre . . . 1 „ 50 „

Neptanítóknak vidéken:

Egész évre . . . 7 frt. — kr.
Fél évre . . . 3 „ 50 „
Negyed évre . . . 1 „ 75 „

Szerkesztőségi iroda
Csendes-utca, Tóth-féle házban,
hová minden a lap szellemi részét illető közlemény, küldendők.

Kiadóhivatal:
Csendes-utca, Doh-féle házban, hová az előfizetések s hirdetések küldendők; Bérmentetlen levelek nem fogadtatnak el. Kéziratok nem adódnak vissza.

Szerkesztővel értekezhetni:
d. e. 11 óráig 12-ig és d. u. 8-tól 6 óráig.

Előfizetési felhívás

„ZOMBOR ÉS VIDÉKE“

1887. évi VI. évfolyamára.

Öt esztendő áll mögöttünk, a hatodik év nyomában járunk.

A „Zombor és Vidéke“ bizalommal s reményteljesen néz jövője elé.

Az a közönség, mely eddig biztosította existenciáját, ezután sem fogja elhagyni.

A „Zombor és Vidéke“ hivatalos közlönye a bács-bodroghmegyei mindkét arnyalatu ellenzéknek. Egyedüli politikai lapja e nagy megye ellenzékének. Vannak vidéki közlönyeink melyek a kisvárosi élet érdekeit szolgálják: az egész megye érdekeit két központi lap szolgálja, mindegyik más-más irányban. Egyik híve az uralkodó kormánynak, a másik ellenese.

Hogy az uralkodó kormány védi magát, nem riad vissza semminemű eszközöztől, táborkari tisztjei megyéi fizetett tisztviselők, a kik a főispán muzsikája szerint járják a kalamajkát. — fizetett zsurnájjai egekig magasztalják tetteit: ez renden legyen; de az ellenzék mindezt zsebre dugott kézzel nézze végig s ne tegyen semmit? Pedig az ellenzéknek nincs oly tág tere, mint a kormánypártnak. Az egyes választó polgár csak a szavazó-urnák előtt adhat döntő kifejezést meggyőződésének.

Azonkívül csupán a sajtó az, mely figyelemmel kíséri a kormány safárkodásait.

A sajtó mondja meg azt, hogy van ellenzék, sajtó nélkül csupán itt-ott volna módunkban életelt adni magunkról. A hol ellenzéki sajtó van, — ott van ellenzék is, s ha e különböző neptanított vegyes megyében egy központi ellenzéki lap tudja magát fontartani, — akkor bizonyosság ez arra nézve, hogy itt erős ellenzék is van. A „Zombor és Vidéke“ fonállásának ez az első alapköve. De e lap méltán hivatkozik múltjára is. Sok minden megváltozott azóta e megyében, mióta örszemekkel tekintünk végig minden hivatali közeg tevékenységi körén, s nem késlekedünk a hibát, visszaélést s bünt ostorozni. Sok minden megváltozott társadalmi életünkben is, mióta e lap bátran és erélyesen sikra száll az előítéletek s képzelt privilegiumok ellen s kitartó küzdelmét győzelem koronázza. — De a lefolyt képviselő-választások alatt a „Zombor és Vidéke“ előharczosa volt az ellenzéknek, — küzdött teljes erejéből, s előmozdította, helyes irányba terelte ez ellenzék erejét. Bács-Bodrogh megye megszűnt csendes mameluk megye lenni. A kormánypárt tisztában van azzal, hogy nehéz küzdelem vár reá s méltán fogja el az a sejtélem, hogy itt teljesen elbukik.

S ha e megyében irányadó tényező az ellenzék, melylyel szemolnia kell az uralkodó kormánypártnak, — holott ez előtt figyelembe se vette, s játszott vele, — akkor ebben érdeme van a „Zombor és Vidéke“-nek is.

A mult képezi jövő existenciánk biztosítékát.

A mi eddig jövő tevékenységünket illeti, — talán sokkal erősebb küzdelem elé nézünk, talán sokkal nagyobb szükség van reánk, mint eddig volt.

A kormánypárt a lefolyt képviselő-választások alkalmából kapott sebeit a jövő választások alatt akarja kigyógyítani s szerzett kudarczait készül kiközösíteni. Ha eddig csábítás, pressió, s megvesztegetés rontotta meg a választási szabadságot: kétszeres dühvel fog most ez a démoni erő sikra szállani ellenünk s az előlekekből itélve nehéz esata vár reánk.

S ha kellett eddig küzdenünk a kormánypárti machinatiók ellen, — kétszeresen kell azt tennünk most, midőn a bácskai kormánypárt a „lenni vagy nem lenni“ nagy harcát készül kivívni.

A mi programunk: A kormánypártot végkép kiszorítani e megyéből s ezzel egy új megyei aerának nyitni utat.

A megyei élet álmos közönybe merült. Elzsibbadtak a tetterős idegek, elmúlt a lelkes szó, sivár, önos érdekek uralkodnak a helyzetet. Közgyűlési termünk egy álmos kolosszus képét nyújtja. Nem hallunk ott egyebet egyhangu referádáknál s elnöki enunuciazióknál. Közgyűléink legiagosabb érdekei elhanyagoltatnak, legvitalisabb jogai háttérbe szorítatnak a protekció és nepotizmus által.

Sógorság — és komaság! ez ma a jelszó. A jövő évi képviselő-választások alkalmával erélyesen fog Bács-Bodrogh megye választó-közönsége tiltakozni e jelszó ellen, s ezuttal fôlhallatszik szava a trón zsámolyáig.

Az egész ország elkeseredett küzdelmet fejt ki Tisza uralma ellen. Bácska nem maradhat vissza —

Ezt elmondani, fejtegetni megértetni választó-polgárainkkal: a mi jövő hivatásunk!

Politikai programunk hű és lelkiismeretes betöltése mellett nem feledkezünk meg olvasóink ama jogos kívánságáról sem: a megyei eseményeket gyorsan s híven közölni, figyelmet fordítani társadalmi életünk jelesebb mozzanataira, megbeszélni ama kultur kérdéseket, melyek a szellemi élet hullámzásánál fogva fôlszínre vetődnek.

Azonkívül iparkodni fogunk olvasóinknak érdekes és mulattató tárcza czikkekkel nyújtani szórakozást s e részben szépirodalmi rovatunkat ama niveau tartani, melyen egy vidéki lapnak a legjobb esetben módjában van állani.

A „Zombor és Vidéke“ az 1887 ik év folyama alatt alakjában változottnak néz elebe, hogy a kifejlendő választás mozgalmak eseményeit teljesen felölhesse.

Már 1887-ik évi január havában, tehát a VI-ik év folyam első számától fogva nagyobb alakban fog megjelenni.

Lapunk előfizetési feltételei a felsoroltak daczára a jövőre is az eddigiek maradnak, sőt a vidéki előfizetők ki 1 frittal olcsóbban rendelhetik meg, amennyiben nem 9, de nyolc z forint lesz egész évi előfizetési ára egy helyben, mint vidékre.

Jelesen előfizetési feltételeink a következők:

| | | | |
|--|-------|--|--------------|
| Egész évre (helyben ugy, mint vidékre) | 8 frt | Neptanítók számára: | |
| Félévre | 4 frt | Egész évre (helyben ugy, mint vidékre) | 6 frt |
| Negyedévre | 2 frt | Fél évre | 3 frt |
| | | Negyedévre | 1 frt 50 kr. |

Zombor, 1886. december hóban.

A „Zombor és Vidéke“ szerkesztősége és kiadóhivatala.

A megváltó születése napján.

A keresztény világ nagy ünnepep ünnepe: a megváltó születésnapját.

A kegyelet, a hit és a remény e gyüpontjának a karácsonynak sugárverése is vannak, melyeknek szétáradó fénye minden nemzet, minden ország fölé lótt világít. Az egyes csak paránya az egésznek, egy nemzet csak része az emberiségnek és ha a világegyetemnek megváltóra volt szüksége, tünő és támadó nemzetek, haladó és hanyatló népek szintén várják vagy ünneplik a saját megváltójukat.

Az, a ki az emberiséget képes vala bűneitől, nyomasztó helyzetéből, erkölcsi tepedéséből kiemelni: az a megváltó, a nagy mindenség megváltója. Áldott legyen, hogy született, áldott legyen, hogy meghalt értünk, és imádvá borulunk le oltára előtt, s lelkünk mélyéből dicsőítjük nevét.

De mikor szívünk hájára fakadó érzelmeivel felemelkedik az elmerengő emlékezet szárnyán a csillagok régióiba, a végtelenség nagy birodalmába, mikor az ajk fohászra nyílik annak nagysága előtt a ki értünk szeretet, hogy értünk ezert megfeszítessék, ne jussanak eszünkbe önkénytelenül azok is, a kik csak értünk születtek, csak értünk haltak meg s csak értünk szenvedtek.

Mert a magyar nemzetnek is voltak megváltói!

Ki tehet róla, hogy minden támadó Messiasunkat megkövezték, megtámadták a farizeusok és az irástudatlanok; ha elárulták s eladták a Judások; ha megfeszítették a Pilátusok! s ki tehet róla, ha a megváltóknak közös sorsa a vértanúság! Ki tehet róla, ha sohasem az igazság a mi a jog s a jog is kénytelen a durva erő előtt meghátrálni? Ki tehet róla, ha Hunyady László, Zrínyi Péter, Wesselényi, Rákóczy és Kossuth sorsa is ugyanaz! Ki tehet róla, ha egy eszmén egy végzet átká nyugszik? Ki tehet róla,

hogy ott, a hol megváltó támad, utána nő a „feszítsd meg”-et ordító sereg? S ki tehet róla, hogy a megváltók csak az igazság fegyverét villogtathatják, a mely csak akkor győz, a midőn a nyers erő már megfeszíté az eszmék bajnokát. Ki tehet arról, hogy joga van annak, a kinek ereje van? Ki tehet mind erről?

Fussak át nemzetünk történelmének lapjait, s megtaláljuk a kérdésre a feleletet. Megtaláljuk ott a sötét lapok gyászos regét: valódi gyűlölségekről, az érdekhajhászat szította pártviszályokról, a lovagiaság gyöngeségéről, s gyengédségéről s a gyöngeség lovagiatlanságáról, a hit s sorsát fitymáló közönyről, egyenetlenkedésről, a tétlen tepedésről, az összetartásról s a tette készségről akkor, a mikor tenni nem lehet.

Óh, nagyon szomorú regék ezek! Szomorúak azért, mert megzafolthatlan valóságot tartalmaznak s mert nagyon-nagyon sokat jelentenek.

Az emberiség megváltójának születése ünnepep emlékezzünk meg a magyar nemzet megváltóiról is. S míg örömpesze zengi ajkunk „Dicsőség menyben az Istennek!” — fogadjuk meg, hogy azt a szabadságot, jogegyenlőséget, testvériséget, a melyet a magyar nemzet megváltói kivitak, azt az önállóságot, függetlenséget, alkotmányosságot, melyet vértükkel megpecsételtek, azt a szellemi haladást, műveltséget s felvilágosodást, a melyre lángeszük oktatták, utbaigazítása késségé tön: megvédjük, megtartjuk s tovább fejlesztjük.

Az emberiség megváltójának születésnapján igérjük meg, hogy ott, a hol a magyar társadalomról, a magyar államról van szó, nem ismerünk semmiféle érdeket; igérjük meg, hogy a nemzetünk jólétét fenyegető rész pillanatában nem lesz közöttünk visszavonás, igérjük meg, hogy megadva az Istennek, a mi az Isten s a királynak mi a királyé, hazánk újabb ezredvét biztosítandó hű apostolai le-

szünk nemzetünk megváltóinak ép úgy, mint az emberiség megváltójának!

E fogadást beváltva, ez ígéretet megtartva „béke leszen e földön az emberek között!”

Hallelujah!
Úgy legyen!

Bács-Bodrogh vármegye leglőbb adót fizető bizottsági tagjainak nevéjegyzéke az 1887-ik évr.

| | |
|----------------------|----------------------|
| Gróf Chottek Ottó | Györgyevits Sabbas |
| Fernbach Bálint | Horvátzky József |
| Id. Leibach Ádám | Kelemen János |
| Fernbach Antal | Fuchs József |
| Id. Latinovits János | Papik Miksa |
| Dungyerszky Lázár | Zimmermann Henrik |
| Br. Rédl Béla | Dungyerszky Boglán |
| Br. Rédl Lajos | Schuller József |
| Szemző Mátya | Dr. Alföldy Gedeon |
| Weinl Mór | Debeljacszy Izidor |
| Schmausz Ferencz | Mudrinzky Gyóka |
| Vojnits József | Terék Károly |
| Vojnits Lukács | Ótner Ignác |
| Löbl Jakab | Dukay Mátyas |
| Szemző István | Gál István |
| Pilazsanovits József | Dimitrievits Milos |
| Kohn Lipót | Stojakovits Miklós |
| Latinovits Ernő | Gayer Henrik |
| Rudis Ferencz | Engelsmann József |
| Latinovits Géza | Nikolics Milos |
| Krahl Adolf | Féhr József |
| Ginder Ignác | Császár Ferencz |
| Wuits Sabbas | Dungyerszky Péra |
| Boschán Jakab | Grigorievits Péter |
| Szemző László | Katyanszky Daniló |
| Vény Márton | Gavanszky Tosa |
| Ifj. Leibach Ádám | Katyanszky Mladen |
| Gräber Gyula | Gerber Nándor |
| Dungyerszky Jakab | Dudás Lajos |
| Leibach János | Hetteszheimér Károly |
| Reinhardt György | Krieszhaber Simon |
| Rácz György | Groz Illés |
| Roheim Károly | Poppovits J. P. |
| Oseh Ervin | Komlós Ede |
| Parsestich Félix | Kazinczy Mihály |
| Leibach Konrad | Polyák György |
| Leibach Péter | Tésics Sándor |
| Freund Ferencz | Gyenes Orbán |
| Vámoscher Nándor | Pukovits József |
| Törk János | Csuhás Antal |
| Kovács József | Strausz Salamon |
| Rosenberg Mór | Körmeny Gyula |
| Rosenberg Adolf | Bognár István |
| Pollák Jakab | Hetteszheimér Henrik |
| Engelsmann Adolf | Stöckl Jakab |
| Vojnits István | Ertl József |
| Aman József | Id. Nagy Pál |
| Gräber Ferencz | Vojnovits Vászna |
| Heinze Albert | Szabó Ferencz |
| Obláth Mór | Raichl Péter |

| | |
|------------------------|------------------------|
| Szemző Gyula | Györgyvánszky György |
| Szilágyi Mór | Zsarkó Antal |
| Dungyerszky Milán | Jankovits Aurél |
| Latinovits Pál | Székessy Sándor |
| Obláth Lázár | Id. Schick Miklós |
| Rudics Gyergely | Gombos Béla |
| Ungár József | Ifj. Tóth József |
| Loachitz Jakab | Abraham Herman |
| Freund Vilmos | Ungár Lajos |
| Dr. Offenheimer Vilmos | Borovszky Károly |
| Ifj. Fernbach Antal | Nagy István |
| Dungyerszky Steván | Grünbaum Filöp |
| Kohn Mór | Dudás Márton |
| Majlay Károly | KatyanszkyThanasza |
| Szajros József | Dr. Bernheim Sana |
| Löbl Sámuel | Stankovits Lázár |
| Sztratinovits György | Milovánov Gavra |
| Ungár Béni | Horváth Mihály |
| Mayer János | Varga István |
| Deutsch Adolf | Mikovits Novák |
| Vajda Jakab Filöp | Dinacszy Lázár |
| Ratkovics Ferencz | Piszár János |
| Loschitz S. Lipót | Dudás Antal |
| Geschkan Mór | Löbl Mór |
| Velker Henrik | Hajdukasa Manó |
| Pilischer Mór | Varga Mihály |
| Raffai Sándor | Gavrilov Mátyas |
| Dimitrievits Mihály | Ertl János |
| Manojlovits Glisó | Schlicht Vilmos |
| Vujevich Zakár | Ifj. Ertl János |
| Stein Dávid | Vuita Pál |
| Braun Adám | Ertl István |
| Basch Herman | Czirák József |
| Pollák Henrik | Szászka Konrad |
| Görgy János | Zsvikov Pera |
| Manojlovits Lázár | Leopold Antal |
| Nikolin | Veiszberger Ignác |
| Engelsmann Zsigm. | Vámoscher Mihály |
| Poppovits Sándor | Bodrogh Mór |
| Kiss Ábel | Robicssek Adolf |
| Mészáros Ignác | Poppovits Dusan |
| Benedek Ede | Dimovits Nikola |
| Bollán Mihály | Zsötér Ander |
| Dr. Csesicsky József | Bobányi István |
| Dr. Raics Milos | Varga György |
| Korbay Károly | Hercz Mór |
| Diener János | Fuchs Vilmos |
| Kohn Mór | Jozsity Mladen |
| Alexievits Mita | Schlagetter Gyula |
| Poppovits Vazul | Löbl Simon |
| Heick Nándor | Gräber József |
| Schick Mátyas | Schneider Kornél |
| Oberländer Filöp | Drach Henrik |
| Bachrach Mózes | Czilzer Jakab |
| Matkovits Lajos | Nagy Mihály |
| Schlagetter Tamás | Tóth Márton |
| Dr. Mikló Ignác | Goldberger József |
| Pollák Simon | Jank Antal |
| Br. Jovits Tivadar | Harischenhauser Herman |
| Dombovits Márton | Becker Ferencz |
| Krahl József | Matkovits Bertalan |
| Hirschenhauser Mór | Dukai Lukács János |
| Hipp Miklós | Dudvarszky Gigó |

(Folyt. az 1-6 mellekleten)

A „Zombor és Vidéke” tárczája.

KARÁCSONY.

Irtá: Pataj Sándor.

Hazatalan, hiába éltem,
Oly rideg szív az éitem —
Regi vágyam: égi béke.
— VENISANCTE — jőjél értem!

... Álmamban régi vágyam
Tejfeült, és fölrépültem.
Mindenütt az égi karban
— ALLELUJA szólt koráltem.

— Térj a földre vissza velünk,
Im az ember kis hitének
Leküld az Ég a békét!
DE PROFUNDIS szólt az ének.

Karácsony.

Egy titkos kin emésztí szívem,
Néven nevezhetetlen öjsötét ...
Nincs arra ír. Szent könyvek szent igéi
El nem mulasztják, s a fakó betűkkől is
Miként ha láthatatlan szellemárnyék
Szállának s győttér fölébe
Sugnak, süsognak egyre, folyton,
Csodás kérdéseket, minőkre
Nincs válasz: ám viszhangjuk itt marad
A szíven egyben: dúlja, győttér őket:
Mért a lét, hol a vég, a kezdet?
Van e örök rend? s Van e útmutatás?

Kempelen Farkas.

Karácsony este.

(Eredeti tárcza.)

Hozsána néked! Harangok zugása,
„Hirdetik, hogy a szűz anya megváltót ada
a földnek! A malaszteljes szívből ájtatos

ajkakra tör az ige.” Megszületett a Fiu-
Isten. Hozsána!

Karácsony van! Hidegtől megjegesített
hó ropog recseg az itt-ott járók lábai alatt.
A szél szédítő tánczát járja. Lesodorja a
száraz galyakról a vastag zuzmarát, sét-
szőrja a hideg levegőben és a hold bágyadt
fényében megtörve ezüst fátýókent tűnik
fel. Az ereszek aljáról ökölyi jégesapok
hallnak esőrómpolvé a fel öles hó rétegre.

Künn minden csendes! Csak a harang-
ok zugják: Halleluja! Hozsána! Künn min-
den csendes, de annál zajosabb benn. A
fehér abrosszal terített asztalon van a ka-
rácsonyfa tele csecebecsével. A kis Poldi-
kának meg a Zsófikának hozta a „Kriszt-
kindli” de milyen okos is az a Krisztkindli!
Hogy megadta választani a mákos patkót
Zsófikának, meg a kardot Poldikának. Hogy
tudta mi az eszményképük: az aranyos
okos kis Krisztkindli!

Az anya gyöngéden férje vállára hajtja
fejét s kar a karban boldog moosolyal
ajkon, szemlélik a két kis tacsokót, mint ug-
rándoznak örömlükben.

A mákos patkót nekem hozta!
Nekem meg kardot, paripát. Papácska
hát a Pistának semmit sem hozott a jó
Krisztkindli?

A Pistának?
Az apa arczáról eltűnt a boldog mo-
soly. Az anya gyöngéden vonja magához a
redős homlokot s csókjaival halmozza.
A Pistának? Hol van az most. Úgy

szereit apja-anya mégis világgá ment ott
hagyta őket; miért? Mert apja egyszer
megtalálta útni. Hát nem azért apja-
? Apja — ki bűntet, mert szeret, és szeret ha
bűntet. De Pista makranzesz fejével zokot
vette a dolgot és szó nélkül világgá ment.
Hát hónapja se golya, se fescke hirt nem
hozott róla.

Zsófika tovább fecseg.

Mamuska kivel osztatja szét most a
Krisztkindli a patkókat? Nincs itt a k-
szokta, a Pista

Hallgass piczi, a Pista ros, a Pistán
nem szeretem.

S mig ajka azt mondja, „nem szere-
tem” ugy szeretné azt a ros, zyereket kar-
jaiba zárni, keblére szoritani, s csókjaival
elhalmozni: hogy miért olyan ros?

A kis Poldika az alatt a képes köny-
vek közül előkötör egy kis perselyt, kivész
belőle négy fehér pénzt — oda tartja
apja elé.

Most is küldjünk a kis Krisztuska
álat a szegényeknek, — kik eheznek, fá-
nak. A Boressa vigye el a templomba.

Az atya magához öleli a nemesszű-
csemetét.

Aranyom még nem felelted el ta-
valyról? Igen gyermekek, mikor legbol-
dogabbak vagyunk, jussanak eszünkbe
s szegények: fűttő szobánkban a didergő
teit asztal mellett az éhes, s jó rubánkét.
(Folyt. az 1-6 mellekleten)

Gere András
Jausz János
Knefel F. Károly
Varmuza Mihály
Löbl Illés
Speizer József
Peeze András János
Peresz Miklós
Veréb János
Mandits Albert
Schaffer Salamon
Freund József
Gombos Gábor
Vidákovits Ádám
Tóth József
Kovacs Gyula
Samberger Mihály
Szabó László
Horti Tamás
Schank Henrik
Szteins Mita
Kovacev Radivoj
Gortva Antal
Ergő Mihály
Györgyevits Pája
Ferbácz Márton
Fischer Adolf
Weisz Hermann
Dudvarczyk Péro
Baach Albert
Kriszhaber Adolf
Tóth József Pál
Huberth J. L.
Sztirczevits Áron
Sisáts Nesztor
(Legyenzky)
Dungyevsky Lúka
Schosberger Herman
Györgyevits Tósa
Szász János

Dudás Imre
Hj. Veréb János
Verle Henrik
Botka István
Ofner László
Balogh Ferencz
Id. Buecker Jakab
Katyzsnyky Trifun
Nityin Vászta
Horváth Pál
Csongorádi
Loechitz A. Mór
Müller Konrad
Bauer János
Becker Flóop
Katyzsnyky Péra
Horváth András
Popovits Szávó
Nityin Lészta
Pekó István
Kibut Mihály
Gombos Ignác
Poin Vászta
Mutech József
Tukaacs János
Vállay Károly
Eremics Tósa
Bayer Frigyes
Kobilarov Józsa
Zventek Alajos
Gutvein Lajos
Beek Mihály
Hatala István
Kadván Mihály
Vrszajkov Gyóza
Radoesin Gyóka
Késmárky Béla
Györgyevits Tósa
Szász János

4. Igazoló választmányának jelentése legújabbban megválasztott városi bizottsági tagok végleges igazolása tárgyában.
5. Polgármesteri jelentés; Barthal József, Ambrozovits Gyula és Heindl-hoffer Robert bizottsági tag uraknak a legelőbb időfeketé tagságáról történő lemondása iránt.
6. A városi közigazgatási bizottságnak bejelentése az úlésobb igazolással elmaradt tagok iránt.
7. A közigazgatási bizottságból f. évi december hó végéig kilépendő 5 tag helyébe új tagok választása.
8. Igazoló választmányi tagjainak választása.
9. A városi tanács jelentése Szabó (Lebenes) János szökevényrablónak elfogatásánál részt vett rendörök jutalmazása tárgyában.
10. A városi tanács jelentése. Blumenthal Ferencz elleni 150 forintnyi haszonbér és járulékanak behajtatlanság címén leendő leiratása iránt.
11. A városi tanács jelentése, az 1866. évben a kórház alapból inség kölcsön fejében kiosztott összegeknek behajtatlanság címén leendő leiratása tárgyában.
12. Városi tisztai ügyész jelentése a városi házpenztárt és közevési alapot megillető régi haszonbérnek leiratása tárgyában.
13. Városi arvaszék előterjesztése a Brkits János és társai részére az árvtári tartálékápoló kintalváryozott 286 ft megtérítése iránti eljárás be-szüntetése tárgyában.
14. Czedler János zombori lakos kérvénye. Falczone Gyula ösztöndíja lapitvány irányában fentülő kölcsönh atalékának rendezése tárgyában.
15. A helybeli róm: kath: egy-házvándorok kérvénye, az iskolai ezé lokra megvett ház után kivett bírtok változasi díjak elengedése iránt.
16. A Falczone Gyula fele ösz-töndíjapítványának két megürült ösz-töndíj állomának betöltése.
17. Zahoray Teréz szülésznoi okle-velének meghirdetése.
18. Netán idő közben beérkező sürgös tárgyak.

Karácsonyfa ünnepély. Csütörtökön délután 3 órakor ötödike folyt le a huna-nítás azon megható ünnepélyeinek, melyeket a helybeli jótékony magyar nőegylet oly áldásos sikerrel rendezesertett. Bevezetésül Jauch érdemes tanító ur önékara egy ma-szerfen áhitatos szoltárt énekelt el, mely után dr. Margalits Ede, a nőegylet titkára, ezen ünnepélyek megteremtője és fenntartója lépett a médiumra és megköszönvén a közönségnek eddigi szives pártolását, kikérte azt a jövőre is. A nőegylet — nyugmond — kettős ezelt szolgál ezen ünnepélyek rendezésével: a vallásosság és jótékonyág nagy eszméit. Mert vallásosság nélkül sem az anyagi haladás vívmányai, sem a tudomány merész szárnyalása nem biztosítanak az ember helybeli zavartalan boldogságot. A tudás felkeltése a saját füstjéig beköszödi, a saját hamujával pedig alig átlatzson behíni a maga fénye körében derengő világot. A lét problémái, alánczolatok okoztak vögökai mind homályba vesznek, melyet csak az élő hit mése tud kibékíteni elszatni. Innen van, hogy böles fejedelmek és országok a vallás kultuszát iparkodtak népek közt meghonosítani. E ezelt szolgálja az összes modern államélet megalkotójának, a most szü-lött kised Jézus emlékére szánt örömu-nep is. Másodszorban a jótékonyág eszme szolgálatá és terjesztése vezérli a buzgó nő-egyletet. Ugyanis az erények legnevesebb ikét, a hála és köszönetre nem számító felebarát szeretetet ápolja akkor, midőn felrüházza azokat, akikre csak nélkülözés mért balsorsuk. Ezen teljesen önzetlen és így egyedül rokonszeny nemessége által sugalmazott felebarát szeretetet egyeztet fejleszti a titkos könyörület túlvilági megjutalmazójának vetett hitet; más-részt pedig villámhárítóként iparkodik kár-talanul levezetni a pauperizmusnak hazánk-hoz egyre közelebb dühögő menyeköveit. Vajha ezen lélekemelő nemes szokás a jövő években méltó folytatását lelje és a most felrüházott 134 szegény gyermekeknek köny-be vegyült halálaim ézszeres áldással teté-zék a kegyes adakozókat. — Ezután a fáradhatlan elnökné és törzsokara a legna-gyobb rendben kiosztották a ruhákat és ajándékokat és a közönsé által sokott nagy érdeklődéssel kísért magasztos ünnep vé-gét ért.

H i r e k.

A „Zombor és Vidéke“: t. előfizetőinek boldog karácsonyi ünnepeket kíván! Ipar-kodott az ünnep örömeihez töle telhetőleg hozzájárulni, a mennyiben mai száma 5 tel-jes ívből áll, s számos tárca-szerű közle-ményt tartalmaz. Mai számunk ez évben az utolsó s a „Zombor és Vidéke“ legközelebbi száma új év napján nagyból alakban fog megjelenni.

A szerkesztőség és kiadóhivatal.

Zombor szab. kir. város törvény-hatósága folyó hó 29 én rendez köz-gyűlést tart, melynek tárgysorozata a következő:

1. Belügyminiszteri leirat, az építendő vágóhíd építési tervek és költ-ségvetésének jóváhagyása iránt.
2. A földmívelés ipar és kereske-delmügyi miniszterumnak leirata az országos vásároknak az eddigi vásártér-ren továbbra is megtarthatása iránt.
3. Városi főispán új át-irata. V. alter Nándor úrnak városi rendőr főkapitányá történt ki-nevezése iránt.

a ronggyal fedett. Akkor szeretni fog a Krisztuska.

A Borosa család ez alatt feltalálja, a mézes mákos csusmát és töltött káposztát.

Valamennyien helyet fognak. Egy hely üresen marad.

Mig loesog Zsófnika, a Borosa Pistiká-nak is terített!

Az anya kérdőleg tekint régi hű esel-djére.

Hej ki tudja? a Krisztkindi vendé-get is hozhat mára.

Erre csevegés hallatszik. — Betleho-noskei Betlehemesek! — Örül a két gyer-mek. Betlehemesek, kik hirdetni járnak a dícsőséget, hogy az Isten fia született.

A Betlehemesek bejönnek. A Poldika s Zsófnika nem tudnak eltélni a kis jászól, az aranyos Krisztuska és bámuló bárnoky nézéseivel, mit az a nagy szakálú pásztor a glóriás istállóban hóna alatt cipzel.

Mikor a főpásztor hirdetni kezdi.
„Ma született Jézuska. Jászolba.“
Akkor Poldika a Pásztor előfordított bundájába csimpajkodik.

Mindig ilyen szakála volt magának?
Maga épen úgy beszél mint az én Pista bátyám, a ki olyan rossz, hogy nem jön ha-

pedig mennyit sir érte a mamacska, meg a papuska.

A Betlehemes kezében remeg a glóriás jászól, és zavartan folytatja versét.

„Hej! pásztorok siessünk, siessünk még az éjfel Betlehembe érhesünk.“

Fázik maga szakállas bácsi, hogy ugy rezeket? S csakugyan a szakállas bácsi ugy rezeket, hogy kezéből kihul a glória. Szemét zavartan hozzába körül, majd könyekre fakad. A könyek felolvasztják a szakáltartó viaszt. A szakáll lehull s a bámuló szülők a ujjongó gyermekek előtt áll Pista.

„Pista! Szüelim, testvéreim! Krisztus nevében bocsánatot a megtért bárnanyak! Se vége se hosszú nem volna a eső-kolozásnak, ha az öreg Borosa nem zavarná őket.“

Ehe né! Mondtam, hogy vendéget hoz a Krisztkindi, csakhogy ezüstül hullt az áldás. Pista meg két pásztor.

Künn a haragok zúgnak, s kérdezik tovább, hogy megszületett Jézuska, ki meg-bocsánati tanit bennünket a tévedőkkel szemben. A boldog apa s megtért fia ha-raggal zengik: Hosszanna. Halleluja! Cs.

Kinevezés. A m. kir. honvédelmi mi-niszter a peterváradí Állandó felülvizsgáló bizottság pártelnökévé Paresetich Felix uj-vidéki főispánt nevezte ki.

Móricz Pál, ki a mult képviselőválasztásnál tudvalegylet megbukott, most — kapuzárás előtt — fog jelöltül állni pni. Az ujvidéki szabadalvpart apülsökké kineve-zett Bende Imre helyébe Móricz Pált lépteti föl képviselőjelöltnek.

Hirdelmény. A nm. földmívelés-, ipar-és kereskedelmügyi magyar királyi mi-niszterumnak 1885 évi október hó 4 en kelt magas rendelete értelmében az alulirt rend-örkapitányi hivatal mint I-só fokú ipar-hatóság — ugy a zombori járási szolgabíró-ság mint I-só fokú iparhatóság — melle vá-lasztandó 20 - foku iparhatóság megbizottat-kanak — a városháza kis teremben tartandó s a szavazati lapok által eszközöndő vá-lasztás határnapjával 1886. évi december hó 30-ának d. e. 9 órája ezennel kitűztetik; melyre eszelekvő és szendvő választási kö-pességgel bíró iparosok — meghívattak. Zombor, 1886. decz. 24. Rendőr főkapitányi helyettese Nicolies, rendőr I. alkaptányi.

Meghívás. Az országgyűlési képviselő-választóknak 1887. évben érvényenvel bi-randó névjegyekének az 1886. évi XXIII t. cz. §-a értelmében leendő szétküldése s ille-tve felterjeszthetése végett Bács-Bod-rogh megye központi választmánya hivata-los helyiségében folyó évi december hó 28-án, kedden délelőt 9 1/2 órakor ülést tartandó. Mire a központi választmányi tag-jait tisztelettel meghívom Kelt Zomborban, 1886. évi december 22-én. Schmausz Endre s. k., alispán mint a kvv. elnöke.

Vetűk a palánkai kaszinó meghívóját, tartandó Szilveszter estélyére. Ime: Meghívó,

A „palánkai kaszinó“ban folyó évi de-cem-ber hó 31-én tartandó zártkörű Szilveszter estélyre. Belépítjli személynként 50 kr. Felléltizetése közzönetlen fogadtanak és nyilvánosan nyújtatának. Kezdeté esti pont 8 órakor. A tisztá jövedelem a jövő évi ált. kiállítási alap javára esik; teljes tisztelettel a kiállítási bizottság. Misor. „Dalain“ köl-temény 1. Csnpor Gyulától. Felolvassa szerző. 2. „Hymnus az éjhez“ Beethovenól, éneki a palánkai dalárda. 3. „A vándor“ Petőfi Sándortól, szavalja Nityin János. 4. „Magyar népdalok“ Előadja Wittich László 5. „Torzrajok“ Bitcher Róbertől. 6. „Schle-mnus verschwartztes Schicksal“ A. Hoffól. előadja Pollák Zsig. 7. „Szerb népdal.“ éneki a palánkai dalárda. 8. Rögönzött tom-bola, a palánkai dalárba javára 9. Zene hangverseny. 10. Éjfélkor a régi esztendőnek elbűntesztatása és az új esztendőnek érdekes módon való üdvözlete.

Meghívás. A zombori kereskedő-és iparos-íjúságot — a közölgo farsangban rendezendő bál ügyében — e hó 26-án, esti 7 órakor, Szabadka Nándor vendég-lőben tartandó értekezetre van szerezem-szettel meghívni. Zombor, 1886. évi de-cember hó 21-én. Többek megbízásából: Sztrilich Zsig. elnök.

A népfelkelésről szóló törvény részben való végrehajtása végett a honvédelmi mi-niszter elrendelete, hogy az 1868-ban szülte-tett íjak, a kik 1887-re az első ösztálybeli népfelkelés első korosztályát képezik, azon-al összeírassanak. E végböl tartoznak az anyakönyvezetők felkészek az 1868-ban szülte-tett férfembeli egyéneköl az anyakönyvi kivonatokat ezuttal kivételosen jóvó évi ja-nuár 15-ig az illető községi előjárásának átadni. Az előjárások kötelesek ezen ösz-szeírast két példányban elkészíteni és az egyik példányt az illetékes honvédszólaj parancsnoksághoz ezuttal kivételosen jóvó évi február 28-ig megküldeni.

Rabló-világ Baranyában. A pécsi esend-örparancsnokság részéről kirendelt 18 esend-ör több napig nyomozta ama hat tagból álló rablóbandát, mely a mult hó 25-én a boki erdőben a dályoki főerdészt megámdatta és pénzt elvette. A nyomozás nem vezetett eredményre, mert a rablók — mint a „Mo-hács és Vidéke“ írja — a Dunán átkelre, Bács-Bodrogha szöttek. Ugyanis az ujvidéki szakaszhoz tartozó Hodság és Lality közsé-gek közt portyázó járór e hó 3-án éjjel hat főből álló rablóbandára bukkának, mindkét részről tüzetek; a rablókát szétgrasztották, a kik kocsijukat, melyen vérnyomok voltak láthatók, több bünyjellel és két szép loval, melyek egyike nagy lövest kapott, vissza-hagyták. — Mintan attól lehet tartani, hogy a szétgrasztott banda, mely a baki erdő-belivel azonosnak látszik, a közeli Dunán át a baranyavári járás területre menekült, a pécsi esendörparancsnokság e hó 6. tett intézkedésével a esendörhadnagyt a nyomozás eszközésére a baranyavári járásba rendelte. Ez intézkedést megelőzőleg egy nappal azonban a mokási járás területén is egy állítólagos rablóbanda merült fel. U-gyanis mult vasárnap délután egy sátoris-tyái uradalmi kocsis Ábram útsát, mohácsi szent Ferencz-randi szerzetes kocsin Nagy-Váradra virén, midőn innen töresen vissza-ért, utközben egy fejgyveres egyén felkar-tóztatta és kényszerítette, hogy öket a Sátoris-tyához tartozó Lejmer nevű hajdúhá-zhoz vigye; este 6 óra tájban az említett hajdúházhöz megérkezvén, leszállították a kocsirol s a kocsiest elbocsátották azzal a parancsával, hogy csak kerülő uton merjen Sátoris-tyára visszatérni. E rejtélyes és maig még föl nem derített esem-ény is a esendörhadnagynak hivatalos ut-on tudomására esvén, Szekecsélférvárról 15—20 esendör kiküldését kérte.

A katonai és illetőségi ügyosztály: a mint a Haberbauer memorandumból is tud-va van, nem mindennapi bátorsággal meg-neki a teendőök hazájának. Hogy minő ne-bézségekkel kell megküzdnie, arra nézve

felvilágosítást nyújt egy közelébb előfordult eset. Ugyanis a honosítási törvény azt rendel, hogy az illetőség meghatározásánál az az irányadó, hogy az idegen születésű illető tette itt 5 éven át adót? — ha igen, akkor idevaló illetőségű, a mennyiben az illető országgal, a hol a kérdéses egyén született, külön szerződés nem áll fenn. A budapesti katonai győrsaság, hogy az illetőségi ügyeket kellő gyorsasággal elintézhesse, feliratban kérelmezte a kormánytól, hogy az illetőségi ügyekre nézve fennálló nemzetközi szerződéseket közölje. És a kormány ezt megtagadta, azt mondván, hogy az eseteket minden alkalommal külön terjeszték föl megbírálás végett a kormányhoz, ha oly országról van szó, a melyel nemzetközi szerződés áll fenn az illetőségi ügyekre nézve. Már most a közigazgatás egyszerűsítéséről és gyorsításáról a városnál hogy lehesen beszélni, ha a helygimnáziummal minden szerény kopogtatás ilyen fogadtatásra talál és mesterségesen fokozták a munkát ilyen kérelem érthetetlen visszautasítása által?

Jutalomjáték. Borsodyné született ifj. Prielle Kornélia, szintársulatunk kedves és szeretetreméltó primadonnájának folyó hó 27-én jutalomjátéka leend, mely alkalommal a „N A P É S H O L D” című operette fog színe kerülni. Hisszük, hogy közönségünk ez alkalommal zsuflósra meglátogatja a házal. Hétfőhöz egy félre jövő évi január 3-án szintársula. tunk hőszerelemnek Veszprényi urnak lesz jutalomjátéka. A nagy tehetségű színész méltó darabot is választott tehetségének bemutatására, t. i. „Romeo és Júlia”-t. Az ércökölde és jutalomjáték iránt már is észlelhető közönségünkben.

A Herzenberger Sándor táncszkolájában f. hó 8-án tartatik meg a próbát, mely alkalommal Herzenberger zenekara fog fellépni, és pedig új darabokkal. Jegyek előre válthatók a táncmesternél 80 krért s este a pénztárnál 1 frt. X. a legújabb.

Schoffer Kálmán bácskai földünk n. i. divatárú raktárának hirdetményét közli lapunk mai számának 4-ik karácsonyi melléklete. E hirdetményre annyival inkább felhívjuk olvasóink figyelmét, mivel Schoffer Kálmán megynék fia, bácskai születésű jöhír kereskedő, s hisszük, hogy ezzel jó szolgálatot tesznek azoknak, kik a fővárosban ohajtván nőt dívat ezikkeket vásárolni s megbízható kereskedőt keresnek.

* Hecht Márk konyveskereskedő üzlet és valódi józonséle berendezett kirakatát — mint a szép rendelés és alkalmi díszajándékok taruzatát és helyt kölönösen ajánljuk a t. közönségnek.

Politikai hírek.

Széchenyi Pál gróf bukása. A képviselőház, melynek többsége gondolkodás nélkül mamelukokból áll, mindent kész megszavazni. A főrendiházról azt hittük, hogy piktus masculus. Most azonban meggyőződünk róla, hogy eleterős alkotmányos tényező, mely a kormányt tulkapásaival szemben az ország érdekeit védeni tudja. A főrendiház f. hó 22-én tartott ülésében tárgyalta a kereskedelmi miniszternek a kereskedelmi palatáról szóló törvényjavaslatát. Már a főrendiház bizottságának jelentése kemény ítéletet tartalmazt az önkormányti gazdálkodásra, de enél sikkal lejjebb Szlavyi koronáért, volt miniszterének ítélete.

Szlavyi a javaslatban hiányát látja a kellő alaposágának és gondoságnak, hiányát annak a tiszteltek, mellyel a miniszter a törvényhozás iránt tartoznak. S az egésznek jellemzésére ismét kereste a szót, hogy sértő ne legyen: azt hozta fel, hogy bizonyos könyvszerző mutat. Utalt arra, hogy a könyvszerzőség az egész államgazdálkodást uralja most s ha sokáig eltart, odaviszi az országot, hogy ha majd a monarchia hivatalos lesz becsületét, talán integritását is megvédeni, akkor az európai pénzpiac, mely mostmég kétségesen áll rendelkezésére, elzárkózik

előle, vagy legalább is tartózkodó lesz. Ennek a könnyű gazdálkodásnak akarja idejében elejét venni, mikor e törvényjavaslat nem foglalja el.

A javaslat mindazon által elfogadtott, de Széchenyi beadta lemondását. A Tiszakabinet tehát önmagától, büneinek sulya alatt kezd roskadozni.

Mikor a karácsonyi prédikáció készül.

(Rajzocska és mentegetőzés)

Írta: **Bányai Géza**, ref. lelkész.

Nem tudom: tetszik-e tudni, mert ha nem, én biztosan önököt, hogy a kálvinista papok egytől-egyig mind igen fain emberek; azaz hogy rosszul mondtam; nem fainak, mert többször gombórkák, mind főnökök (hjáh a vastag nyak) hanem derek emberek, kikkel szemben úgy érzi magát az ember, mintha édes apja volna mind-egyik.

Öszinte nyíltság a szemekben, még inkább az ajkakkban; merev állásopot az igazság mellett (megint csak az a bizonyos vastag nyak), szeretetből feddő szigor stb stb; szóval minden tulajdonság, minket ed'sapáinkban feltaláltam, anno domini nem 'om hányban, mind megvan egy kálvinista papban, kivéve egy időszakot, t. i. mikor a karácsonyi prédikáció készül.

Ekkor nincs „kis galambom” (ez a tisztelendő asszony); se „Redog atyámfrá” a „hívek jó hangzású neve”; se édes Pista bácsi”, se „édes Józsi” öcsém; ilyenkor „a hallod-e asszony járja, meg 'odább álljék kend az utamból” s ilyenkor pagotot sem fogunk a kaszinóban, hova ha betéved is karácsony hetében a tisztelendő úr, teljesen hidegen hagyja a „tuletrao” édes zengéztől császava.

Karácsony előtt egy héttel már teljesen a múzeumba internálja magát, hol a bodor füstök úgy lebegnek mindenben, mint a teremtés előtti chaos felett az úrnak lelke, és aztán ember legyen, a ki onnan valamelyik csak néhány percze is ki bírja csalni.

Karácsony hetében nincs kiállhatatlannál teremése az Istennek egy kálvinista papnál; de retteg is föle e héten minden jótételek.

Ahol-e, a Csilleng funeozator uram is (falusi entreprise des pompes funebres) ilyen félve nyit be „tisztelendő” úr múzeumba, pedig fontos járóban van.

— No mi kell? — dörög felé a közönség.

— Halottunk érkezett tisztelendő urat. — Hát a nem tudott már várni karácsony utánig, — mormogja a készülésében megzavart pásztor a lelkeknek: mintha bizony akár a jövő karácsony utánig is nem szívesen várakozt volna szegény Istenben boldogult Aföldi Balázs presbyter uram.

Hogy lesz temetve no? Mondja kérd szaporán.

— Hát kérem alásan, könyörgéssel és prédikációval, meg bucsuztatóval, hanem megkövetem alásan a tisztelendő urat, a családfejtől „kettözve legyen” elbcsuztatva, mert azok ápolták utolsó nyavalyájában.

— Miért nem még tizezve?

— Kérem szeretettel a tisztelendő urat, dupla stólat tetszik kapni érte.

Jól van, jól, csak tegye le. Elmelehet kend.

És az érdemes funeozatornak eszébe sincs megapprehendálni e vi-elkedés miatt. 5 belső ember, a ki tudja, hogy karácsony hetében méltó jusszon merges a tisztelendő úr.

Megint n, ilik az ajtó s kis aranyos kukkban be.

— Apuskám, gyere csak, a Károlyka mérgében földöz csapta Irénke babáját s elört.

A bábaszony keresztelni hoz; no ja szegény újszülötnek; azt ugyancsak nyakon önti mérgében a tisztelendő úr, az Atyánk, Fiumák és Szent Leleknek nevében.

Nyomban utána jön a harangozó, hogy a Récsi Józsi a Nyagon szemetes gabonát hozott járóbrbe.

— Hát akaszátok fel, te meg eredi a pokolba meg. — Persze, egyiket sem tesz meg.

Szóval, a ki most benyit a tisztelendő úr múzeumba, az el lehet készülni, hogy kérés nélkül is okvetlenül kap valamit.

Hjáh, mikor a karácsonyi prédikáció készül.

* * *

Tisztelt szerkesztő úr! Ön e lap karácsonyi melléklete számára valami cikket kér tőlem, azaz Ön is benyitott, egy kálvinista pap múzeumba, mikor a karácsonyi prédikáció készül.

Hát kérem szeretettel, én vagyok ám az a fennebb rajzolt kiállhatatlan kálvinista pap, a ki sem irni, sem gondolkozni nem tud most egyébről, mint a karácsonyi prédikációról, hogy aztán önmagából megelégedve gömbölyödhessék ki az arca „Krisztus Urunknak áldott születésén”.

Akkor aztán megint lesz „kis galambom”, „kedves atyámia”, pagat ultimo, meg — „Édes szerkesztő barátom”, mert most csak tisztelt szerkesztő úr!

Boldog ünnepeket!

NOVEMBER 19.

*Reg vártá már beteg lelkem,
Nevnapodat, régen vártá;
Hisz oly sokat szerettem von'
Mondani már nekéd, lányka!*

*S ah, mégis, mikor édes
Ottan álltam szembe' veled,
Elmerültem szemelében
És nem tudtam mit beszélek.*

Márton Pál.

A gyermekert.

Egy rövid történeti visszapiantás megismerteti, hogy az előrehaladó művelődés ugyanazon tapasztalásokat teszi, mint a magányos beduin, ki maga is gyakran azt gondolja, hogy vándorlásuk irányában az út nagyon elter jobbra; tovább folytatja utját, de nemokára észreveszi, hogy ismét nagyon balra tért. És így megy folytonosan, míg végre az első növényt meglátja. Ekkor öröme éppen olyan nagy, mint a tengeren utazóknak öröme, midőn az árbócokorsóbal hallatszik a kiáltás: „Százszöld!” Jól tudja a beduin, hogy e növény magját az uralkodó légáram hozta ide az ózából. E jel fele irányozza lepteit és végre eléri utazásának célját, az ózot, melynek urahe torrái égető szomját, gazdag gyümölcsfái győtrő édeséget csillapítják, arnyas pálmáigetieit pedig enyhét és nyugalmat kínálnak neki.

Eppen így van ez a kulturkaravánál is az ő előirányzott céljában. A művelődés karaványa is érzi, hogy céljának irányától már nagyon jobbra tért, mert itt balliudelemekre, kinpadokra, maglyákra bukkann. Utját balra folytatja s akkor ismét látja, hogy nagyján is balra haladt, mert itt ismét hitetlenrege, képzeldősökre, rablóskóra, gyilkosságra és öngyilkosságra bukkann.

Igy tartott ez sokáig, míg végre az első „Gyermekert” tűnt szemei elé, és a mi az első növény a magányos beduinnak, az a művelődés-karavánnak az első gyermekert! Ezen gyermekertnek is meg hozta magát ide az időszellem uralkodó folyama. E jelenség követése szolgálg legbiztosabb vezérfontál az előrebecsültótt cél elérésére. Ezen vezérfontál éppen a középben vezet oda, a jobb és a bal között és éppen olyan távol maradt a zolotikus képmutatástól jobbra, mint az úres kápráztatástól balra, és ezen előrehaladás menete az anyatermesztet simított pályáján halad. Itt a gyermekertben, a kertész folgyelete alatt, tesz a szives lény egy magot a tiszta talajba és megöntözi azt a kis öntözőkannával már egy pár nap óta, hogy gyermeki örömmel üdvözölhesse a talajból előbuvó csírárt. A csírából fejlődik a növény, mely virágait kitárja s ezekből lesz a gyü-

jímölcs, ennek magja ismét csírárt, növényt, virágokot és magvakat hoz létre és ez így megy folytonosan a vegetációség. Mily haladatos birtokot gondozt itt a gyermekertes! ha egyszerűszen érti is azt: csírárt, termékeny eszméket önteni az ő fogadó gyermekeibe. A mag, melyet a gyenge kedélybe vetnek, csírázik és ugyanolyan kőrüfatást tesz, mint a növény a kertben s salomasem ter el ezen kőrüfatást. A gyermekeség benyomása a legurandadóbókból, mint a benyomás a plasztikus hangban. Ezt már évezredek előtt adta tudtára a napkórülett tartományának az árva király, („Prov. XXII. cap. VI. old.) mondván: „Veszed a gyermeket el ó udján, nem hagyja el ó öszülti aggságában!” Ez azon út, mely legbiztosabban vezet ódhoz, melyben a megelégedés vég nélkül érzelme által a leggye- szerübb elevagonyt, a boldogságot megalapítja és az életet megédesíti.

Est nem lehet mit valami ábrándkepet megélti, mert exon kép az ószes államokra, melyek előttünk fekszenek, tökéletesen illik. Itt pl. Spanyolország jobbra, Franciaország balra, a középben pedig — a kettő között — fekszik a boldog Hollandia. Sem nagy birtokot, sem pedig nagy part nem találok e termékeny rónán, melyen — betű szerinti értelmében — tej és méz folyik. Kicsiny részekre osztva tetszik e tartomány. Mint ezüstökör környezik, a csatornás birtokot, melynek közepében rejtve tartja az idyll a legnemesebb gyümölcsfákat, melyben nem találni mást a szorgalomnál, takarókoságnál és — megelégedésnél, a mit nekünk már a portákra illesztett jelmondatok adnak érthetően tudunkra. Valódi örömet, boldogságot csak ezen országban találhatni, mert semmiféle papnak bármely telekezettel legyen is, nincs megengedve az iskola küszöbét átlépni.

Minden újonnan létrejött gyermekert növeli azon valószínűséget, hogy mi magunknak már megtaláltuk a valódi vezérfontalat az Óázhoz. De ez tényké csak akkor válhatik, ha a gyermekertekben nyert jótétemény a népskolákban is tovább ápolatik. Ha a tanítók a gyermekeknek fölfigyeltetve teszik könnyen érthető módon, hogy egy Mindenhatóság létezik, mely éppen úgy mint e földön a növényben a csíra, ha-önöképen találatik a megérthetetlen világgegyestemben. A gyermekek tekintete ez által jobbról-balra teritetik és csupán a kedves anyatermesztet ápolására bizatik, s csak ez uton jutunk azon ózba, a melyben békés uton gondoskodhatunk a testi szükségletekről, mely a lelek a profán menny-külfőrk minden tévelygéseitől megmentve, könnyedén s szabadon emelkedhetik föl a fejtelmek világába. Az ut a monnye esen az Óázon át vezet, és az ut ehhez az Óázhoz a — gyermekerten át! — s — j.

Báthory István emlékezete.

Az erdélyi fejedelemek egykor sokat tettek Magyarországot. Századoktól át ók voltak a magyar politikai és vallási szabadság legerélyesebb szószólói; ók fogták fegyvert mindannyiszor, a midőn nemet reszról veszely fenyegette a magyarság alkotmányát, vagy vallását Sok teljeses alakja is van az erdélyi fejedelemeknek, de ez csak szükség folyamán volt mert a szabad választás a zavarteljes időben tehetségtelen s minden tekintetben közönséges embereket is ültetett fejedelemi székre. A porta, melynek az erdélyi fejedelem sorerain alátasota volt, nem korlátozta a szabad választást; nem bánta bárkit tettek az erdélyi rendek urókká, ha a szokásos bejelentés megtörtént s ha az évi adó megküldött: sola sem kesétt az ugynevezett athamé (megerősítő oklevél) s a fejedelemi jelvények (főveg, buzogány és zászló) megküldésével.

Báthory az erdélyi fejedelemek legnagyobb s legjelesebb alakjai közé tartozik; nem azért, mintha nagy győzelmes háborukat viselt volna; ó nem kelt a magyar szabadság védelmére, mert erre az ó korában meg szükség nem volt. De nagy volt ó otthon a béke megszilárdításában s Erdély kulturális fejlesztésében. Ez volt óka, hogy a longyevé akkor, — a midőn az utolsó Jagello király elhalt, 1576-ban, habsburg Miksa, az ekkor már választott király ellenében királlyá tettek Erdély fejedelemi közül senki sem emelkedett oly magassá, mint Báthory, senki sem érte el azt a halandók által elérhető legnagyobb polozot, melyet királyi trónusnak nevezünk.

Báthory tulajdonképen nagyságot nem az erdélyi fejedelemi széken, hanem lengyel királlyásg idején érte el. Nagy háborukat viselt főleg az oroszokkal, kik éppen az ó

(Folytatás a második mellékletben.)

korában rázták le a mongol igát s éppen ekkor kezdtek a nyugati tartományok rovására terjeszkedni. Rettenetes Iván orosz czár nem volt méltatlan versenytársa Báthorynak, mert ő jeles uralkodó s kitűnő hadvezér hírében állott. Iván czár azonban a Jagellok kihaltával elérkezettnek látta a időt arra, hogy Lengyelország keleti tartományait megnyerjéljál. Báthoryt, az egyszerű magyar nemesből lett királyt, lenézte s gyúnyos levelekben figyelmeztető, hogy az ellentétl-sá hagyjon fel. E thory önértében melyen szívve özölvén magát, egyéni tehetségeiben bizony, hason modoru leveleiben felét az oroszok gödös czárjának. Elmondá nemes ezrettel, hogy ő alacsonyabb eredetű ugyan Rettenetes Ivánnal, de legnagyobb büszkesége az, hogy nem születése által, — hanem saját emberségéből lett a lengyel nép királya. Rettenetes Iván csak születésnek köszönheti az orosz czár címet, olymód, ő azonban egyedül saját érdemei folytán emeltetett királlyá.

Midőn pedig ekként Báthory az orosz czárgőgőit (levelei által) meglehetősen lehitűtötte, alkalmai keresett és talált arra is, hogy egyéni tehetségeit ellenségeivel éreztesse. Az oroszokkal vívott harczaiban mindenfelé győzelmet aratott Báthory s a czár lassankint kényserült belátni, hogy benne csakugyan nagy ember került a lengyel trónra. — Az oroszok nemesek hódításiakkal voltak kénytelenek felhagyni, hanem egy némely, előbb még orosz (tartomány átegedésével is jónak látták békét kötni.

Báthory lengyel királysága korában sem feledkezett meg hazájáról, nem különösen Erdélyről, hol rokoniak álltak a fejedelmi széken. Különösen figyelemmel kísérte a magyarországi és erdélyi viszonyokat, s a fejedelmet, Báthory Kristófot azóval és tettel támogatta. Ha Báthory lengyelországi uralma tovább tartott volna annál a tiz rövid évvel, mely 1576—1586 között oly hamar leért, úgy bizonyára mind Lengyel, mind pedig Magyarország ügyei tetemesen gyarapodnak. Csakországi még sok időre, mint jeleneteklen hatalom tengete volna életét, s a lengyel nép addig nem ismert jólétre emelkedik. Magyarország fejlődését pedig bizonyára sokáig megátolta volna a német s a török befolyás.

Azokban a sors egy akarta, hogy Báthory István tiz évvel tovább ne lehessen tovább lengyel király s 1586. éz. 11—én bekövetkezett halála két nemzet gyűzfával találkozott. Kortársai s az utódok egyaránt elismerték fejedelmi tulajdonait s tevének életét a történet megörökítte. Pár nappal ezelőtt háromszáz éve mult már e nagy fejedelem halálának s a kegyeletnek úgy a lengyel, mint a magyar részen történt impozáns nyilvánulásra ekesen tanuskodik a mellett, hogy Báthory István emléke nagy az utkor előtt.

Egy fényes korszak kitűnő hőnének alakjában jelenik meg Báthory előttünk s benne a lengyel nép egykori nagzságát s egykori dicsőségét srajta. — Mi magyarok Báthoryban a nemzeti értékek előharcosát, az oroszok megfeketőzőt békével tiszteljük. Két nemzet büszke ő res, két nemzet wallja lelkesüve magának; két nemzet merítésen tehát erőt az ő nagy tetteinek emlékeiből a jelen s a jövő nehéz küzdelmeibe.

Dr. Dudás Gyula.

A láthatatlan.
(Némethöl.)

Fordította: K . . . A . S . . . L .

Van egy fő, egy méltóság,
A csillagos ég felett,
És mi látjuk szép csodáit,
De soh'sem a szent fejet.

Van egy szem, egy fejt fényes,
A csillagos ég felett,
S néz bennünket, miként tudjuk,
De nem látjuk a szemet.

Van egy fül, mely mindent meghall,
A csillagos ég felett,
S hallgat téged, miként véled,
De fület nem lát szemed.

Van egy száj, egy bölcsesség,
A csillagos ég felett,
És te hallod szent igéit,
De száját nem lát szemed.

Van egy kar, mely mindenható,
A csillagos ég felett,
S vezér téged, a mint érzed,
De kart nem lát szemed.

Van egy szív, mely mindent érez
A csillagos ég felett,
És mi halljuk dobogását,
De nem látjuk a szívet.

Van egy láb, egy magasztos szent,
A csillagos ég felett,
S te nézed szent nyomait,
De lábat nem lát szemed.

Van egy lény, mely uralkodik
A csillagos ég felett,
S látva tettet ajkunk rebeget:
„E lény csak „Isten! lehet!“

Mimike és Emma kisasszony.

— Rajz a társadalmi életből. —
Írta: KRAUSZ BERNÁT.

Igen gyakran megtörténik, hogy egyesek a legalacsonyabb származásból különös tehetséggel bíró vagy megfizetett szorgalmuknál fogva a legmagasabb polczra emelkednek; emberek, akik kitartó szorgalommal munkálkodva, takarékos életmóddal által olyan vagyontarozásba kerülnek, hogy ezáltal a közéletet és közbizalmat tárgyalni lehetnek, de bármily magasra emelkednek, akár szellemileg, akár anyagiilag, igen ritkán sikerül az ilyeneknek a külsőeket is, melyek rendszerint beszéd és társalgási mondurukban nyilatkoznak, teljesen elcsajátítottak.

Nem így a nő. A nők tehetsége a női kellem és előkelőség külső formáinak elsajátításában nem ritkán a legesdálatosabb. Egy nőnél sokszor már a ruházat maga eleendő arra, hogy még a leggyakorlatosabb szem is próbára tegye, annak származását illetőleg.

Hányszor megtörténik hogy olyan helyzetbe jutunk, hogy a szakácsnők „Tenszasszonyok“, — a szobalányt „Kisasszonyok“ — nézzük és titulázzuk is?!

Sok hírneves művész a „Nem illik szerint ugyanis nekünk nincs művésznők“, grófnő, hercegnő szerepét oly bizottsággal és oly hüséggel adja, mintha csak született grófnő vagy hercegnő lenne; pedig meg lehet, hogy a legegyszerűbb, legszegényebb falusi csaplóros vagy eszmadia szülőltje.

Igy nem ritkán tapasztalhatjuk olyan felcsperedett penzaristorkatnál, hogy a házi asszony, körül pedig igen jól tudjuk, hogy lánykorában még szolgáló volt a nagykorosmarosnál, mintha csak a legelőkelőbb családból származnék, nemesek az őrno szerepét viszi igen jól, hanem még férje ügyetlenkedéseit, baklövését is ügyesen elpalástoltatja.

Tabi Márton, egy gazdag földbirtoke megkérte az ő birtokaival szomszédos birtok tulajdonosnak leányát. A leány fiatal volt még; de elég érett a férhez meneshez. Tabi Márton ellenben már túl volt a 40-en. Egyebéknél minden tekintetben kifogástalan jelenléti férfi volt; de hát azért még is csak koszarat kapott.

E körülény annyira elkeserítte szegény Tabi Márton szívet, hogy megfogadta, miszerint sohasem nősül.

Azonban „Ember tervez, Isten végez“! Így történt meg, hogy egyszer Tabi Márton, a kikoszarás után mintegy 2 héttel, amint az istálló előtt sétált, (még mindig a koszar fölött boszankodott) meglát am az istállóból egy 15—16 éves lánykát a kut felé sietni.

Mimike, a kovácsnak lánykája külsőleg meglehetősen esinos volt; de hát egyébkéntben szegény szülei nem sok gondot fordíthatnak nevelésére.

Tabi Márton hogyan — hogyan nem, egyszerre valamit gondolt és színtén a kuthoz sietett.

„Mimike — szólította meg a vizet merítő lánykát, aninut egészen közel ért hozzá, a karsz-e, az én feleségem lenni“?!

Más lány tán ilyen kérdésre lestti szeméit, illig elpirul de felelettel, plane határozott feleletet a világról sem ad. Mimike azonban hamar készen volt a válasszal, ami színtén csak amellet tanuskodik, hogy műveltségéről vagy illemről nála nem igen lehetett szó.

„Akarok, ha a tésur feleségül akar — felelé naív egyszerűséggel és határozottsággal.

— Jól van Mimike, feleségem leszesz, hanem előbb egy — két évre el kell mened tanulni valami nevelő intézethez, hogy őrno lehessen belőled. Azután majd meglászuk még ma beszélke szüleiddel.

— Jól van! — felelé a leány.
Még az nap behíratva Tabi Márton a kovácsot, ki tulajdonképen az ő családja volt, amennyiben tőle húzta a rendes konven-

ziót és így nem nagy erőfeszítésbe került az atyját szándékának megnyerni.

Egy hét múlva Mimike Pesten volt a nevelő intézetben.

Nem akaron most az olvasót annak részletezésével untani, hogy miként tanították itt Mimikét emi a kanalat-villát és kést fogni inni a pohárba önteni, azt fölemelni és kiteríteni járn, hajlongni, fejet zólitani stb.) űlni, nézni, beszélni, azután a tudományok millió ágazataira, nyelv és irodalom magyarul, németül, angolul, francziánul, olaszul, történelem, földrajz, gazdaszatan stb. stb. azután zongorázi; azt sem akaron most részletezni, hogy miként bánta meg Tabi Márton ezt az ő megmondalattan tettetét, mikor minden hó 1—én nagyob és nagyob összegetek kellett neki kifizetni Mimike nevelésére; elég az hozzá, Tabi Márton már százszor is megbánta, hogy Mikivel elkezdett, mert rég elment a kedve őt nőül vedni. De azért szavának ura maradt, kitarított a fizetésekben.

Midőn Mimike már 2—ét évvel telttít a nevelő intézetben, a nevelőnő nagy örvendősékké tudtala adta Tabi Márton urnak, hogy: „Emma kisasszony már teljesen készen van; több teendőm vele szemben nincs, bármikor hazavihet.“

Tabi Márton ettől az időtől félt leginkább, Mig Mimike a növelődben volt, nem sokat gondolt rá; meglátogatására persze annál kevésbé, mert mint mondtam már elment a kedve a nősüléstől. Beeslletessége azonban szikla volt. Inkább szétzúzatta volna a fejt, miutsem, hogy önmaga előtt szőszegőre bizonyuljon. E ritka beeslletesség azt dikálta Tabi Mártonnak, hogy amit főtzel, edd meg. Es Tabi Márton el is határozta magában, hogy beleharap, ha még oly saványú lesz is az!

Intézkedett tehát, hogy „Emma kisasszony“ tisztességesen hagyja el az intézetet és így is jelenleg meg rég nem látott szülőföldjén.

Mig Emma k. a. az uton volt Tabi Márton átgondolta újra a helyzetet, mérlegre tett minden szót, amit majd neki mondani fog, hogy a nősülési szándékának még csak a látszatát is kikerülje, mert biz azért még sem ejtette el egészen azt a lehetőséget is, hogy tán a k. a. el is felejtette, miért küldetett a nevelő-intézetbe, illetve kitanitattásának előzményeit.

Újra, meg újra összerakta magának a szavakat, melyekkel majd fogadni fogja, de úgy hogy a házasságot a legfővalóbból se erinte, azonban — ha a lány esetleg nem feleltet: még annak érzelmét se támadja meg.

Emma kisasszony megérkezett és — Tabi Márton majd hogy nem összeroskad az ijedségtől. Egy ragyogó szépségnő, kedves teremtés állott előtte, kinek szelid arvoznosai az igazi jószágot, a szűzies ártatlanságot tükröztek vissza. Egyszerű, de még is esinos és izlésesen összállított sötét ruházata finoman testéhez simul és a legszabályosabb testalkatot mutatta be a szemelőnek. Mozdulatai könnyűek, mesterkéletlenek és kellemteljesek voltak és amit sinitétek szeméit Mártonra szegező és egy kő környörgő pillantást vetett rá, ez Tabi Mártonnak elég volt, hogy eszmeletét elvezítse.

Hirtelen mellette termett, megragad a kedves kis kezeket, melyek a feszes kis keztyűkben oly piczikké, oly elegansak voltak, mintha csak bölcsőbeli korától fogva azokban lettek volna és alig hallhatolag, remegve szögöz: „Mimike, kedves . . . azaz . . . itt egyet káhésselt, mely idő alatt szebb szavakat keresett — Emma kisasszony — akarja hogy férje — azaz — akar-e most már nőm lenni“?

Erre Emma hangos zokogásba tört ki és alig érhető töredezéssel vallotta be jól-téjének, hogy bossásson meg neki, mert már el van jegyezve.

Tabi Márton, mintha csak a villám cikázott volna el feje felett, megkövültve állott; csak annyit hozhatott ki, hogy: — Hogyan!?

Igen, a nevelőintézetben — zokogó torább Emma, titokban eljegyeztük magunkat irodalom — tanáronnal! Úgy szeretjük egymást, bossásson meg őh, kedves atyai jóltövöm!

— Hallgasson, hallgasson! — nyugé Tabi Márton és tehetetlenül rogyott egy karzskébe.

Nemskókára hangos kopogás ébresztette fel a gondolataiba elmerült Tabi Mártont és a még mindig könnyező Emmát.

A szegény kovács jött feleségével, kedves gyermeküket üdvözölni, hanem őket még egy harmadik személy is követte, a szerencsés völényeg.

Nem sokkal lehetett idősebb 23 évnél, hanem igen elegans, külsejű érett férfúnak látszék.

Tabi amit őt megpillantotta filogrot, az ifjura rohant és azt sokáig átölelve magához szorítva tartá.

Tulajdon édes testvér — nécese volt. Persze, hogy most már örömet adta Áldását az új párra, kik többé abból a házból ki se költöztek. Ma is élnék Mártonnal együtt, aki csakugyan soha sem nősült, nem is gondolt rá, hanem olyan kedves és derék házi asszonyt igazán ritkán lehet találni, mint ma a hajdani Mimike.

Peraze a kovácsnak is azóta duplán jár ki a konvenzio!

**S azlán?
PATAJ SÁNDORTÓL.**

Kelét tündérezteiben
A hős előtt egy söt titok,
Ha kifaltá est a söt,
Övé, a mit kívánhatott.

Régóta várja a világ
Hogy legyen egy kíséreltet,
A melyce — mint a mese söt —
Ae üdv hapija nyílna ki!

*
Gygyor lejtő az ég fia,
Hogy legyen egy kíséreltet,
Ae embert megtanítan,
Ae üdv szavára: s ez e let.

S azlán?
Aclán: kezesce fessiték,
S az ő keszkeje jele lett
A sok halszínak, a melyet
Te öhszól őh Szecelet!

Hogy megtanítanak rézd
Négy nem szecel néphet
Kereszt keszkelet escelet
S mepölték benne escelet.

*
Dalolt a poelát hada,
Salukban az van szünetlen:
Ae embert megtanítan,
Ae üdv szavára: s ez e let m.

S azlán?
Aclán: a hány bűn és hiba,
Mindannyiának egy oha van,
Rablás, lopas vagy gyűfholas —
Mindannyiban: s ez e let m.
(a femme!*)

Bolénygossnak már több
A külséngbe! esse vall:
„Tis better to have loved and lost,
Than never to have loved at all!“*)

*
A tolaszon áll egy vitó,
Keszében a hon szünelaja,
S hiál, hogy összágeceste söt:
„S o a b a d o a g! es az üdv szava!“
. S azlán?

*
Aclán: ledőce elterít,
De fölhal éte a bossu:
S mindkét táborban van halott
és mindkettő — „völán!“

*
Alig marad meg coultan
Felső, a mely egy söt megét,
Mindéni megfektőletlenek,
Ae élet minddel visszaél.

— Kát ahkor legjobb az legyen
Szép eszenden aludni el,
Feledve gondot, bánatot
és többé nem écedni fel?
. S azlán?

*) Franczia komendón:
„Kessé az asszony!“
**) Szennyron anyát kőlt esce:
„Több ha szecelték s elszecelték,
Mint hogyha soha sem szecelték!“

A krisztkindli.

Csip, Csop! ez a beköszöntője az idén a krisztkindlinek. — muszáj, hogy az egyszer nem szárnnyakon, hanem ladiakon járja be a városokat — falvakat, keresse a gyermek-rakást, kik nem annyira azt várják, hogy jöjjön, hanem inkább annak szerencsés elűnését, a mikor aztán félelem nélkül intézhetnek rohamot a csillagos karácsony ellen.

No de igazán boldogtalan ilyenkor az, kinek gyermeke nincsen (má' t. i. az ő kényerén), mert az egész esztendőn át tartó fáradságos nevelést, vesződséget, mérget, mind pótolja az az egy esteje az ózinte örömeinek. — Csak egy kis gyöngösből kell hogy a gyermekek öröme a legerősebb férfit is könnyekre fakassza.

Már most lesz produkálva a krisztkindli megjelenése a mese alakjában, — iparkodva biztosítani a hatást. . .

Ep azt ísmeletem tegnap vagy holnap, midőn kis fiam egyszerre elkapatva a visszaemlékezéstől oda szól, hogy:

— Apám, emlékszel-e? ahá, az volt ám a krisztkindli! tudod? ugy-e papa — szól össze-vissza örömben — mikor el akar, repülni és eltörtött a szárnya, aztán ugy hasra esett, hogy kirepedt rajta az a mennyei lepedő!

No most aztán már magam is visszaemlékeztem, aztán olyan habotára fakadtam, hogy — huncuzt a nevem, ha még most is nem nyevetek bele.

Hát kérem az ugy történt, hogy a tavali karácsonyra apám házához szegődtem, hol a karácsonyfát közösen állítottuk fel — az öreg kasszájára.

Jutott arról aztán mindenkinék; mindegyik meglepte a másikat neki való ajándékkal. — Anyám p. o. egy olyan székot kapott, a mely üres bellü, — engem meg azzal főtök let, hogy nevetem egy fiyegő zsebkendőre ragasztották, végre én meg apámnak egy hordoska Caviart hoztam, mi szintén a játékszerek között lett felállítva az „atyámnak” szölo felirattal.

No, de, hogy megkisértem halavány képét adni az egésznek — elúlról kezdtem.

A vacsoránál ülünk meg, a hol a gyerekek által nem értett ékes nyelven beszéljük meg a teendőket, mely után először nyövérem hagyja el az asztalt — szökre iparkodván a karácsonyfa meggyújtására, mely után a kiszámított időre én indulok, hogy magamat a „mennyei lepedőbe” varasam. Hátul egy kapuzni leelő esengettyűvel, oldalomon s jobbj kezemben apám ezüst diszkardját villogatva, arczomon fekete fátyol alacz, s bal kezemben egy csészébe elkészített görög fény anyagát tartva a már gyönyörű fényben úszó karácsonyfa mellett foglalok helyet. Végre megrázom a esengettyűt, a melyre aztán szörnyű dübörgéssel hallom a gyermekek közeledtét — az ajtó nyílik — és én a meggyújtott görögűt szép fényében mozdulatlan hallgatom a gyerekek vonagló imáját, míg a nagyok közös meglepetése egy általános „ah-ban” nyilvánult.

De óh fátum! a legkomolyabb perzenben nekem sietnem kellvén, véletlenül a caviaros hordóra léptem és — a következő perzenben a legnagyobb habota közt nyögtem el végzetem.

Mikor hirtelen levetköztem ismét a teemben megjelentem, atyám a hordót kíváncsian forgatá kezei közt, aztán elhelve a javát, azt kérdé mi van abban a repülő géphén?

Mig kinyitva azt később, sokáig nézte szölanul — végre lemondásteli hangon a következő szavakra fakadt:

— De hiszen fiam sokat esöl te még hasra, mig én ebből a fekete szappanból eszek!?

Ezen emlékezetes Caviarnak befejező története az lett a vége, hogy apám másnap azt a helybeli kaplámnak ajándékozván — az egy talicskát küldött a hordóért.

Szegény Caviar, — mig az egyik mokakodásra szánta, — addig a másik mázsaszámra hitte megehetőnek...

Matros.

Törvéyszéki csarnok.

Dr. Molnár Gyula védőszéke a 13 éves gyujlogató Trpka Ancaért.

— Tartotta 1886. évi december hó 22-én. —

Nagyságos elnök Úr!

Tekintetes kir. törvéyszék!

Vajon fenforog-e szükségére annak, hogy a f. hó 17-én elfolyt végtárgyalás eredményét összegezzem s a tisztelt vádhatóság most emondott vádbeszédével szemben a tényállást való megvilágításba helyezzem?

Az alanyi és tárgyi tényálladéka jelen bűnpernek 26 tüzérsz által károsult bácsujfalusi lakos, számos tanu, de még inkább védezcem kétséget kizáró buvallomása által lett helyreállítva.

Előttünk áll Bácsujfalu községe, az ő leeggett templomává, égefle meredező füstös falaival, romban heverő házaival. A lángok közé, melyek összecsapnak e község fölött, belvegyül egy hatalmasabb s vészesebb elem: a szenvedély tüze.

Két párt áll egymással szemközt: katolikusok s evangélikusok pártja.

Egy kép a középkorból. Egy szikva a vallásháboru fanatizmusából.

Egyéni érdekek magukra öltik a vallás koponyéget s fölzdítják a kedélyeket; a politika megragadja a kuszált szálakat s tovább vonszolja, — egészen a fanatikus gyűlölködésig. Hallottuk e helyt kitörését ennek a párt-dühnek, midőn Kanyó Odón néptanító nyíltan ki-mondja, hogy ő az ellenpárt jegyző-jelöltjét gyűlölte, pedig saját bemozdása szerint soha se látta, s midőn megkérdik az iránt, hogy mért gyűlöli valakit, a kit soha se látott, azt feleli: a kifejezést rosszul választotta meg.

Rosszul választott jelszavak, rosszul megválasztott eszközök, rosszul fölhasznált alkotmányos jogok kepezik előjátékát a bácsujfalusi barzasszó tüzeseteknek is.

A jegyző-választást követi a bíró-választás s vetekedve gyozz katolikus-párt evangélikus-párt fölött.

A legyőzött szegényérzete a bosszú tüzét gerjesztí föl. Egy valóságos bíró-buktató hga alakul, mely pénzt gyűjt a szolgabíró megvesztegetésére. Az evangélikus párt nem akarja föladni a harcz terét, — győzni akar minden párt.

Mandacs György áll e párt élén, — ő a buktott bíró. A megvesztegetés előttük a legalkalmasabb eszköz. Hiszen a jelenlegi bíró is ily uton buktatta meg 3 elődjét, illő, hogy ő is így bukjék.

Csak rövid vázlatát akartam adni a bácsujfalusi viszonyoknak, keretül annak, a mit védezcem érdekében emondandó vagyok.

Semmi sem oly ragadós, oly fekélyes, mint a vallási fanatizmus. Bácsujfalu községe 5—6 évvel ezelőtt a legkésebb legrendesebb faluk egyike volt. Nem ismerték ott a faj s felekezeti különbséget. Ezen időtől fogva — így beszélük — tért kezdett foglalni a katolizizmus. 50—60 töt család tért át a katolikus-vallásra. Hiuc illae lacrimae. Akadtak bizonyára titkos bujtogatók, kik a nép szívébe a gyűlölködés magvát hintették el s ez az átkos mag megfogamzott, ime tanúság rá Möricez Pivnicán Janó, ki talán e helyt méltán képviseli egymaga fölzigatott, gyűlölködésre szított bácsujfalusi evangélikus bíró-buktató pártot Möricez Pivnicán Janó látta s átérzte a bácsujfalusi vallás s politikai párt-harczokat. Ismerte a vezetőket s mint evangélikus önkénytelenül vonzódt hirtsorhoz, kiket elnyomva s a térről leszorítva vélt látni.

Möricez Pivnicán Janó — a nélkül hogy szímet tudott volna adni érzelmeiről, gyűlölte lelke melyéből a katholicusokat, ezek közt a papot, a bírót, a tanítórt, mint a fő-fő párt-vezéreket.

Gyűlölségének nincs egyenlő oka; gyűlölt, mert ráagad: hirtsorsáról e a gyűlölség, s ő tudatlan együgyűségében nem is tudta, de tán nem is akarta ezt levelezetnie magáról

Egy ilyen emberrel hozta össze balsorsra védezcemet, midőn atyja Beregyi Acsa által Kanyó Odón kath. tanítóhoz szolgáló gyanút éroszakotatva, — a fölött törte 13 éves fejét, hogy miként tudna onnan megszabadulni?

A buvizsgálat iratokból és főleg Belochorszky Gusztáv ev. lelkész vallomásából ismeretes előttünk, hogy védezcem szelid, jölelkü kis leány volt, ki már legzseugébb kora óta szözlött, s midőn társai az iskola áldását évezték, — ő kénytelen volt dajkám Hill Károly ev. tanító gyermekeit. 3—4 családdal volt szolgálalban, és sehol ellene senki se panaszkodott. — Hill Károly azt valjja, hogy engedelmis, jó leányka volt, ki készséggel hajtott a parancsokra s két év után önkényt hagyta el a szolgálatot azért, mert nem akart több dajka lenni.

Védezcem elmebeli állapota az orvosok nyilatkozatai szerint kifogástalan és semmi ok sem forog fenn ama fölterésre, mintha pyromanius hajlamokat árul volna el.

Ez évi julius elején Trpka Anca szolgálalt nélkül állott. Mostoha atyja Beregyi Janos s atyja Beregyi Anca földhöz ragadt szegények, kik raszorultak nemcsak saját véres verjeitök szerzeményere, de még a kis Anca herkeszenyére is, melyet az készségesen adott által anyjának.

Ily körülmények között a szegény szölközéssel ragadtak meg Holts Mária ajánlatát, ki Anca-nak szolgálaltot szerzött.

Anca vonakodott ezt a szolgálaltot elfogadni. Nem akart semmi aron a tanítóhoz menni. Mi okból vajjon?

Azt mondja attól tartott, hogy az nem fogja megengedni, hogy vasárnap delután a korcsnába menjen, nézni a leányok s legények táncát.

A vasárnapi korcsnába járás Bácsujfalu szokásában van, s abban semmi erőlesteleenség nem látott maga az ev. lelkész.

Anca félt a kath. tanítótl.

A buvizsgálat során semmi indokot nem találtem e félel-m igazolására s nem képzeltetek egyebet, minthogy e félelem a fölzigatott vallás-fanatizmus rém-képéből eredt, melyeket Anca környezete festett le, s melyek a szölkörők a gyermekekre szállottak örökségképen.

Beregyi Anca ellenben minden aron azt akarta, hogy leánya a tanítóhoz menjen szolgálalba s veréssel, fenyegetéssel kényszerítette, mert mondja, utalva volt arra, hogy leánya maga keresse meg kenyerét.

Igy történt, hogy körülbelül ez évi julius 3—9-én Anca belépett Kanyó Odón tanító szolgálalába. A lányka szömeren képpel fogott hozzá szolgálalt-endőhöz, de azért Kanyó Odónné vallomása szerint szöfogódott volt s nem dazogon.

De az a félelem, mely minden, vagy látszólag minden indok nélkül erőt vett rajta, — nem csillapodott.

El volt tökéve ott hagyai a szolgálaltot; de nem tudta a módját ejteni. Hiába törte rajta kis fejét Sirhatott nap-estig, de mentő eszméje nem em akadt.

Kiről kért: volna tanácsot?

Anyja, apja soha se egyezett volna abba, hogy ott hagyja kenyerét. S midőn ez évi 12-én apjának vitte ki a méntelbe szerény vacsoráját, bávegzete Möricez Pivnicán Janóval hozta össze. A lányka szömeren volt s Möricez Pivnicán Janó megkérdezte ennek okát. A lány nem tiltotta Pivnicán Janó lelkeben kétszeres dühvel ébredt föl a gyűlölség a katholicusok iránt, kik közt az egyik vezér Kanyó Odón bánatot okozott Anca-nak. Janó agyában egy barzasszó eszme érelődött meg. Ugy gondolta magában, hogy most a hosszú démon vezérelte elébe a kis gyermekeket, eszközöl gyűlöletének.

Howy volna az, ha e falu lángha borulna, legéne a katn templom, a községháza, a tanító háza, s benn égnének azok az „u r a k k”!

A Janó szívében lángoló szenvedély élénk színekkel festette le a bosszu művét, melyben ő gyönyörködni tudott.

S aztán mitől is tarthatott volna ő? Hiszen nem ő cselekedt meg azt; őt nem érheti ezért semmi baj.

Mind melyébb beszédgetésbe eredt a lánykával. Megadta neki azt a jó tanácsot, mellyel szabadulhat a tanító szolgálalából. Rút karómalácok közt bízatták föl a fogynak s tanulatlan lányt arra, hogy gyujtsa föl a tanítórt, s hadd égjenek el valamennyien, azok az „u r a k k”.

Né féljen semmitől. Hiszen ő még fiatal s nem lesz bántódása. Ha kitűdődött, — mondja, hogy Mandacs György bízatták föl. Adott neki 3 krt is — és ígért még 50 krt, ha keresztül viszi az átkos tervet. Aztán megfenyegette a lányt, hogy tegye meg, különben vele gyulik meg a baba.

Kért, bizatolt, esábitott, pént adott s fenyegetődzött.

A kis atkolan lány hitt neki, s szöt fogadott.

Szabadulni a szolgálaltól, szivességet tenni Janónak, kiérdemelni a 3 és 50 krt: ime, ebben rejlik összes indoka annak, a mit Anca véghez vitt.

Ezért kellett ez évi jul. 13-án d. e. 10—11 óra közt megköndülni a bácsujfalusi vészharangnak, jelezve az elemek legveszélyesebbjét: a tüzet.

A tanító padláson kiövelette mértes nyelvért a pusztító elem. Anca szította föl. Nem sokból állott. Egy szöl gyufa elég volt hozzá. Nem volt nehéz sem. A széna gyorsan fogta föl a tüzet.

Mikor aztán Anca lángha borulni látta a házat, halálos félelem vett rajta erőt. Nem gyönyörködött a tüzjátékban, mint a pyromaniusok teszik. Bosszu sem élt szívében; csak rémület ragadta magával s futott haza holt-halaványan. Kijelte a hideg, ágyban fekvő beteg volt s csak julius 21-én tudott visszamenni a tanítóhoz. Ismét anyja kényszerítette. A kélszer pedig csak növelte elhatározását: semmi aron sem maradt.

A tanítóné fenyegette, ha emegy vissza kell adni a foglaló kétszeresét, a tanító zsanárokat emlegetett. Anca kétségtébe volt esve, s nem akart még sem maradni.

Möricez Janó, Anca gonosz szölleme nem késett előállni a kísértés csalószavával. Hiszen terült siker koronázta. A lányka maga beláthatta, hogy senki se gyanakszik reá. Azonfelül csupán 2—3 ház égett let. Janónak ez kevés volt. Ő az egész falut lángok martalékaul akarta dobni, s minthogy ez a dolgot nem látszott kivihetetlennek, hozzá fogott újra a kérés, a esábutás, az ígértetés s fenyegetés csöfölgésaihoz.

Anca a kiállott lát után megérősödött. Idegei edzettebbek, akarata erősebbé vált.

Az utált szolgálaltól való menekülés s Janónak tett ígéréte ismét megszönte gyermek-agyában a végzetes elhatározást: u r a g y u j t o g a t n i.

Julius 22-én d. u. 2 órakor ismét megköndült a vészharang. Kunest s Gyula háza fészereből csaptak ki a láng-nyelvek

s végig nyúlótták a közelfekvő s nádai felett házakat. A tanító új lakása ismét lakók martaléka lett.

Már az első tűzvész alkalmából kitört az evangélikus lakosság között a lapjángó gyűlölködés: a katolikusok ellen, főleg pedig mert a tanító házából csapott ki elsőben a tűz láng, az ő személye ellen forogt az leginkább.

Midőn most másodízben ismét a tanító háza gyúlt ki, senki se akart az evangélikusok között egyebet himni mint hogy a katolikus tanító egyedül oka a tűznek s a bíró-buktató pír: nem késett megragadni az alkalmat; izgatni a nép között.

Kiadott a jelszó: tűzbe kell dobni a tanítót!

Mennyi félelem s izgalomnak volt tehát szülője a pártokodás, melyet — úgy látszik — az arra hivatottak nem láttak, vagy nem akartak elfojtani.

Védenczem ismét menekült a tűz elől, és szerencsés volt újra.

Senki se tudta meg, hogy o volt a tűzözön előidézője.

Móricz Pivnicsan Janó gyönyörködve szemlélte értelmi büszkerzése borzasztó következményeit.

De még most sem volt neki elég a tűzből.

Útni akarta a vasat, míg meleg.

Még az nap fölkereste Ancsát, — elmondta, hogy a tanító Heimbürger Bernathoz költözödött s mondotta neki, hogy csak ne hagyja abba a dolgot. Még egyszer, 3-szor is gyújtsa föl a tanítót. Akkor bizonyosan szabadul tőle. Süssen vele. Hadj egenrek el az "urak".

Ancsát magával ragadta az a démoni láz, melyet Janó ottl szívte.

Anya ismét arra kényszerítette, hogy visszamenjen a tanítóhoz. Acsa tehát befejezte művét.

Július 23-án d. n. ó 6 órakor fölgynjította Heimbürger Bernát kamráját s előadta azt a harmadik tűzvészt, mely az előbbiekkal együtt 25 házat tett rommá s mintegy 25—30,000 frtnyi kárt okozott.

Vajjon tudta-e védenczem, hogy az, a mire Móricz Pivnicsan Janó fölbujtotta fobenjáró büntetett képez?

Beláthatta-e cselekménye bűnösségét?

Egyedül ez ita a kérdés! Mert a btk. 54. és 85. §§-ai korára vonatkozólag határozott intézkedést tartalmaznak. Ha belátása elég érett volt s gonosz indulat vezérelte a bűn ösvényére, büntetése 2 évig terjedhető börtön lenne. — Ellenkező esetben a 84. §-a alkalmazandó, s javítóintézetbe szállítandó.

Nem! Némán egyáltalán nem az azt himni felel, hogy nem volt tisztában önmagával és tetteivel, mert én azt tartom hogy valamely cselekmény bűnös volt! Ak fölmerésére nem elegendő az isten-felá ész, ha az még oly fiatal s még oly csiszolatlan; hanem ahhoz belátás is kell, az a belátás, melyet az iskolázott gyermek már az által fejleszt önmagában, hogy megkülönböztetni tanulja a csúfot a széptől, a jót a rossztól.

Nem jönn ez önmagától! Valamit a természet ad, de ez nem elég, ehhez az embereknek is kell tenni valamit. De az emberek ezt elmulasztották! A társadalom hibás abban, hogy megengedi, miszerint 13 éves lények mozognak benne, a kik a tudás legprimitívebb fokán is alul állanak.

Az állam gondoskodik arról, hogy mindenki fia iskolába járjon — törvény is van erre, — de meitt a példa, hogy miként fogantositattak.

A 13 éves Trpka Acsa felnőtt és semmit nem tanult. Tudatlansága legkivívőbb bizonyítéka az az undok büntény, melynek terhe alatt bírái előtt áll.

Vajjon a tekintetes kir. törvényszék, — bűnösnek fogja-e őt deklarálni s a btk. 86. §. 2. pontja értelmében fogházza ítéli-e, avagy kimondja, hogy cselekménye bűnösségének fölismerésére kelte belátással nem bírva a btk. 84. §-a alapján javító intézetbe szállítatja.

Ez a kérdés!

Az én meggyőződésem ez utóbbi mellett harezol. Nem azért, mert védői tisztem védenczem részére az enyhébb büntetést kérem ki, hanem mert ez uton őt még a társadalom részére megmenthetek tartom. A fogházban az a zsenge teremtetés elvadul, gonosz indulatok fejlődnek ki benne, rosra való hajlamok nőnek meg s kikerülve onnan, még végzetes cselekményekre fogják ösztönözni.

Ellenben a javító intézet rá nézve jótétemény leend. A mit elmulasztottak szülői, mostoha apja, azt megszerzendő számára az igazságszolgáltatás, melynek nem csak sújtó pallosa, de jószágos apa keze is van.

Esedezem, ne méltóztassék azzal a sújtó pallóssal tisztítani le a mélybe ezt a gyermeket, de apai kézzel emelni föl, hogy mielőtt kárhozható esnék, tanulja megismerni a bűnt és az erényt!

Felolvas szerkesztő és kiadó-laptalajlonos:

DR. MOLNÁR GYULA.

Hirdetések.

Ziehung schon Montag.

Kincsem á 1 fl. || lose nur 10 fl.

23

Haupttreffer bar

50.000 fl.

10.000 fl., 5000 fl. abzgl. 20% || 4788 Geldtreffer.

Kincsem-Lose sind zu beziehen durch das

Lotterie-Bureau des ungarischen Jockey-Club: Budapest, Waitznerg. 6

Kincsem-Lose sind in der Administration dieses Blattes zu haben.

Több évi tapasztalatomnak és kísérleteimnek eredménye, hogy az annyira kínzó föloldali fejfájás, (Migraine) arcesont hasgatás és a gyomor bajok következtében fellepő fejfájalmak a

TOLVAY-féle

Migraine-porok

használata által rövid idő alatt megszüntethetők és több esetben már végleg is megszűntettek. Ezen meglepő sikerek s több közönség nyilatkozatok indítottak arra, hogy e kitűnő hatású szerre a szenvedő közönség figyelmé felhívjam; nagy előnyök e poroknak, hogy bevételök semmi nehézséget sem jár, mivel feloldva kellemes ízűek minden rossz utó-hatás nélkül. Egy doboz ára használati utasítással 1 frt 50 kr.

Ajánlom az általam készített „Aroz kenőcsöt”, „Mosdó vizet”, szep-
lő, majfoltok és pattanások ellen, mindkettő használati utasítással ellátva. Ezen szerek bővebb díszretrre nincsenek szorulva, mert a ki csak egyszer használja üdvös hatásáról maga győződhetik meg.
1 nagy köcsög arcesoncs 1 frt — kr.
1 kis — 60
1 üveg mosdó viz. 1 frt 60 kr.
Megrendh.: TOLVAY IMRE gyógyszerésznél Szolyván (Bereg-megye).

Muszkis Partics

Somborban, váróház alatt.

Könyv- és Kényomdájában

mindennemű

Könyv- és Kényomtatványokat

üzléses kiállításban, pontosan,
jutányos árakon készíttetnek.

Alkalmas karácsonyi és ujévi ajándékok.

Jellege: Vízajki mindent és tartat
meg s legjavát!

Szerencsémnek tartom a n. é. közönség becses értéseré juttatni, hogy az idén is, — mint ezt eddig minden esztendőben tettem, — a kontingens nagyobb városait meglátogattam, mi által alkalman volt ugy a hazai, mint a külföldi divatját, annak e téren készült újonságait látni és tanulmányozni.

A gyűjtött tapasztalatok fonáln igyekeztem a helyben már 18 óta fennálló üzletemet a hazai és külföldi divatcikkkel ellátni, mi által azon kellemes helyzetben vagyok, hogy nagyrabecsült veövöm és a n. é. közönség igényeinek minden tekintetben eleget tehessek.

Mélyen tisztelt veövöm kívánalmát szem előtt tartva, raktáromat a következő árukkal kibővítettem és mindög nagy választékban készletben tartok: minden kigondolható s szigorún a legdivatosabb úri és női divat-árucikkok, nevezetesen: gom bok, selyem-, ezérna- és gyapotecikkok, ruhadísztesre alkalmas selyem- és pamutbáronyok, atlaszok és különféle szalagok. Mellfuzok hallesontból, azeblből és cs. kir. osztr.-magyar szabadalmazott növénydrótból. Egyenestartók (Gradhalter), férfi- és női ingek, melyek kívánatra mérték szerint is elkészíttetnek; férfi és női harisnyák selyem és pamutból, kötőpamuut valódi potendörri és harasz mindenféle sznekekben; berlini kendők, dr. Jaeger fűző- és xerek (ingek és alsónadrágok) tournurek, nyakkendők, gombok, prágai keztyűk, sétatálcák, szivarszipkák, szivarvágók, tajtpipák, dohány- és szivarárcak, dohányzó-garnitúra. Női piperetárgyak, mindenféle parfümek és szappanok, Szabónak és divatárusnóknak szükséges mindenféle kellekek. Gyermekjátékszerok, gyermekköcsok, Tonet-féle nádszékék, valamint kézi- és utazó-bőröndök. Eső és napernyők, esőköpenyek, legjobb minőségű haj-, ruha- és fogkeftek, tésük.

Egyuttal bátorkodom szives figyelembe ajánlani valódi berndörfi china-ezüst tárgyait, Ditmár-féle lámpáikat, melyek az idén is újabb és ezélszerű mintákkal akármelyik gyártmánytól kitűnnek; továbbá tükör- és varrógép-raktáromat. Végre optikai és chirurgiai szereket, nevezetesen: színházi látésövek, csipetkék, szemüvegek, termometerek és aridek, valamint minden e szakmába vágó tárgyak. Továbbá különféle hangszerek, u. m.: hegedők, gordonkák, citárak és ezekhez szükséges mindenféle búrókat, fuvolák, valódi amerikai korosyák sat.

Tisztelettel értesítem továbbá, hogy a külföldön való utazásaim alkalmával egy porcellán-gyárral lértam üzleti összeköttetésbe. Ugyanis ezen gyár egy helyben felállított porcellán-gyári raktárral bízott meg, mely raktári üzletemben helyeztem el. Ugyanitt kapható: teljes asztali-, tea-, kávi- és mocea-servicek, egyes porcellán-edények, vendégök és kávéházak berendezésére alkalmas edények, mosdó-készletek, vizes kancsóok, díszes porcellán-virágcserepek, porcellán-piperetárgyak és eserepszobrok bámulatos olcsó árán.

Hogy mélyen tisztelt veövömnek legnagyobb megelégedését és bizalmát továbbra is kinyerjem, oda fogok hatti, hogy a versenyajánl szemben ár tekintetében is a legolcsóbb legyek.

Midőn még számos látogatásírt eszedezem, maradtam

Tisztelettel

Goldfahn Sándor

divat- és rövidáru, norinbergi
lámpa-, tükör- és porcellán-üzlet-raktáros
Somborban, főutca.

Magyarország legolcsóbb és legdíszesebb képes hetilapja

KÉPES CSALÁDI LAPOK

1887. év január hó 1-én
kilencedik évfolyamának
a második negyedébe lép.

A „Képes Családi Lapok” mint társadalmi, szépirodalmi s ismeret-terjesztő hetilap, eddig is megbecsülhetetlen szolgálatokat tett a magyar nemzeti köznevelésnek, ma azonban nemesak kiváló művelője a magyar irodalomnak, hanem nélkülözhetetlen barátja a magyar művelt családoknak. Változatos, élénk s a legszigorúbb kritikák is kiálló olvasmányai: a legjelesebb magyar írók tollából erednek, s a külföldi irodalomból csak a színaranyat mutatják be az olvasók önértékének. — A gondos és élénk szerkesztés: az

A „Képes Családi Lapok” előfizetési ára:

Egész évre 6 frt
Félévre . . . 3 frt
Negyedévre 3 frt 50

izléses és díszes kiállítás, az eszme és az érzelmei nemestől tartalom, a jó ízlés, a legjelesebb külföldi lapok képeivel versenyző művészi kivitelű képek; szellemi kincses avatják minden számát.

ELŐFIZETÉSEKET ELFOGAD MINDEN HAZAI KÖNYVREKESKEDÉS.

Mutatvány számokat ingyen és bérmentesen küld a „KÉPES CSALÁDI LAPOK” kiadóhivata MEHNER VILMOSNAL. Budapest, IV. ker., papnövelde utca 8. szám alatt.

Az 5 milliónyi teljesen befizetett részvénytőkével 1881-ben Bécsben alakult

a az osztrák koronaországokban ez idő óta működő és jó hírnevűk örvendő

„Bécsi biztosító társaság”

„Bécsi élet-járad-és bizt. intézet”

magyarországi fiók-igazgatóságának hivatalos helyiségei

Budapesten, Erzsébet tér 7. II. em.

berendeztetvén, van szerencsénk ezennel a

t. közönség tudomására hozni, miszerint

egy a tűz, jég és szállítványi üzletágban

szokásos biztosításokat, valamint élet-és

járadék-biztosításokat a lehető legelőnyösebb

feltételek mellett elfogadjunk s a mennyire

netaláni kár esetén azoknak gyors, pontos

és igazságos rendezését tűzzük ki egyik

feladatunkkúl, reméljük, hogy a biztosító

közönség teljesebb bizalommal forduland hozzánk és keresi föl társaságunkat. 2-2

Budapest, 1886. december hóban.

TISZA LÁNZLÓ ÁGOSTON JÓZSEF igazgató.

Parfumerie

de la Societe Hygienique Cottan. Cl.

Paris 55. Rue de Rivoli

„Vinaigre de toilette”

lyolyadékok összetétel, amely idegbajok ellen fölötte

hatásos — különösen furdóvízbe ontva a tagokat és

izmokat elevenné teszi és megerősíti. —

az „Eau de Menthe”

szert, a mely hatásos frissítő reggel és este. Há-

rom cepp egy pohár vízzel elég.

az „Eau Athenienne”

hajmosóvíz, mely a hajgyökér megerősítéül szolgál és végre a

„Creme de savon dulcific” a la rose

kenőcsöt a pattanások ellen, melá a közönség bálok

előtt sok hölgynek jó szolgálatot tehet, ajánljuk. A

fenti cikkek, díjazás csomagolásuknál fogva aján-

dokra is alkalmasok

Magyarországi képviselőnk: Seile Lajos

Budapesten, király utca 23.

Asztalos- és kárpitos-butorok legolcsóbb bevásárlási forrása.

Több szobára való asztalos- és kárpitos-butor, a legegyszerűbből a legfinomabb kivitelűg mindenkor készletben van.

Raktáron tartatnak továbbá: saját tulajdonú

ruganyos ágybetétek,

darabonként 12 forint; ugyanazok, de mint önálló agyak elkészítve, 14 frt.

Kiházasítási kelengyeknél, valamint nagyobb mérvű berendezéseknél megfelelő árkedvezmény. — Gyártmányaim szoliditását bizonyítja azon képművelés, hogy 10 kiállításon lettek első éremmel kitüntetve.

ÁRJEGYZÉKEK KIVÁNATRA INGYEN.

Steinbach Sándor

kárpitos, díszítő és bútort-gyáros

Budapest,

Ferencz-József tér 6. szám

a láncz híddal szemben.

10-2

Gavora József

római kath. magyar czég

az 1885. évi budapesti ország kiállításon nagy éremmel kitűnő munka- és jó ízlésért kitüntetve

Budapesten, Váci-utca 17. sz.

Ajánlom dusan felszerelt egyházak és kápolnák berendezéséhez szükséges tárgyaimat, a legutányosabb áron, a lehető legszebb kivitelben. — Nevezetesen:

Miseruhák

római kath. és görög keleti egyházak részére.

Egyházi és társulati lobogók.

Tuzoltó, iskolás gyermek, Mária társulati, ipar-társulati, dalgyleti s temetkezési-gyleti zászlók,

szt. szobrok, csillárok, kelyhek, fali és oltár gyertyatartók, oltár-lámpák,

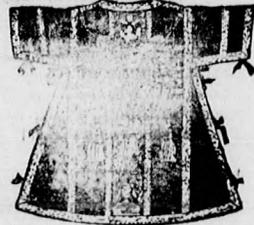
M. stráncziák, stáczló-képek, oltárok.

urkoporsók,

stb. stb.

Pontosságomat több száza menő elismerő oklevéllel bizonyíthatom.

Árjegyzék és költségvetéseket kívánatra bérmentve küldök.



Regi ruhák újítását, valamint tűz-aranyozást és ezüstölést elvállalok és olcsón készítek el.

Arany-, ezüst- és selyem-hímzések és himzett egyházi ruhák nagy választékban.

Egyházi csipkék,

oltárterítők,

fali keresztek,

iskola-keresztek.

Egyházi szövetek.

Damastok, stb.

TRENKER-féle első cs. kir. szabad. Jávör-kivonatok gyára Sopron.

3 évi fennállás óta a legnagyobb kiténtésekben részesült fenőgek és a közönség részéről fölművelhetlen győgyhatása miatt E kivonatok 4 kiállításon arany, ezüst, bronzérmek és oklevelekkel lettek kitüntetve.

Egygyógykivonatok és hatásuk

Jávör malata-kivonat mellczukorkák, pasztilák a Jávör fa helyő nedvéből készítették és a nyálka tisztítására, valamint a lélegzési szervekben a köhögés mellözésére szolgálnak. — Dobozok b. p. 30-50 kr. árával.

Jávör malata-kivonat sűrűsítve, a legistább nedv, a mint az a Jávör fából folyik és tisztán kivonva győgyhatással bír mellbetegségeknél, aszkorál, asthmanál, elavult köhögés, nyak- s gébajoknál. — Köösge 30-50 kr.

Jávör ser, a Jávör fa virágjából s savanytalansított malatából készítve meglepően hat rossz emésztés, gyomorbetegségek, aranyér, vérszegénység, vérébetegek s a lélegzési szervek minden szenvedésénél; valóságos oltalomser. Palackban 50 kr. árával.

Jávör csokoládé, az úrbén olajtalansított Cacao és a Jávörfa magjából készítették, a legjelebb szer gyenge emésztésnél, étvágytalanságnál és igen táplálékony minden gyengékednek. — Csomagban 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 868, 869, 870, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 880, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 887, 888, 889, 890, 891, 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 909, 910, 911, 912, 913, 914, 915, 916, 917, 918, 919, 920, 921, 922, 923, 924, 925, 926, 927, 928, 929, 930, 931, 932, 933, 934, 935, 936, 937, 938, 939, 940, 941, 942, 943, 944, 945, 946, 947, 948, 949, 950, 951, 952, 953, 954, 955, 956, 957, 958, 959, 960, 961, 962, 963, 964, 965, 966, 967, 968, 969, 970, 971, 972, 973, 974, 975, 976, 977, 978, 979, 980, 981, 982, 983, 984, 985, 986, 987, 988, 989, 990, 991, 992, 993, 994, 995, 996, 997, 998, 999, 1000.

Jávör gyermekplátló kávé, a legistább égetett Jávör gyökérből készítve fölötte tápláló gyermek és csecsemőknek Csomagokban 50 kr. árával.

Jávör gyomorcsépek övszer, készítve a Jávörfa zoldgyantas bimbójából és használatra gyomorerosok, az altest betegségeinél, férőlyengésnél, nagybecsű értékel bír. — Üvegekben 1 frt 20 kr. árával.

Jávör levelek malatával, fordokhöz dus nyaktartálatknál fogva minden borbetegség ellen, továbbá fejmosásnál használhatók, eltávolítják a kopart, gyermekeknek és felnőtteknek a hajnövést elősegít, nélkülözhetetlen és biztos szer mindenkinél. — Zacsokban 1 frt 20 kr. árával 2 frt 0 és 12 mosáshoz.

Jávör desztillált szappan, a gyökér nedvéből Jávörfa- és olajjal készítve az ifjúkori szőz fentartására, a szebb és perzsenérek előállítására kiváló hatással van. — Darabja 60 kr. és 1 frt 20 kr. árával.

A felsorolt összes készítmények, mellett a kereskedelmi forgalomba hoztattak, a becsi és budapesti vegyi kísérő-állomások által megvizsgáltatva, artsalmatlanoknak nyilvánítottak és ajánlottak. Tanárok és kiváló orvosok szőten fölművelhetlen győgyserűket ismerték el, a mi bizonyítványokból ki is tünik. Több erre a meggyőpnyitáknak az előlőttökön köszönetet s elismerést levél útján nyilváníttak.

Az összes készítmények kaphatók a legtöbb győgytárakban és fűszerárusoknál. — Raktárak TÓRÓK JÓZSEF győgyserűszőznél, Király-utca 12.

Postai küldetések a főgyőgnök ANISZ I. által, Budapest, Király-u. 20. sz. eszközöltetnek.

2 frt ért. kél. kevesebb postával nem küldetik Raktárak a vidékre: berendeztetnek és az illetők megfelelő forgalomnál árendegyményben részesűnek.

10-3

Az 1886-ik év nagy halottja.



Jókainé Laborfalvi Róza.

Mely sírgödörben nyugosza örök álmát a halhatlan költő-király halhatlan művésze-neje. Lelkének porhüvelyét eltakarja a föld szelleme, a sphaerák zenéje mellett szállott az égbe; mint hulló csillag távozott el közülünk; fényes tűzvilág jelöli útját. Dícső volt multja, dícsőség átszellemlése. Váratlan, hírtelen jött érte a halál. Az ő lelke mindig közel repdesett az éghez, rőptiben lelke előtt megnyiták az ég kapui, azután bezáródtak. A nemes kinséset megtartotta magának az égek ura; a test, a hüvelyt itt maradt nekünk, hogy eltemessük magas hantok alá. Könyves szemekkel állunk körül a drága ravatalt! A multnak összes dícsősége ott ült a tetem homlokán. Az átszellemlést lélek visszatükrözőse ragyogta be a fehér szemedőt; csak a fekete koporsó — csak az volt sötét; borús árnyékát rávetette a síratók töngrére.

Oh hisz a fájdalom kimondhatlan — olyan, mint amilyen maga a vesztesség. Egy drága kinsésket öntözött meg fájó könnyével a mi legdrágább költőnk; — a költőt, ainek nemes szíve aranyos humort szórt szét szenvedő hazánkra, azt a költő-királyt ma összetörve — zokogni látni.

Oh mily méltók voltak azok a könnyek! Csak ő érdemes erre; a drága halott. Minden könnyeseppből, mely a szemfedőre hullott, gyöngyök fognak teremni. Fénylő gyöngyök, melyek a sötét sír falaira majdan világosságot szórának.

A drága nő, a hü feleséget a legjobb lelket — lelkének edes felet siratja Jókai Mór a férj, a családapa, a költő, az író. — a művésznőt, az igazi hönleányt siratja az ország, — és végre Thádia templomának igazi istenségjét siratják a Zrínyi Ilonák, Gertrudok, Bormesiza Annák és a többi dícsők alakításai.

Mikor anyi szenvedésre volt kárhoztatta ez az ország, a mikor már lerokadunk, elől a költő, — lánglelkét belénk heléi s vigasztalására újra föléledünk — elől a művésznő aki lelkesedést önt belénk.

Mint fényes meteor hullottak közénk. Bámulta és irigylte őket fölünk az egész világ.

A költészet és a művészet két mitologiai istene!

Az egyik fénylő sugár megtört! A második fájdalom ezikázott végig, — a fénylő, ragyogó sugár fagyos könnyeket hullatott. Oh mily fájó érzést keltenek a mi lelkünkben is ezek a könnyek! Kit is sirassunk jobban! Azt aki elköltözött fölünk, vagy határának fájdalom miatt azt, aki itt maradt közöttünk?

Vigasztalunk a költőt, ha a művésznő vesztésétől mi is nem keserengünk! De viselje el a bánatot csendesen, a fájdalmakat enyhítse meg benne az a tudat, hogy az elköltözött szelleme itt maradt közöttünk, s emléket meg fogjuk őrizni annak a nemes, a fonséges, az isteni iránt lelkesülti tud szívünk, fogóknak lesz lelkünk.

Ó első volt közöttünk itt a földön, s Isten trónusa mellett is bizonyára az övé a legszebb hely: a legnemesebb léleké

Porhüvelyének hantja fölött lágyan simankál az az ősi szellő, a szákakra nemek koszorúk virág-leveleire rászáll

az égi harmat — az enyészet fuvallma elsöpri majd a lerakott virágokat — de a természet majd maradandó virágot fakaszt a zöld hantok sötét földjéből, olyant, amelyek örökké zöld marad s örökké virágzik.

A temető zordon táját sírod virágainak illata fogja betölteni, mint ahogy művészetekkel és szívjósgóddal betöltődött ezt a hazát. A kegyelet szüntelen meg fogja koszorúzni sírhantodat, amelyek soha sem marad árván, soha sem lesz elfeledve. A nemzet kegyelete fog örökké a hantok felett s ez lesz a te örökkévalóságod!

Engedd meg, hogy egy könnyeseppet hullassunk szent hantodra!

Legyen néked könyv a föld, amely porhüvelyedet örökké előlű fölünk!

Fekete Adolf.

A magyar közmunka- és közlekedésügyi miniszterium reformmunkássága

és
Baross Gábor*

Minden miniszteriumnak, de legfőképp a magyar közlekedési miniszteriumnak tevékenysége s különösen reformmunkálkodása csak a tények és számok alapján ítéltethető meg. Számok nemesak uralki a világot s miniszteriumokat, hanem egyáltalán ki tüntetik azt is, hogy valamely miniszterium, amely az államügyek legnagyobb részét köze, miként van igazgatta, illetégek vezetve. Más hánoképp érdeműs államfértnek tehetősége s szerelma deazára, kik a közlekedési miniszteriumban sok halasztatlan dolgot teljesítettek, ha a partállásra való tekintet nélkül tárgyilagosan ítélnék, állhatatjuk, hogy egyiknek sem sikerült annyira mint Baross Gábornak, a közlekedési miniszterium vezetésének azon iránt megadni, amely mellett ez országunk teljes mértékben érvényre emelt közgazdasági érdekei az állam pénzügyi érdekeivel és a budget követelményeivel összhangban hozhatók.

Ó előtte látnék, hogy vagy tulságos építkezési kedv, vagy az építkezések körül a decoratív részre való aránylag nagy tekintet érvényesült, avagy pedig a pénzügyminiszteriummal folytonos sürdös kezelekedés, mely ismét egyes kérdésekben tisztán a fiskális szempontot engedte uralkodni. Gazdaságilag nem jövedelmező vasutak építkezések, az adminisztratívolyan megrázkodás, amely a magyar állam pénzügyi viszonyával nem volt összhangban, szintén hosszú ideig megakadályozták a gazdasági és pénzügyi értekek összegyógyoztatását.

Baross Gábor ténykedésének sikerült leginkább azon két érdekek összegyógyoztatása. Ezen eddig egymástól elterő érdeklányzatokat egyesítést Baross Gábor államtitkár a magyar államvasutak igazgatóságának foganatosította a legszembeálló módon.

A kormány egyetlen ténylehen sem emeltetett az intéző egyének ellen anyai szemrehányás és kétely, mint épen a magyar államvasutak már befejezett újjaszerzésében. Jól lehet Baross Gábor államtitkár jóvával és mindenek előtt becsülettel szándéka előttnk mindig ismeretes volt, ez ügybeli bírálsunkat mégis a tényekre alapúva egészítették ki.

Korábbi állapotok fölötti tételetnék, mely most a jelen és mult egyszerű összehasonlításából keltekezik — gyakorlati értéke nem lévén — ismételné nem akarjuk. Az azonban tény, hogy a finansziális tekintetek az előtti teljes ignorálása következtében a magyar államvasutak azon pontra jutottak, amelyen nemesak további fennállásuknak jogosultsága vonatot kétségekbe, hanem meg azon rokonszenv is már-már eldőlnő volt, mely az államvasuti intézmény iránt ügy kormány-, mint parlamenti körökben, az országra nézve hasznos értelemben létezett.

Hogy egy szilárd akarat által vezetett, önálló alkotó eszmékkel telt államfért, mint Baross Gábor államtitkár, az ügyek olyatén vezetésével, mely ily eredményt szült, magát azonosítani nem akarta s nem tudta; az világos. Ezért határozta el magát a miniszterrel és miniszterelnökkel egyetértve azon határozati intézkedések megtételére, melyek

* E közlemény még e hó közepén került sajtó alá. A szerk.

némely hírlapoknak, melyek e kérdést a személyi térré vontatták, elkezeredett szemrehányásokra szolgáltak ürügyül. Kétségek hönnap ily rövid időköz valamely kiterjedt igazgatóságos életében, hogy az elővethető ketekben; és mégis már e rövid időköz elég volt arra, hogy a bevégzett tények logikája által belbizonyítottassék, miként az eredmény emez intézkedések kezdeményezésének. Baross államtitkárnak, teljesen igazat adott. Habár a magyar államvasutak brutto-bevételének előirányzott nagyságára a kedvezőtlen gazdasági viszonyok folytán elérni aligha fog és az e tekintetbeni hiány nézetünk szerint körülbelül 1/2 milliára fog rugni; másrészt kétségtelen, hogy a magyar államvasutak folyó évi közlekedési költségeivel az előirányzott kiadásokkal szemben oly jelentékeny összeg fog megtakarítani, mely nemesak a fenn jelzett bevételi hiányt fedezi, hanem a magyar államvasutak tisztá jövedelmét a költségvetésben előirányzottal magasabbra is emelendő. Ki vonhatná na már kétségekbe a magyar államügyek ezen legfontosabb részének a vezetés újjaszerzésének szükségességét, ha tekintetbe veszi, miszerint az előbbi években, deazára azon körülmények, hogy az előirányzott bruttó-bevételék mindig elérték, a kiadások nemesak túllépták lettek, hanem ezen túlléptésk még oly veszélyes mértékű is ottlétek, melyek az előzete ismert parlamentis tárgyalásokhoz vezettek. De előttnye ezen, minden tárgyilagosan gondolkodó egyénre nézve dantó pénzügyi következményekről, kiemelendő még az, hogy csak a Baross Gábor által bevezetett rendszer fennállása óta lett a magyar államvasutaknál a szolgáltatás fogyelem gyakorlati valóságga.

Ki nem emlékszik az előző korszakra, midőn a magyar államvasutak vonalain egyik vasuti szeremesetlenség a másikat érte. Hogy ezek az újabb időben nemesak ritkák lettek, hanem egyáltalán majd soha meg nem történnek, a legnagyobb részben mégis csak azon fogyelemnek tulajdonítható, melyet az új igazgatás a korábbi aram bátyam-gazdálkodás, kedélyesség és jóhiszeműség által enyhített rendelkezéssé helyvett léptetett eltebe.

Mindonk, a ki a magyar államvasutak viszonyait ismeri, képtelen örömmel vádozni, hogy az ezen hönváltott gépezet minden ressortjában uralkodott ezim barosskodás megszüntés és a magasabb állások betöltésénél valódi szakélsmeret és különleges képesítés lett irányadóvá. — Senki sem utathatja el, hogy a vasutigazgatás és tapasztalat szükséges. A mostani vezetés alatt ott, hol különleges szakéru igényeltek, tényleg az is áll az illető ressort éjén; meg az egésznek egységes vezetésénél Lukács vezérigazgató, kie téren rövid idő alatt otthonos lett, belbizonyította, miszerint szerzői képességei és vas szerelgésével fogva igen alkalmas arra, hogy Baross államtitkár reformtervi törekvésait megvalósítsa. — A vasuti politika téren is, a mennyire az adott viszonyok közt lehetősége volt, érvényre emelte Baross az ország állami és közgazdasági érdekeit a magyar vasutaknál is. Az erre vonatkozó összes intézkedéseket hosszadalmas volna felsorolni, de ki kell emelnünk, hogy sikerült Baross Gábornak a garantírozott vasutaknál szerződéses-takarékosabb gazdálkodást létesíteni; hogy sikerült neki nemesak minden differenciát, melyek a nagyobb s állami jótállást nem élvező vasutak és a kormány közt fonn álltak, kiegyenlíteni, hanem ezen vasutakkal szemben azon igényeket teljes erélytel tovább is érvényesíteni, melyek közérteken alapulnak, mint például különféle direkt tarifák létesítése, magyar kivitteli cikkek számára szállítási kedvezmények, a különböző forgalmaknak cartelles egyéb szerződések általi szabályozása. Baross Gábor ezek mellett behatárolt foglalkozott a vasuti hivatalnok kiképzésének kérdésével, mígvéből az ő kezdeményezése folytán valamennyi vasutigazgatóság hozzájárulásával a vasuti-akadémia szervezési tervezete állapított meg, melyen az előadások már jövő évi szeptember hó 1-én megkezdődének. A ki a vasuti hivatalnok hiányos képzettségét közelebből ismeri, ezen lényeges intézmény melyreható fontosságát nem fogja kiesinyolni. Oskás Baross államtitkárk sikerült Lukács vezérigazgató segítségével az osztrák államvasutakhoz, de különösen osztrák kereskedelmi miniszteriumhoz és az osztrák államvasutak es, k. igazgatóságához való legjobb viszonyt hely-

reállítani. Ezen jó viszony a magyar tarifák és közlekedési politika legkedvezőbb sikeréket eredményezte az összes újabb időbeli tárgyalásoknál a vasutügy terén. Megenlítő főleg az osztrák és a magyar államvasutak kölcsönös közlekedésének, a külföldre szóló különböző tarifák létesítése, a központi leszállító iródk újjaszerzése stb. körül. Ezen sikerek bevégzett tények, melyek nem pártérintetbél, sem pedig egyéb jónan szempontból elvitálni avagy tagadni épígy nem lehet, amint elővázhatlan az, hogy a ki mint Baross Gábor, ezt tényekkel igazolta, az a legalkalmasabb egyén valamely miniszterium vezetésére.

Szabadalmi ügyünk.

A fővárosi napilapok nemrég megkezdtek a nálunk kivett szabadalmak statisztikájának közlését. Néhány hónapon keresztül, havonként rendszeren jelent meg e kimutatás, mely azonban szabadalmi ügyeink állását oly szomorú színekben tüntette fel és Magyarország szabadalmainak arányai oly törpe számmal szerepeltek a külföldi legkisebb államok szabadalmi mellett, hogy a lapok — megmánya a saját gyarolóságunknak és hátramaradottságunknak világa körülöletét — beszüntettek a szabadalmi havi statisztika közlését.

Pedig nálunk Magyarországon minden harmadik technikusi, iparos vagy gyáros egyszersmind „feltaláló” is. Mindegyiknek van valami találmánya melyet övékig, sokszor egész életén át hord magánál anélkül, hogy értékesíteni tudná. Őrzi, mint feltett kincsét, nem mutatja senkinek nehogy valaki utánazza, maga pedig tehetetlen, mert nemesak, hogy anyagiag képtelen találmányának forvizására, de még az útját-módját sem tudja annak, hogy miként lehet az ily találmányt szabadalmiattá tenni? Hány kitűnő eszme, mennyi szemlélis gondolat és praktikus találmány vész így el kárba és kallódik el, mely mesterét talán gazdagga és híressé tette volna?

De még azok is kik a szabadalmiattazás módját már ismerik, annyira még sem ismerhetik a reálkülvé komplikált eljárást, hogy körvényekben, de leginkább a mellekendő rajzokban és leírásokban azokat a törvényben alakítsák azokkal tarttassák, melyekből első sorban van függőve töve találmányok szabadalmiattazása. A kereskedelmi miniszterium az előforduló hiányok utólagos pótlására ad ugyan módot, de ez mindányiszor a felekré nézve hosszabb tárgyalásokkal, jeveléseikkel, költségekkel és idővesztéssel jár.

Emek elkerülésére a külföldön külön intézetek, úgynevezett szabadalmi ügyviszóságok állanak fonn, melyek a feltaláló, mivel maga e részben gyakorlatlan nem bír szellemi tulajdona iránti jogának biztosításában támogatják az által, hogy a követelt alakítások teljes ismeretével járnak el a szabadalom engedélyezésének kieszközlésében. A földny, ipar és keresk. miniszterium belátva ez állapotoknak ügyszólván tarthatatlanságát, korlávelt útján áttetsítette az összes törvényhatóságokat és keresk. és iparkamarákat arról, hogy Budapesten néhány hét óta a muzeum-körút 10 sz. házban Benedek Lajos és társai ezég alatt egy ily szabadalmi iroda alakult, mely minden ily vállalatnak megkivánatott kellekkelkkel bír és melyet ezért a feltalálók figyelmébe és bizalmába ajánlott.

E szabadalmi irodának a világ minden részébe vannak összekötöttései. Működését jellemzi az, hogy 6 hó alatt több szabadalmi ügyet nyujtott meg külföldről Magyarországon, mint a mennyi az utolsó 20 évben összesen benyujtott. A több száza rög szabadalmi leírások és rajzok közül melyeket az iroda készítet és benyujtott, a miniszterium meg egyet sem kifogásolt. Fontos a feltalálóra nézve még az is, hogy azokat a szabadalmakat, melyeket ez az iroda

nyújt be, egyszerre értekesíti is, még pedig igen szép eredményre.

Meg vagynak győzdve arról, hogy ez egyik közléssel szolgálatot tesznek nemcsak a fiataloknak, kiknek ez által megmutatjuk az azt és a módot találmányaiknak gyors és biztos szabadalmaztatására és értékesítésére, hanem szolgálatot tesznek egyszerűen a hazai iparnak is, mely a jó találmányok szaporodásával és érvényesítésével mind nagyobb lendületet fog nyerni.

Feltörtöm . . .

*Feltörtöm bálgán a magamba
Mégdódot, nagy eséljé . . .
Lettam a hír bölénél, rájra,
Sádványam a felhőket veré.
Hídka mind! . . . A mit kerestem
Ott a magamba nem léttem.
S hírdőndőlvén, sádványoztettem
A föld porába visszasettem.*

*Az őt, a nappal, üszelése
Munkálltam, Adott is az ég.
Báton hozott az őz zelle,
Kínzetre hincet halmozok.
Hídka mind! . . . A mit kerestem
Mű név, vagyon nem adhatott,
S a gazdaságának tengerében,
Mint holdak, álltam őt szegőben.*

*De ah! hogy itt vagyok körültem
Te eszed, né, s a gyermeked.
A nap ragyog az ég aeralán
Meseleg imádvén jérem félem.
Ha ill van, ill, mit úgy kerestem,
Mű név, vagyon nem adhatott,
Betűt e kis, szerény szövegben,
A boldogság s órom tanúját!*

Vojtké Pál.

Az én első szerelmem.

— Elegia. —

A szabadkai lapok nem-rég egy gyász-
hirt közölték.

Eloolvhatta volna bárki közönyösen. Egy
előkelő leány haláláról szóltott az, a körül
tudták ismerősei, hogy rég letűnt a lány-
víg szinpadáról, hogy meghalt volt a társad-
alomra nézve, megszűnt szépsége díszte-
nyében ragyogni, megszűnt tagja lenni ama
zsi-bvásári tomenek, mely keresi a boldog-
ságot, szeret eszaladni s másokat mecsesálni.

Azok közé a kora-vén lányok közé tarto-
zott, kiknek szívében ifjú hív és szerelmem
oly lánggal égett, hogy midőn tápot annak
nem adhatott, elégette szívét, — s a meg-
égett szív lassan-lassan hervadt, s végre
megszűnt dobogni.

Azt beszéltek, hogy 17 éves korában
szeretett s vizszonzeretve hitte magát. Már
a boldogság küszöbére lépett, midőn ujji-
ra vonta azt a gyűrűt, mely örök kaposot igért
alkotni szíve s szeretniének szíve között.
De egyszerre, váratlanul lepattan a gyűrű
ahronsa. — a jegy-gyűrűt véleányra vissza-
küldte. Ettől a perzstől haldoklott.

Alig 14 éves gyermek voltam, midőn
egyszer valamely jó pajtásommal ózsi kor-
hamályban sétálni mentem. Végig andolg-
tuk a piecz-terén s pajzánkóva estangol-
tuk a „Pest” szálló körött. A piszkáló lám-
pák fényénél alapos bírálat alá vettük a já-
ró-kellők arczeit. Egyszer csak étesébb hely
társaságában egy lengye sylphid alak közle-
dött. Prémés felöltője váltig eltakarni iparko-
dott termete felett. Arczát sűrű fekete fá-
tyol fedte; de könnyed ruganyos léptei a
gyermek-lányra vallottak. A prémés felöltő-
ből ellentállhatatlannul domborodtak ki ke-
belhalmái s a sűrű fekete fityolon keresztül
tört két szem égő lángja oly varázserővel,
hogy szívem legott megdobbant. Még e
pillanat henymása se vált gondolatát, midőn
továbbest s én kábultan állottam egy he-
lyen mozdulatlanul, mintegy álomból ébred-
ve, eltűnőde s tűndéri látvány felett.

Ki volt ez? Tudnom kell! Látnom kell
négyegyszer! Látni, ismerni akarom őt.

Gyermeke-szívemet egyszerre ostromolta
meg az ismeretlen érzések egész seregé. Re-

megtem egész testemben. Úgy éreztem mag-
am, mint a meselbeli pásztorfiú, aki a tűn-
dérány tekintete elbávolt.

Keresni kezdtem őt, mint elvesztet kinevet,
melynek bírása szenvedélylő vállik.

Kerestem nap-nap után, kerestem álma-
imban, kerestem ábrándjaimban.

Még mielőtt megtaláltam volna, kiépítette
fantáziám lényét, alakját oly tökélynek, mi-
nő csak a szerelmem szeméi látnak, aminő
nem is létezik. S mikor megtaláltam, föl-
ismerem rajta mindama vonásokat, melyeket
képzetelem számára megalkotott. Oly szépnek
lattam, minő fogalmaim szerint még soha
se élt a földön, a minőnek csak túlvilági
lényt képzelhettem.

Erlagadott magával a rajongás árja. Kép-
zelemben leborultam előtte és megvallot-
tam neki, hogy: „Imádom!”

Igy én soha se szerettem.

Meggyűlt szívemben később az örök igaz
véget akota emberi szerelmem, melynek tü-
ze tán erősebben lángolt, de tisztábban, ön-
zetlenebbül soha.

Az én 14 éves szívem szerelme tiszta oda-
adás, érdekel nélküli lelkesedés, ontudatlan végy
és epedős volt.

Szomjúsággal könnyen ki volt elégíthető.
Megittasodtam szeméi látásától. Elég volt egy
tévoteg tekintet, mely véletlenül hullott ara-
mzomra, s én boldog valék.

S ez a rajongás nem volt fűtő lüz, pillan-
tanyai hevülés. Szerettem őt igazán mind-
addig, míg évek múltával kibontakozott lekem
az ábrándok ködéből s a fantázia esilimái
között is megpillantam a valót. Ez pedig
tartott teljes három évig.

A szerelmem ezen előiskoláján csaknem
minden togenyű szív keresztül megy és egy
tapasztalattal gazdagabban áll szemközt a-
zaz az ellenféllel, kit a természet törvénye
rendelt ellenségnél, a kit úgy hívának, hogy
„nem!” Az az ellenfél, kit le kell győzni s
általa legyőzött. Ez a szerelmem örökös ha-
boruja.

Az én első hadüznetem a női nem ellen
gyenge lépés-puffogatás volt, hatás nélküli,
elengőzött s eszrevetlen.

Ő talán soha se tudta, hogy szeretem.

Meglestem lépte nyomát s esőkajimmal
halmoztam el. Szívtem édes kéjel azt a lé-
get, melyről azt hittem, hogy ajkai lehelték
ki, s forrón oledtem keblemre azt a tárgyat,
melyről tudtam, hogy ruhája szegelyével
érinté. Es ha valamely tomenben apró enem
elvesztet, s bátran legeltethetém szeméimet
fősőnges bájain, ki volt akkor nálam bol-
dogabb?

Megtettem az utat gyalog Paliesra s vis-
zsa számtalanszor esupán azért, mert azt
hittem, hogy ott láthatom. S hányszor tér-
tem vissza elesigáztottan, esalóva. . . .

Hányszor elhogytam házuk ablaka alatt
s félenek tekintettem föl, hogy vajjon ott
lesz-e? Ha ott volt s szeméim találkoztak
szeméivel, összerendeztem mint a bűnös s le-
sütöttem tekintetemet. Milyen joggal keres-
tem én őt fel ablakánál? Ezt kérdésem ena-
gamtól.

Olykor heteken át nem láthatam. Örökli-
ket fufoktat meg az utcákban, keresve őt
s nem leve sehol. Belopoztam a színházba,
báltermekbe egy pillanatra, megdudni ott
van-e, s mivel nem találtam, izzó fível ro-
hana tova. Vajjon hol lehet ő?

S ilyenkor összerolódott érzelmeim ha-
lalmái, nevezhetetlen kín áradt el-lelkemben,
úgy éreztem, mintha szívem megszakadni ké-
szülne, s ledobva magam ágymra, gőres-
sen oledtem keblemre párnámat és sirtam, zo-
kogtam keservesen.

Azután gyötörni kezdett a vágy tudatni
vele azt, hogy szeretem. De hogyan, miként,
hol és mikor? Örült tervek szülemlették meg
agyamban, melyeket keresztül vinni oly köny-
nyűnek látszott, de már az első lépésnél há-
torsággom fogytán volt, s lesujtva tapasztal-
tam, hogy amit kívinni akarok, az határoz

a lehetetlenséggel. Nem! Ő soha se fogja
megdudni, hogy mennyire szeretem!

S ily édes-keserű érzések között rejtöttem
el a magányba, az erdő sűrűjébe, öröhsz-
szant abban a gyönyörben fürödvé, melyet
nekem nevének hangos kiejtése nyújtott.

„Lána!” — Hiszen nem is olyan költői
név, — de nekem szobben esengett, mint
a szerophok himnusz. Bevettem a fák dere-
kába, körülfontva koszorúval, bevéttem ked-
vénye padjaimba. Azok engem már távolról
vidáman köszöntöttek é nével: „Lána!” . . .

Virágok autogásában, madarak dalában,
szello halk sóhajában, esillagfény rezgésében
ez a név „Lána” rejtőzött számomra, ez tol-
totta be lekem minden vágyát, szívem min-
den bhaját.

Ő, mennyi balgaságot követtem el. Há-
nyszor feloldtam rajta tekintetem s midőn a
mery nézést észrevette, — elmosolyodott.
Tudta-e, sejtette-e, hogy mit keres az én
szívem szemében?

Pályolyában titkon illatos levélkéket he-
lyeztettem el, s midőn megérkezett, — távol-
ról lestem, — mint bontja ki azokat s el-
olvastva, mint kacag fölöttük józden, s mint
dobja el azután könyvtelenül. De hiszen
az sem tudta, kitől jönnek e levelek?

Álarcos bában álarcz alatt közöledtem
feljé, megszólított. De az alarcz ridég me-
rey vonásai elriasztották. Felt s én nem
akartam, hogy miát m kellemetlen perzei
legyenek. Negyesei: almával szentöltszem-
ben állottam vele. Le e pillanat oly zavart
idézett elő, hogy valójában nem tudom mit
éreztem ilyenkor, csak azt tudom, hogy ne-
vezhetetlen kéj s gyönyörben usztam, mely
ropke álomként elshart. Megérintém piezi
kezeit. Vajjon észrevette-e, hogy kezeim
reszkettek?

Soha, soha se tudta meg, hogy van egy
lény, a ki távolról, ismeretlenül megimádjá,
mint a fetish-imádó bálványát, s nem mer
felé soha se közeledni.

* * *

A gyermek-évek elmúltak.

A fősőnges angyal, kit ábrándjaim ég-
ben elérhetetlen távolban látam tűndökölni,
lassanként mind távolabbra szállt el, mind
halaványabbá lön s lassanként eltűnt a vég-
telenben. Az ideál megmaradt édes emlék
gyanút. A való többé nem bírt roám ha-
tással. Láttam őt azután is sokszor, találko-
zom vele akaratlanul, — de szeméi nem
bírtak többé azzal az ellentállhatatlan bű-
verrel, arca nem többé azzal a lebilineselő
varázssal.

De azért még mindig jól esett látnom
őt, — s a rég behégedett sebek, mintha
kissé-kissé ujra sajogtak volna.

Nem! Szerelmem többé nem voltam. De
szerettem, mint önző ember multjának egyik
legbájosabb emléket.

Ő is szeretett, de az ő szerelme boldog-
talanabb volt, mint az enyém, s reménytel-
lensége halálós sebet ütött szívén.

Ki tudja mennyit szenvedett?

Szenvedése még csak most tevő tisztelet-
remelőt alakká, tragikái hősnővé, hogy ha-
llálával peesztelő meg szerelmét.

Imárv sírban porlad.

S mily különöké a végezt utai.

Emlékének ismét én fonom meg a leg-
özetlenebb koszorúját, és a kegyelet tiszta
éretének én adok kifejezést kimulta fölött.
— Én, a ki soha se beszéltem vele és so-
ha se fogom feledni.

Mig amaz, a ki minni lelke sötét bü-
ejelődé slyedt? . . .

Ó hogyha soha se volna föltámadás, akkor
keserű igazságokról lehetne tanúságot tenni,
melyek között legfájóbbnak mondom azt,
hogy a szívek titkai éppen az nem ismer-
né meg a kit leginkább illelnek.

Lengjen hantjai fölött szelid szárnyaival
az örök emlékezet s nyugodjék odalenn bé-
kében.

Amaranth.

A tűzpróba.

Az én Kálmán barátom szép
szellemes gyerek volt, de széles vég-
telen széles főleg a szerelmem dolga-
ban.

Igy történt, hogy két bűvés bájos
leányok udvarolt egyazon időben,
egyzanon hévvel, egyazon szavakkal.

Iluska és Ernesta nem közleked-
tek egymással, s egyik minsem tudott
a másikról, azaz, hogy úgy tett, mint-
ha minsem tudott volna. Pedig való-
jában, hej de nem szerették egymást,
a böles tanár Iluska lánya, és a lány-
iparos Ernestája.

Talán mindketten szerették Kál-
mánt, talán egyikük sem szerette, és
csak ambícióból, büszságból, érdekből
őhajották meglóhódtani, lánczra fűzni
esapodár szívét.

Denique beállott a farsang, és egy
főnyes jelmezűl összehozta a vetély-
társnóket.

Kálmán Iluskával táncolt, s Jenő
barátjának igérté a vis-à-vis-t, de veszté-
re, mert a szerelmes szó ajkára ha-
gyott, midőn Jenő karján szívének
második királynőjével kezdte meg a
chaine anglaise-t.

A két tűndér fagyosan de gráciá-
val léjtette a négyest, s Kálmán szó-
talanul marczangoló fehér kesztyűje
esatjait, konventionális mosolya mögé
rejtgetve szívének fájo tépelődéseit.

Melyiket szeretem, melyiket szeret-
tem? kérdezte váltig dobogó szívtől?
Ha Iluska pajkos bűvés szemét né-
zem, ha kaczer kis fítos orrát látom,
ha szélemes szavait hallom, biztos va-
gyok benne, hogy csak ő tudna bol-
dogítani. De ha Ernesta aranyos ke-
délye, édes mosolya galambszívének
varázsa alatt állok, azt hiszem hogy
sohasem tudnék mellőle elszakadni.

E közben véget ért a négyes s Je-
nő rohamlépésben közlekedt Kálmán
barátunk felé. Mi bajod? mért mé-
lázol, mért vagy oly halvány, oly szótlán.
Kálmán egy nagyot sohajtott, s kar-
ját barátja karjába fűzte, egy félre-
eső kis terembe vonzolta egy pohár
pezsgőre.

„Hiába! . . . nem tudom
melyiket szeretem s előbb-utóbb még-
is tisztába kell jönnöm magammal,
mert kettőt el nem vehetek, s kettőt
csak nem hitegethetek.

Későn gondolod meg a dolgot, jó
komám, már most, csak bízzad a ba-
jadat én reám, mert tudod pezsgőnél
már versben beszéltek

Kálmán még halványabb lön ez
ijesztő bekezdés után, s mivel Jenő
alappában nem volt oly romlott ke-
dély, mint amilyenek versei után
hinni lehetett volna — következő pró-
zái logikával folytatta:

Ha te maiglan nem jöttél tisztába
szíveddel, nem is hiszem, hogy felfe-
dezed melyiket szeretet jobban . . .
. . . én részemről . . . de esít
maradjunk objektívek . . . nem ár-
lom el ízésemet, hanem teljesen ké-
pes vagyok felfogni, hogy te mindket-
tőt egyformán szereted, egyforma hév-
vel, mert mindegyik a kettő közül
megérdemli szerelmedet. Már most
lát az a kérdés, hogy melyik iránt
köteleztel le magadat inkább.

Hiszen az a malheurom, hogy egy-
szem egyformán szerelmeskedtem ve-
lők, jajdult fel Kálmán, kinek a pez-
sgő meglágyítá különben sem kemény
szívét.

Bravo! tehát éljen a logika (iszik)
s fülelj.

Ha kettőnek egyenlő mérvben ud-
varoltál, azt kell preferálnod, a ki

ndarlásodat melegebben fogadta, a ki jobban szeret tégedet.

De mikor mindketten egyenlő kedvesek, egyenlő melegek, egyenlő szerelmesei!

Tyűh lelkeim! ez baj szolt Jenő a hős tanácsadó, s haragosan tévé le az úros palackot, midőn Kálmán egy ugrással nyakába veté magát s esőkkel árasztá el barátja kedves ábrázatát, tánezolt ivott, 68 heurékát ujjongott.

Szerelmes barátom egy eszmém van! . . . Kiprobáljuk a leánykakat, a ki jobban szeret annál hőve leszek. Mindörökké amen! szolt Jenő ketneteljesen s azzal összedugták fejüket*

Fényes bál volt a vigadóban, a párok vidám zene mellett, négyesre sorakoztak, midőn a rendezőnek, Jenő barátunknak hírtelen sürgőnyt nyújtának át, Jenő félhangon olvassa! „Bartay Kálmán lováról lebukott, Nagy-Bartán haldoklik.”

Bartay Kálmán haldoklik! suttozták tánczokorra részvétellel az ismerősök.

A fitos Ilonka is elsápadt, valami „szegény fin-” formát sóhajtott.

Jenő már menni készült, mikor a terem tulsó oldaláról egy rémes sikoly hasítottá végig a levegőt. A nagy iparosné hangja volt, arra az ajúlásra, a mely Ernestát félholtá tévé.

Jenő egy pillanat alatt a helyszínen termett, s az elalélt szép gyereket karjain az öltözöbe vivé. Egy percz alatt ráadtak Ernestára felöltöjtek, ki sápadtan és reszketve ment Jenő és anyja karjain a lépcső felé, a hol Kálmán teljes épségben várakozott a hadiesel kivételére.

Erneszta arczát Kálmán láttára elönté az életirja, és könnyezve borult anyja nyakába.

A jó mama kétségheesése csak akkor szűnt meg, midőn Bartay Kálmán Nagy-Barta egyedül ura a vigadó lépcsőjén megkérte leánya kezét, becsanattat kérve Jenő barátja ügyetlen fansángi tréfiájért.

Nem is haragudott érte senki, csak Ilonka nagysám, a ki Jenővel többé szót sem váltott, pedig ő szegény nem tehetett róla, hogy barátója jobban kiálotta a tűzpróbát.

F. Józsi.

A siron túl.

— Elbeszélés —

I.

„Nem Jenő, soha!”

„Soha! óh mily kegyetlen e szó, mondá inkább, hogy nem szeretsz, hogy gyűlölsz és szívesen meghalok, csak e szót ne mondá ki! „soha!” — kiáltá Jenő.

„Ne tégy szemrehányásokat! Tudod, mily áthághatlan akadály választ el bennünket!”

„Elég! ne kinozz. . . .”

„Tudod, hogy szerelmedet viszonoznom nem lehet, nem szabad, s a legkisebb viszony, mely közöttünk léteznék a legéghékialtób hűn volna . . . tudod hogy atyádnak neje vagyok”

„Tudom! . . . s e tudat örüllté tesz”

„Légy tehát férfi, parancsolj szivednek, s zárd érzelmőidet kobled melyébe, avagy felejtés el egészen engem!” — szolt Flóra tettetett erélyvel, de reszkető hangja elárulta benső megindulását.

„Felejtésed? . . . ne gunyolj! Téged felejteni?”

„Jenő! parancs . . . akarom, hogy felejtés, távozzál innen messzire, minél előbb, nekünk nem szabad egymáshoz közel lennünk,” mondá Flóra s az ajtónak tartott.

„Egy szavad sínes többé számomra?”

„De igen: . . . Isten veled!”

„Flóra! — kiáltá Jenő s odangorva megragadta a nő kezét — hát elűzesz? . . . csak egy szót, hogy szeretsz s megyek a világ végére, csak egy szót”

„Gondolj ősz atyádra, s nézd e gyűrűt, hozzá fűz a — síríg!”

„A síríg? — s felvillantak Jenő szemei — a síríg? tehát légy enyém a siron túl, igérd meg, igérd . . . mert nem eresztelek előbb el . . . itt halok meg lábaidnál!” — szolt s örült lázzal karolta át a nőt.

„Eressz el, Jenő, becsáss el, ne kísérsd az Istent!”

„Nem! . . . nem . . . míg meg nem igéred, hogy az enyém lesz”

„A siron túl!” egészíté ki Flóra kibontakozva az ifjú karjai közül.

„Számítok rád! Isten veled! — szolt és elrohant.

„A gyűrűm!” sikoltá Flóra s aléltan dőlt a pamlagra.

„Ne hánts, majd vissza kapod a siron túl!” — felelt egy hang a melétkerem ajtajából.

Az öreg gróf hangja volt.

II.

Nagy izgatottság uralg a Mándokfalvi kastélyban. Az öreg gróf szeméfnéye, büszkesége, egyetlen fia vidóki a halállal. Hosszú utról jött, magával hozta már a betegség esiriját, most ott tekszik a hagymáz öldöklő karjai közt.

Az öreg gróf kétségheesetten bolyong a kastélyban, nincs nyugalma sehoh, teremről-teremre jár, majd a folyosók tömkelegét keresi fel.

„Flóra megy, — mormogja — e före, s utána indul neuskára ő is tudom úgy mondták a siron túl” S így megy ez szakadatlanul, a szolgálk suttozva járnak körül, nem merik megszólítani, mert olykor félrezzen, mintha álomból rázták volna fel, s vadul villogtatja szemeit a háborgatóra, s beesett orezáján a harag, a düh pírja ömlik el.

S a grófné? Flóra nyugodt, miműskor, legalább olyanok akar látszani, de az álmatlan éjek, a titokban sirt könyök némán beszélő nyomát ott hordja arczán.

„Pedig szerettem — kiált fel néha — oh! ha tudna, mily forrón szerettem, még ő sem szerethetett úgy engem . . . de neki nem volt szabad ezt megdudnia . . . nem . . . a sors akarta, hogy soha se lehessünk egymási . . . jobb így!” — s zokogva dől a pamlagra, kisírhatja magát, hisz senki sem látja.

„Asszonyom! siessen, Jenő gróf utolsó perczét éli s beszélni óhajjt önnel!” — szolt be a félig nyitott ajtón az orvos.

Flóra félrezzen de összeszedé magát, érzi, hogy ha valaha, úgy most kell legnagyobb lelkierevével bírnia; könnyű plaideit kap magára s siet az orvos után.

A folyosón kisírt arczokkal találkozik, régi, hű szolgálai háznak. Hogy ne sírnának? Hisz Jenő mindig oly jó volt hozzájuk. . . .

„Vigyázzon asszonyom — szolt hátra az orvos — ne nyúljon a beteghez, s ne hajoljon följe, mert lehellete is halálos lehet!”

„Bizza reám” — felelé gépiesen

Flóra — s egy gondolat villant meg agyában : hátha megesekőina, megölénle Jenőt . . s aztán meghalna ő is. — De nem, neki élnie kell, élnie az imádot ifjú atyjáért.

A betegszobába nyitnak.

Mily halotti csönd? Mintha már leszállott volna a halál alygala, oly gyászos, oly néma minden.

A segédkező orvosok suttozva adják ki reudeleteiket az ápolóknak, s ők maguk visszafotott lélekzettel lesik a beteg minden mozdulátát.

Az arczokon lemondás, bánat ül, s a esőndes, komor falak, a szoba nehéz levegője, s a benne uralgó félhomály csak még inkább növelik a gyászos hangulatot.

Flóránt önkéntelenül borzadály fogja el egy pillanatra, s remegve keresi szemeivel a haldokló fekhelyét. A beteg figyelmező lesz az ajtó nyitásra, s oda tekint.

„Jenő — szolt Flóra az ágyhoz lépve — u gismersz-e?”

A beteg nem szolt, csak int.

Szemei vérben úsznak, arca ég, — s lehellete forró, mintha tüzet lehelne.

„Legyen óvatos asszonyom — sugja Flórának az orvos — a betegem nem szabad izgatni, így is csak egy fokkal kell még emelkednie a láznak — s beáll a halál.”

„Hivatall, látni óhajtottál” — folytatja Flóra.

Jenő int s mintha suttozga valamit, ajkai mozognak, s kezét lázasan tördeli.

Flóra érzi, hogy elhagyja ereje, köny gyül szemébe, s oda szeretne borulni az elhalóra, meghallgatni utolsó szavát.

Ki tudja mit akar mondani, talán utolsó kívánsága

Körülfekint, egy felöl az orvos, másfelöl az apa, a vátoló férj lesi minden mozdulátát.

A beteg pedig oly erősen int újaj közt szorongat valamit rémüléssel ismeri fel Flóra saját gyűrűjét. Nem, nem képes többé magán uralkodni, följe borul a szeretett ifjúnak, nem bánja, ha ott is hal meg vele együtt.

S a beteg lázasan szoritja magához, tüzet lehelő ajkai lígve suttozják: „Várak a siron túl!” — aztán egy forró, utolsó esőkban lehelé ki az életet.

„Meghalt” — kiáltja Flóra rémülve.

Az orvos oda ugrik s kiszabadítja a nőt a halott görösesen ölelé karjai közül.

„Meghalt — mormogja az öreg gróf s megragadja neje kezét szemei oly különösen fenylenek s arca oly különös kifejezést ölt — meghalt érted? vár reád a siron túl!”

Flóra megértette, Jenőnek nem kellett sokáig várnia. Alig tett bele nyolez nap s újabb koporsót helyeztek a családí sírholtba: Flóra váltotta be ígérteit. Az utolsó esőkkel a halált szívta be Jenő ajkairól.

(Vége a 4-ik mellékleten.)

B E R T Á L O Z .

Belenézek,

Ragyog szép szemedbe:

Az én egész

Boldogságom van benne:

Az én egész

Boldogságom benn' ragyog,

Oh de azért, szende lányka,

Boldog . . . boldog nem vagyok!

Egész dtem

Egy egere fájdalom,

Te máltad

Tűt reményem, angyalom!

Mert szereltek!

— De nem szabad tégedet!

Ezert látod könytől ázni

Annyiszor e két szemet.

—

. . . Hervadt lomb közt

Párjavesztett gílleze

Búva zokog,

Fáj, vérzik a kis szíve.

Zokozását

Részvetlen hallgatom!

Hisz siveche oly hasonló

Oly hasonló bánatom!

—

Addig zokog

A kis árva gílleze,

Mig megszakad

Fájdalmába kis szíve:

S ha megszakad

Szívevel fekszik meghalva:

Mezősűn minden szenvedése,

Mezősűn minden fájdalma.

—

De nem így lesz

En vélelem, ezt jól tudom,

His majd ott a

Temetőben nyugozom,

Egy jeltelen

Rideg sírnak majlon:

Oh is vérzik, sajoj érten

Szoke lányka, a szívem.

Szabalka Gyula.

CSARNOK.

A Mikulás.

— Történe —

Feri barátomnak egy igazán szeretetreméltó kis bóbója van. Osszes szeretete méltósága a többek közt abban rejlik, hogy nagyon szereti a zsep eszeesebesséket. Ha valamelyikünk megindulózza cifrá bábával, nem szót semmit csak mosolyog, nevet, nevetgel addig! amig könyvek jönnék szemébe, az öröm igaz gyöngyei — végre elkezd sírni maga sem tudja miért.

Szoktál sem fél e a gyerek — csak a mimusztól, Ez az ő réme.

Feriékél kivétel nélkül minden este vendég is ül az asztalnál. Felozog, az ő alédő Lajtaszkája a delutan érkező vendéget el nem eresztí addig, míg az meg nem is vaesorál. A pajkos bébe az ő kedves mamiéskaja mellett foglal helyet, aki neki a legjobb falatokot teszi a tányerjára. Vaesora után a pezike pezsi ugrándozással méri az ebédő széklet-hosszát. Nines kivél jászhatnek. A zeta neki nem kell; a papák beszélgetése ott nem érdekli. Felfel ugrik a divan tetőjére, honnan ímeté nagyot legorvára felzommal nezi a vendéget, vajjon ez az ő virtusokásait figyelemmel kísérei. A mama nem egyszer odaszól „de Olga — Olga”

A eselédnek valamit fülöbe sug a házi-asszony. Ez öltűnk, és rája erős darombóles hallatszák az ajtón.

A pajkos teremtés ijedten meresztí fekete szemét az ajtóra, aztán anyja ölebe rohan.

„Feküdjél le édes gyermekem, már késő van, halld a mimust! Holnap nem jön ám el a Mikulás bácsi, aztán nem kapsz semmit, ha szót nem fogadsz!”

„Megyek mama, megyek, már álmos vagyok!” — szolt félénken a kis leány, — mire a eseléd őt karjába emelve a hálószoba ajtaján eltűnik.

„Tente baba — tente” hallszák a eseléd éneke, amit alig egy párszor ísmétel. A hálószoba ajtaja lassan fölnyílik, és a Terka eseléd jelenti, hogy Olgieza kisasszony már alszik.

Az ebédőlőben most arról foly a vita, hogy az elmaradhatlan esunya Mikulás mit is hozzon ennek az aranyos kis angyalkának.

Hogy másnap este a gyermek örömeit jó barátok is élvezhessék, a házigazda többünket vaesoraára invitált.

Pont hét órakor már ott voltunk.

Vałosagos norinbergi raktár képét nyújtotta a trumeau tetéje. Kerestük a kis leányt, ki azonban a szomszédban tartogattak addig, amig odahaza a meglepetéshez szükséges előkészületek befejezést nyerneek. Feri barátunk egy hosszu lepedőt, egy

eztökreprét, meg egy lrtözat Quasimodó álarozot hozott elő azt kérdeve fölünk, ki akar a Mikulás lenni?

A szöke bajzosz Imre vállalkozott a szent misszióra és félrevonult egy mellékterembe hogy folyegye a maszkot.

Már egyesek föl volt öltözve a fehér lepedőbe, amelyet ügyesen togvá változtattak. Az álarozott is föl akarta tenni, de nem találtak sehol. Végre Géza bejön a könyvtől és elfőjtöt nevetés közt fölötötte a Mikulás arczára a papíralarozot.

Imre barátom borzasztan nézett ki abban a kísérteties lepedőben. Ide-oda ugrált mint valami tánczó Dervis. Komoly posturába csak akkor vágta magát, mikor esengyü szavára a kis Ölgát elővezették.

A szentem a földre vetette magát letődepült, összetette piezike két kis kezét és rimánkodott a Mikulás hársához, hogy jó szőfőgód lesz, aztán nem ugrál többé a divánon.

A komoly jelenet mindnyájunkat meghatótt, csak Géza, ez a gyermekies kedőlyű spezi névetett folyton a hátam mögött.

„Mit rölgösz?” mondom — méltatlankodva.

„Majd rátek is kerül a sor, nem sokára röhgögtök ti is velem együtt!” mondá sokatmondólag.

A Mikulás és a kis leány közti dialóg vagy tíz percet vett igénybe.

Nagyon meleg volt a szobában s Imre folyton az álarozot emelgette, szellőztette mert — mint hozzám sügva monda — izadás fogta el.

Az ügyesen maszkírozott Mikulással a szomszéd gyerekek is megijesztette. Tulbuzgósga most már limret annyira vitte, hogy már saját szakállára a harmadik emeleti szőfőgódokat riasztotta. A eselőség sikoltozása nem riasztotta vissza a Mikulást, még a negyedik emeletre is utánuk futott.

Fáradtan, atizavda került vissza a ház egyjli réme. A fehér lepedő már csak az egyjli oldalát fölte, a másik sarkát a földön maga után vonszolta. — a papír álaroz egyik oldala arczáról egészen leizzadt, leolvadt.

„Pñ de melegen van —!..mondá, a lepedőt és az álaroz maradékát magáról levette.

Amint ránéztünk, mindannyian nagy gőreséket kaptunk. Egy nézett ki, mintha Othello szímet kentek volna rá szöke pófesz-kájára.

„Hát maga hogy néz ki. — hol jött?” kérdi tőle nevetve, sajnálkozó arczal a háziasszony.

Imre azt hitte, hogy a körös ezébas akar lenni arra, amiért a eselődökkel kegtődött — iszonyú neget szeronykedéssel válaszolá: „n?”

A házigazda a földön gurult nevetében, mindannyian levegő után kapkodtunk, mikor Géza fölréht és fölvilágosított bennünket, hogy az álarozal azért késett a könyvtárban mivel annak belső fölt kindruszal bekötötte.

Mindnyájan jó izüt nevetünk a tréfán csak Imre banult. Akkor kezdett csak mosolyogni, mikor a kis Ölgát fölönül bebotpant és őt meglátva elskoltotta magát.

„Mitől félsz te his bölő?” monda az anyja. — „hiszen nem bánt itt senki!”

A Mikulás, a Mikulás! — kiabálta a leány síró hangon — a fekete ember fölt mutogatva.

„Milyen okos teremtes, rám ismert! —” mondá egész nyájasan — mire a habota újból hatványozódott.

Imre barátunk csak másnap reggel jött rá hogy mit nevetünk, mikor fekete pófesz-káját fehér vánkusáról fölemelte.

Fekete A—f.

Egy univerzális „házi szer”

(Ira: Dr. Pápay Ernő.)*

Csudálatos tünetmény az, hogy az orvosai tudomány emelkedésével nemcsak szaporodnak, de mindjobban hódítanak is az úgynevezett „házi szerek,” melyeknek pedig tudvalevőleg mi orvosok esküdt ellenségei vagyunk.

Pedig, hogy mennyit ér egy ilyen jó „házi szer,” azt csak az emberiségnek az a szenvedő része tudná megmondani, mely a valóban jó házi szereket használni szokta. Hogy melyik házi szer valóban jó? Tudós budapesti és valószínűleg vidéki kollegáim is azt mondják: „Egy sem.” De egy ilyen szernek mégis megadják a „felmentvényt” és elismerik, hogy az valóban hasznos. E szer: a sóborszesz.

Meg vagyok róla győződve, hogy ha gyűjtés indítanákn Mr. Lee Vilmosnak a sóborszesz feltalálójának szobrára azok közt kiknek szenvedéseit e szer már enyhítette, úgy egy hét alatt együtt volna a szoborhoz szükséges költség. Kevés embernek köszönhet oly sokat az emberiség, mint ennek az anyagnak.

E szernek nem szabadna hiányzania egyetlen háztartásból sem. Az ily univerzális gyógyszer haszna beláthatatlan. Jó ez fül-, szem- és torokbaj ellen; megszünteti a fogfájást, főtghüsgenyvedést, szagzagatást, fejfájást, migráint, hajhullást, náthát, elfolyóitja a köteget, a porosítást, a majjaitokat, a szepőt és kitünő szer gyomor-bántalmak ellen. Nekünk magyaroknak pedig különös kegyelettel kell adoznunk a sóborszesznek, mert e szer mentette meg tudvalevőleg Kossuth Lajos nagy hazánkfiának szeméilágát 1877-ben.

Azt hiszem: szőfőgódot tesz az közönségnek, ha e szer használatával és sokoldalúságával megismertetem. En mint orvos itt Budapesten nevelőleképen szoktam használni. Bedörzsölésre, borogatásokra, belsőleg és az úgynevezett „masage” kenőgyűró gyógymódra. Főtüzőgásnál

*E cikk írását írja, mint ismert főorvos az az úgynevezett „házi szer” tanulmányokat tette feladatává a igeretit bírni, hogy tapasztalatai alapján a közönség érdekében közre fogja tenni. (Szerk.)

és szagzagatásnál kis vatta darabot mártunk a sóborszeszbe és ezt — naponta 2-szer 3-szor ismételve — a fülbe dugjuk, míg a főtűvet és a halántékokat külsőleg e szerrel bedörzsöljük. — Szemgyengéségnél a szesbe mártott ujjunkat a szempillákon többször végig húzzuk és a bekenés után a szemeket kissé felnyitjuk, hogy a szempára beszívároghasson. Ez a szemet kissé esipi ugyan, de rendkívül erősíti a szemledegeket; bedörzsölendő még a főtű és a nyakcsigolya is. — Fogfájást és főtghüsgenyvedést úgy lehet e szerrel gyógyítani, ha az első esetben a fogba sóborszeszes vatta darabkát teszünk, a másik esetben pedig száncat naponkint legalább háromszor fél vízzel kevert szeszel öblögtetjük. — Zűzódásokat e szerrel gyakran kell bedörzsölni. — Fejfájás és migraine ellen a fejtetőt, homlokot, halántékokat és a nyakcsirtet bőségesen kell bedörzsölni, míg a hajhullást úgy szünteti meg, ha fél vízzel vegyített sóborszeszsel a fejet megmossuk. — Csűzós bántalmaknál kitünő hatása van e szernek, ha azt a kenőgyűró gyógymóddal használjuk és a főtű testrészt naponként simán de nem gyengén jól bekenetjük. — Náthánál a főt bedörzsölendő és a fülek-

be szeszes vatta teendő. — Käteg vagy pörsenés a szenvedő helynek esupán bedörzsölése által elmulik, ugyan ilyen a hatás a májfoltknál és szepőlknél is, melyek kitartó használat után teljesen elmulik. — Gyomor-bántalmaknál szintén nagyon jó szőfőgódot tesz a sóborszesz, melyből ily esetben egy evőkanálnyi sóborszesz 2 evőkanálnyi meleg vízben veendő fe, mindig egy órával az étkezés előtt.

Mint látjuk e szer valóban univerzális. De sajnos, hogy a kapzsi pénzvágy előtt semmi sem szent, még az ember egészsége sem. Mióta Brazay Kálmán sóborszesze Magyarországon oly rendkívüli mérvben elterjedt, azóta a hamisítók száma egész légióvá növekedett, kik spirítuszos vízzel gyótrik a közönséget. Azt a jóakarató tanácsot adom tehát mindenkinek, hogy csak azt a sóborszeszt vegye meg, melynek vengnetájába a kis üvegeknel a 319 sz. a nagyobbaknál a 320 szám van benyomatva, miután a valódi hamisítatlan sóborszesz védjegyeinek ez a száma.

Legközelebb lesz még alkalman egyéb jó házi szereket megismertetni és a közönséget néhány ártalmas szerre figyelmeztetni.

Gobetzky József

gyógyszerész Eszéken, felsőváros.

Ajánlja egyeseknek úgy, mint a családtagoknak az országos kiállításon a Jury által mint kitünő készítményeknek elismert és ez által a nagy érdemmel kitüntetett következő orvosi-gyógyszerész készítményeit:

Verszery-szernél, aforaszavas mosz es vas szőpöt, 1 üveg ára 1 frt.

Vértisztító és kellemes ízű Sassa-parilla szőpöt, 1 üveg ára 80 kr.

Köszvény fájdalom ellen külsőleg használva az úgynevezett Fluid-ot, 1 üveg 50 és 70 kr.

Láz ellen gyermekeknel kesertelen kínai csokoládé és ezukorkákat darabja 5 kr.

Gyermekeknel gyakran előforduló makacs béhurut ellen való és biztosan ható Tranquillin szetleket. Darabonként 4 kr.

Köhhögés és rekedtség ellen utifőkvonát szetleket és szőpöt, a szetlekek dobozokban 10 kr. Szőp üvegeknel 50 kr.

Továbbá különféle pipere szereket és ezek között a

valódi Dr. Spitzer-féle

arezenkés, hozzá való epeszappan és mosó vízzel. Ezen fölt májfoltk és arezbőr kiütégek ellen való mosóvizet, 1 üveg 70 kr.

Ugyszintén különféle legfinomabb és teljesen ártalmatlan arezport (Ponder.) Dobozokban 50, 70, kr. 1 frt és 1 frt 20 kr.

Végül Hajnövesztő kenőcsöt adagonként esinos szelencében 1 frt.

Karácsonyi és ujévi ajándékok.

Elismert legnagyobb raktára Magyarországnak ujdonságokban

porcellán-, majolika-, fajence- és bronzok

Megtekintésre méltó bel- és külföldi spezialitásai a keramika művészetnek.

HÜTTL TÓDOR

es, kir. udv. szállító

Dorottya-utca, kereskedelmi épület.

Különösen ajánlható: porcellán-festmények, idős metszetek másolatai (saját találmány) teaszatlok pálmá-álványok, gyümölestalok, lemezek, díszítő-eszközök, kávé- tea- mocca- servise-ek 6 személyre 4 frt 50 krtól feljebb stb.

Egyedüli raktár Magyarországon a híres keramika művészet gyártmányaihoz Zsolnai VII.-ől Pécséit. Gazdag raktár vörök, korszok, gyümölestalok, asztal-, tésa-, kávé- és mocca-servise-ek depon-ban is Andrást-ut 13 sz. Eladás eredeti gyári áron.

Egyedüli raktára a porcellán-gyár-részvénrtársaságnak Herendon. Asztal-, tésa-, kávé- és mocca-servise-ek, vörök stb. gazdag választékban, vieng saxe és severadon, épny magyar eredeti motívókkal. Eladás eredeti gyári áron.

Gazdag raktára a kir. szősz-porcellán-kezműgyárnak Mezőbencsén. Asztal-, tésa-, kávé- és mocca-servise-ek girondok, figurák csoportok stb. Eladás eredeti gyári áron.

Egyedüli raktára a os, kir. szab. porcellán-gyárnak Elbogenban. Használati és dívaterikok, vendég- és kávéházi edények; épny teljes berendezések patikák számára s kémiai laboratorimok részére. Eladás eredeti gyári áron.

Magyarország önálló gazdasági jólétének az amerikai kivándorlási szédelgés által való veszélyeztetése.

A magyar királyi kormány már évekké elzött hathatos rendszabályokat alkotott a czéltől, közli a „Correspondance de Pesth”, hogy a vármegyéknek az amerikai ügynökök által család hitegetésekkel kivándorlásra csábított lakosai kitanulassanak, miszerint ama hazug reklámok, melyekkel sok tanulatlan szegény ember hazája elhagyására csábítatik, bízalomra érdemtelnek. Mióta a magyar kormány az amerikai kivándorlási ügynökök ezen szédelgő üzelmével szemben az elővigyázati rendszabályok fogatosítását legalább megkezdette: a kivándorlási szerződések alakjában az amerikai humberg minden fogásával uzzott ezen emberkereskedés észrevehetőleg megesapant. Miután azonban az amerikai üzleti lángész a tudatlanság és tapasztalatlanság kiszámányolóságában határtalan jártas és a büntető törvény szempontjából is bámulatra méltóan sokoldalú: az amerikai ügynökök egy más fajtájú a szervezett kivándorlási szédelgésnek a magyar törvénykezés ez időszentí állása mellett egy kevésbé veszélyes propogandáját kezdeményezte.

A magyar kormány rendelete folytán és főleg a vidéki sajtó által terjesztett intések következtében a kivándorlási ügynökök családságaik üzésében mindinkább megrotoltattak. Ebből kifolyólag még a legtovább fekvő falvakban is a kötelességüket komolyan teljesítő szolgabírák, falubírók s egyéb hivatalos személyek által a nép megoktatott, hogy ezen amerikai ügynökök kecsgetései hazugok és a magyar munkás az országban megmaradhat és magát tisztességesen s jól eltarthatja, ha dolgozni akar, s így nem kénytelen azal, a mit megtakarított, azzal a mit munkája után keresett, Amerikába vándorolni.

Az amerikai kivándorlási szédelgés tehát egész más alakba burkolódzott, hogy az üzletet folytathassa.

A teljesíthetlen és ellenőrizhetlen igazgatósági rendszerre ugyanaz maradt. Csak az üzletszervezés módja és az eszközök válogatottsága lett más. Miután maguknak a munkásoknak és megtakarított csekély pénzeszközüknek tömeges kivitele nagy haszonnal többé nem üzhető, talált tehát az amerikai lángész humberg egy nagyszabású, de egyszerű kibúvót. A munkás itt maradhat és csak munkájának gyümölcse, az általa megtakarított tőke vitetik ki. Ez mindkét félre nézve egyszerűbb, az illető magyar kivándorlóra nézve azon előnye van, hogy legáltalább egészségét s életét nem veszélyezteti és az amerikai emberbarátok számára, kiknek neve és becsületessége Magyarországon minden esetre az ismeretlen nagyságok közé tartozik, állandóan hasznot hajtának, miután az illető magyar állampolgárok amaz új módszer szerint munkájuk gyümölcését, t. i. a mit megtakarítanak, egész életükön át Amerikába küldik. A portól igen nagykelnek a czimzett viseli, amiért azonban az igazlelkű magyar előtt egészen ismeretlen marad azon egyének kiléte, a kik az összekuporgott magyar garasoktól túl a tengeren kezlik.

A polgáriassodás haladása a veszé-

lyek formáját, melyek a vagyon biztonságát, vagyis az álladalmi élet legnékülközhelenebb alapját fenyegetik, e téren is teljesen átváltoztatta. A hazárdjáték és szervezett szédelgés ördöge nem visel többé mint ennek előtte, szarvakat és farkat; a lólab is, melyről ezen ördög fölismertett, láthatlanná lett.

Hú dolog volna e téren a csaltól jelmezéről és a „frakkos banditák” külső ismertető jeleiről felismerni akarni.

Az amerikai uraságok megvetik az oly csekélységekkel való foglakozást s hosszú idő óta saját hazájukban és más országok kizsákmányolása czéljából az üzleti fortélyoknak egy egészen új fegyvertárát létesítettek. Amerikában a nyerteskedés az életbiztosítás áldásdús eszméjét is hatalmába kerítette, és hogy az európai tőkének Amerikába nyitult rendszeresítsék, az amerikai urak az életbiztosítási ügynökök egész seregét küldötték ki a világ minden országába. Magyarországon is, mely a munka-erő hiányával maga is küzdeni kénytelen, mely még évek során át a külföldi hitelre van utalva, megjelentek az amerikai kivándorlási ügynökök a tőke kivándoroltatás szervezése végett, hogy a munkásoknak a kivándorlásra való reábirása helyett az életbiztosítási ügyletek alakjában a munka gyümölcését, a munkálkodó népesség által megtakarított összegeket az amerikai üzredek czéljainak szolgálatába ejtsék. Amerikai biztosító társulatok a legkecsgetőbb prospectusokkal árasztják el Magyarországot, melyekben a reklám legszellemesebb művésze száz milliókra rugó számokkal szerepel.

Az ügynökök kimutatásokat, számításokat terjesztenek a közönség elé, melyekkel természetesen tövedésbe ejtik a lakos arra nézve, hogy egy teljesen megbízhatlan, sőt ábrándos becsülésnek is az eredménye és a biztosító társulatnak a biztosítotakkal szemben meghatározott s jogilag megtámadhatlan kötelezettsége, mint a szerződés alapja, miben kínálattik. E pontot még részletesebben megbeszéljük. Az általunk évekkel ezelőtt közzétett észrevétel esakis közgazdasági elveken alapul, s magukkal az egyes társulatokkal épen nem foglakozik. A „Correspondance de Pesth” már évek előtt nyilvánította azon nézetet, hogy a száz milliókra rugó számok, melyekkel az illető prospectusok telvék, Magyarországra s illetőleg egyáltalán európai viszonyokra nézve sem biztosítékot nem nyújtanak, sem pedig szakértő pénzügyi szempontból bírálat alapját nem képezik. Először ezen tőkék befektetésének tulajdonsága nincs részletezve, másodsor európai pénzemberek itéletétől elvonatik, valjón az illető amerikai sekuritások jelenleg biztos tőkeelhelyezést képviselnek-e vagy sem; harmadsor reánk nézve Magyarországon lehetetlen, az ellenőrzés, hogy valamely amerikai értékpapírnak csupán jelenlegi biztonságja is állandó jellegű-e vagy nem; negyedsor az igazgatóságnak Magyarországból való ellenőrzése teljes lehetetlenség. Mert mint ellenőrizhetné pénzének biztonságát valamely szegedi, debreczeni, nagyváradi, nagykanizsai, kolozsvári stb. polgár, ha azon örült gondolata támadna, hogy megtakarított pénzét San-Franciseóban, Philadelphában, Missouriban vagy Ohióban elosztva különféle takarékpénztáraknál helyeznő el, vagy

épen Ausztria-Magyarország összes takarékpénztárai és életbiztosító-intézetek előtt büszkén elhaladva makacsodkodik, hogy jó magyar pénzt valamely amerikai vasút részvényeibe vagy kötvényeibe fektesse. Egy másik kifogásnak hasonlóképp előre is elejét akarjuk venni. Ha az amerikai urak kik Magyarországon életbiztosítási ügyleteket kötni, vagyis takarékbetétek gyűjtésével foglakozni akarnak és, hogy a népet zavarbá ejtsék, miután annak biztonsági igényeit kielégíteni föltte nehéz, nagykegyesen leereszkednek valamely belföldi bankot pénzbeszedési szolgálataiért megfizetni, ha továbbá Európában néhány házat vesznek, melyekben esilóg felszerelésű irodák nyitnának, ha végül egyes, még nagyobb összegekben is az illető állam értékpapírjait megvásárolják, ez még mind nem nyitult elég biztosítékot azon óriási kötelezettséggel szemben, melyet az életbiztosítási üzlet nagyobb kiterjedése egy év tartama alatt megteremtelt. Ezért szükséges a megbízhatlan amerikai biztosító társulatok elleni óvat, melyet Ausztria-Magyarország valamennyi publicistikai közegéi között legelőször a „Correspondance de Pesth” tett közzé, ismételni. És pedig a következő okoknál fogva:

1.) a biztosítás nem egyéb, mint „kötelező takarékoskodás”: a biztosító társulat nem egyéb, mint takarékpénztár vagy takaréközylet. Már pedig önmagában véve is oktatlan oly tökésegény országban pedig, mint Magyarország, még az állami érdekek szempontjából is káros a megtakarított nemzeti vagyont külföldre, illetve Amerikába küldeni.

2.) van Magyarországon és Ausztriában, vagy ha a verseny e téren nem elég nagy, hát Európában elég biztosító intézet, azaz takarékpénztár, melyek a közönség szolgálatára állanak. Megondolatlan könnyelműség tehát, ha valaki megtakarított pénzét Amerikába akarja küldeni, hogy annak kezelését valamely amerikai társulatra bizza, melynek igazgatói Magyarországon s egyáltalán egész Európában ismeretlenek. Óvasunk kizárólag elveken, nem pedig személyes ellenségeskedésen vagy gyűlölségen alapul, miuthogy amaz amerikai takarékpénztárak igazgatói előttünk és itt nálunk általában ismeretlenek. Mégis ha e helyütt, a mint az szárdékunk is, minden személyes kérdéstől eltekintünk, bármily fontosak legyenek is különben e kérdések valamely külföldi takarékpénztára illetve biztosítótársulat igazgatóinak megbízhatóságára nézve, mely takarékpénztár vagy biztosító intézet Magyarországon akar takarékbetéteket gyűjteni. — a következő indokok elégségesek arra, hogy az amerikai biztosító társulatoknál való biztosítás hazánkban nemesak pénzügyileg esztelenlegnek, hanem egyuttal vétkes, büntetésre méltó könnyelműségnek tekintendő.

Ha az illető amerikai biztosító társulatok, azaz takarékbetéteket ez idő szerint még fizetőképesek is;

ha az Európában teljesen ismeretlen igazgatók mind becsületes emberek is;

ha nem vetemednek is arra, hogy az Amerika-szerte szokásos szédelgő műveletek utján a tapasztalatlan és tudatlan európaiak által rájuk bízott takaréki filléreket elsisakasszák;

ha nem teszik is ki a rájuk bízott idegen pénzt a mindennapi veszélynek, mely a kárrizikó oly nagy s örü-

letes kiterjesztéséből, mely egy egyetemes játékbankrendszer kiszámíthatlan és szédelgészet nagyságával minden világrészre kihat, okvetlen származik;

ha az illető, europaszerte teljesen ismeretlen amerikai takarékpénztári igazgatók merő humanitásból harácsolnak is össze Európában s különösen a tökésegény Magyarországon takarékbetéteket;

ha ezen számos amerikai ismeretlen nagyságban és állítólagos erényhőben meg volna is a jóakarát és kellő szakismeret arra, hogy a magyar vagy osztrák takarékbetéteket New-Yorkban vagy San-Franciseóban ügy gyümölcösztessék, hogy a tőke el ne vesszen; — föltve, de még nem engedve, hogy mindezt ellenőrzés nélkül; vak bizalommal föltételezni lehet és ha az illető ismeretleneknek meg van a jó akarát, a rájuk bízott idegen tőkét Amerikában biztos módon helyezi el;

a mai amerikai jogszolgáltatás az Amerikában jelenleg uralkodó pénzügyi és gazdasági morál, a sok amerikai állam munitcipális és jelzálogadósságnál ép oly mérvben, mint az az amerikai vasúti papíroknál meglévő teljes bizonytalanság mellett az anyagi és általános erkölcsi biztosítók, melyeket Európában minden tőkeelhelyezés biztonságára teljesen elengedhetetleneknek tartunk, még akkor is teljesen hiányoznak.

Ezen biztosítók, melyeket az amerikai igazgatók jóakarata meg nem teremthet, de melyeknek hiányával a rossz akarát, üzredekési vágya biztosítottak kárára visszadélnak, Amerikában oly tökéletlenek, bizonytalanok, s oly kevésbé tartósak, hogy még amaz ismeretlenek jó szándéka mellett is minden európai, ki jőzön eszének még teljes birtokában van, okvetlen azon meggyőződésre jut hogy néki sem az amerikai biztosítások bármely nemében való tőkeelhelyezés sem az egy évre, annál kevésbé a 20-30-50 évre, vagy az egész ember életre kötött életbiztosítási szerződések nem nyújtanak azon jogi és pénzügyi biztonságot, melyet minden idegen vagyon kezelőjétől meg kell követelni, haesak a kötelelőeszerű gondoskodás vétkes elhanyagolásának vádját nem akarja magára venni.

Hogya!

**Hogya szép Ilonkám
Igy szólna én hozzá:
„Érted ég szívem!”
E kaján világban
Baldogabb én nálam
Nem lehetne senkiam!**

**De hogya epedve
Ezt sugná fulembe:
„Csokot édesem!”
Tudom: a mennyország
Is kevés boldogság
Lenne akkor önnekem!
Szabadka Gyula.**

Ghetta!

(L. Wedderkop után németből Syssiphus.)

Ghetta halászk gyermeke és tengeren született; tizenöt nyárral ezelőtt a habok az első bölcsőjét susogták neki, s amint nevelkedett, legjobb játéktársai lettek. Böven ellátták játékszerrrel szines, tarka kagylókat, fureska köveket, hosszú moszatos növényeket és esodlatos állatokat adva neki játékszerül.

Hány nyári napon feküdt a parton apró lábait a homokba furva és azután oda tartva a haboknak, hogy a homokszemeket ismét lemossák; hány este állt a holdfényben s nézett a tengerbe esodálva, hogy az

a széles ezüst fényű szalag, mely messzire ért a víz tükre, mindig ott végződik, ahol ő állott; ekkor a part mentében messze elszaladt, s a széles szalag is nyomába volt, hogy lábainál végződjék s előbbi helyén sótsárgát hagyjon hátra. — Ghetta ezt sohasem tudta felfogni, s mintegy varázslatnak képzelte.

Ismerete a tengert, mint viharúdtá elemet; ismerte amint lassú lecsogással várta a partot s általában morgott; s mindenképen telve volt gyermeki szívecskéje a tenger iránti szeretettel. . . .

Egét meleg nap van. A végtelen víztömeg, mint ólom — mozdulatlanul terül el, s a napugarsok a sűrű pára fátalvon csak nehezen tudnak maguknak utat törni. A szárazon nyomasztó esend honol; Ghetta friss levegő után áhítozik, atyjának egy kicsiny esonakába száll és előlítja a partrol az evezővel üdülést keresve a tengeren.

Tulajdonképen fáradt, mert a tegnapi vásáron sokat tánczolt késő estig; hanyagul meríti az evezőt a vízbe, azután arcazt egy keskeny felvételre fordítja, mely messzire benyúlik a tengerbe; ezt még meg kell kerülnie, azután egyedül és zavartalanul pihenhet. — Ah a táncz jó volt tegnap este egyelő! Jobban érette az talán? Nem! — Hanom mégis felségesebb volt az, mint bármikor. . . . Lorenznek hívták „Lorenz” . . . susogó halkán s az evezővel hanyagul verdeste a habokat.

Mámorító is volt az, a mint a táncz végetértél kar-karban, a tarkán kivilágított bódék között sétáltak.

Egy bódé előtt megállottak, s „ő” egy ragyogó gyöngyösröt vett neki ajándékba.

Különös! Ő még nem mutatta meg anyjának a gyöngyöt. — De ime elérte ezelj; szeméi előtt a esendes s végtelen tenger, e felett az ég képez boltozatot, s háta mögött a homok zatonok fehérlenek.

Most tehát egyedül van. . . . Behúzza az evező rudat, leguggol a esonák fenekére úgy, hogy az ölleke épen támlán szolgál; egyik karját a esonák szélén nyugtatja, míg a másik a kis kedves, kerek arcnak szolgál támaszul — s hagyja magát a vizen himbáltatni.

A nyakék, valóban, ezt még ma meg kell mutatni az anyjának! . . . Előveszi s a fényes golyókat ujjai között csusztatja.

Miért ne? — De mégis mily szép valamivel birni, melyről senki sem tud. . . . Lorenzen kívül! — Ghetta nyakára illeszti a gyöngyösröt; még sehol sem volt alkalma ezt zavartalanul megtenni; mily jó, mily hívó a gyöngyör a forró bórón s mily jól áll!

Messzire a víz fölé hajol a kis leány s egy pár sugárzó szem megleli a képet a mélyben. A tarka fejkendő, az arany szőke haj, a kerek arcoska, a gyöngyör nyak, a csillogó gyöngyösröt, itt mind reszket s elmosódik; de ő mindent tisztán lát s piziny ajkai esendes izgó mosolyra nyílnak.

Gyorsan felemelkedik, s átézikzik agyán!

„Ha ezt Lorenz látta volna!” s irul-pírul a kis angyal. Mily oktan is az ember tisztelet évek korában! S mily jó, hogy ő most egyedül van. Nem, most jobban meg fog mindent gondolni, ügysem szülemlett még ma valami okos gondolat kis fejecskéjében.

Holnap vasalni kell ma még a kötelen függ a ruha, de holnap minden bizonyal pótolva lesz a mulasztás. A kék ruhácska, melyben tegnap tánczolt, szintén vas alá jön, hogy szép simán legyen a lábába tehető. Ah mint lobogott midőn tegnap a hintán ültek! Már besötétedett a koresma kertben, s Lorenz karját gyöngyözenderek közé fonta s Ghetta sohasem érezte még magát ily biztonságban. Felöltött ragyogtak a csillagok s a hársfa ágai, melyeken a hinta volt megerősítve, resztek, ropogtak a mint ők ide-oda repültek a magasban.

A hús éjjeli szellő nyájasan simogatta a tánczban felhevült arczácskát; s egy kellemes hang fülébe susogta: „Kis Ghetta!”

S akkor oly magásra lödült a hinta, hogy a kis bohó az eget vélte elérhetni. Igen!

A ruhát és minden más egyebet ki kell vasalni, csak ma nem, . . . Ghetta úgy fáradt. Kis fejecskéje jobb karban nehezedik, mely a padon pihen; szeméi lecsukódnak.

Mit is gondolt csak az imént, ami oly szép volt! Ah valóban, hintázott, s hallá a szavakat: „Kis Ghetta.” Hallotta ő ezt már sokszor az atyjától, — de Lorenz által mondva atyjék hangzott az; sokkal szöbben s ezen gondolatoktól ringatva lecsukódnak szeméi; Ghetta alszik, s még a tenger istene is alszik.

Csendesen simultak a habok a csolnakhoz, s azt messzire viszik, és lassú himbalozással altatják a halász-gyermeket karjaikban.

A habok szeretik a kicsikét, mint egész rövid életlen át szerették, s ha fenyegető fellegek nem tornyosulnának az égen, és ha nem aludnék oly mélyen, hanem az evezőhöz látna, bizonyára segítenének is neki a hazajutásban.

De a fergeteg nagy ellenség, s ha tetőpontjig hág, akkor vége van a békének, s akkor elveszti öntudatát és nem tudja, mit eszelecszik. Talán még ma harezra kerül vele a dolgot!

Nini! Már jön az első gyenge fuvalom a sima felület megzavarodik s úgy néz ki, mint az összerázott homlok.

Figyelmeztette ötnökén a habok a kis csolnakhoz, s ezerféle hangon kiáltanak belé: „Kis Ghetta!!!”

A ködfátyol eloszlik és sárgán szögélyezett felhők láthatók az égen. Vésztojósán gomolyognak s árnyékukat, mint uszályt lebegtetik a háborgó áradat felett.

Mindinkább óvlag szölitja a tenger: „Lányka ébredj, gondoskodjál biztonságodról, mert itt vége van a békének!” de Ghetta nem ébred, minden hullám mélyebben altatja el. Épen mint tegnap; hallja a hárságak reszegését és a hús szél fuvalmát érzí arczán, s mint tegnap, úgy most is magásra himbalozik a zöld eszesek fölé. „Oh Lorenz,” susogja halkán s piziny ajkán boldog mosoly játszik.

Ekkor hirtelen retentő erővel tör ki a vihar.

A esendes tenger, pillanat alatt átváltozik forróvá; vadul emelkedik, a kis csolnak alatt rázza az alvó leánykát ide-oda, jobbra-balra.

Mily félelmes lett a hintázás, hogy röviddel ezelőt még ily gyönyörteljes volt; s mily másképen fúj a szél egyszerre, mily hidegen s felösen! Egy hirtelen rohammal megkapja a kis járművet, egy tajtékozási hullámcsoport magásra röpíti. — „Ne oly magásra Lorenz!” jajdul fel a kis leány, de még mielőt szeméi a borzasztó valóságra ébredhetnének, a tenger istene elnyelte hullámaiba, s Ghetta álmanak vége volt. . . .

A vihar halotti éneket zúg és millió hóféher sirdomb köpződik a szegény halász leányka felett, ki mélyen a fenéken nyugszik.

A harez az egkekke egyre tovább tartott egészen a késő éjjelig. Mindig új tomboló szelek szölgölöztek a tengeren s mindig jobban dühöng a tenger istene ellenök. Vak dühében roppant hullám torlaszokat sújt elde ezek nem érnek fel az eget ostromolni. Az éjj beáll s még mindig tovább dühöng, — csak reggel esendesedik a szörnyű harez. Csendesen, mintegy fáradtan zihál a tenger, s mint elfojtott zokogás hallatszik a habok ide-oda menése.

Mit hoznak a partra? Sülyed — emelkedik egy tarka kendő látható lesz, — s azután egy sáppadt, oh mily sáppadt arcz! Egy bájos, árthatlan virág, mely az elemek harezában törtetett le!

Édes Ghetta! — Az anyaföld óhajtva nyújtja érted karjait, s téged újra drága koblere szorít. Aludjál békével öleiben! Az orgona bokor alatt, melynek gályai közt a kis piros mellű kenderize énekel, — nyugodjál, és sirdombodon illatos parti szögfü nyílik, melyet te annyira szerettél.

Szegény Ghetta!

Sisyphus.

Enyhülés.

Kerestem a fennsárványú regényeket. Lovagi kor diéső amazonát, Buzsák lelkem merész vágyban kevelykedett, S a föld színén nem lett otthonát!

Oh a nehéz tusak s esalódások után Az én sajtó szívem pihenni tört, S gazdag reményimből az maradt meg [esupán: Enyhét lelek kinos küzdelmiméret!

Borult egem szörkületen elborongtam, S szemléletlen: az ember minő bolond, Messze vágayt után kűzöd nagy komolyan, S döngött a Vaskaput, mint Botond; Egyszer esupán kinyitáná a kezét, S levettező dörögése mozt; Meglelné mind, a mit hiába kerestet! Szomszédban lakik az igazi szeretet!

Bárczi Géza.

Küzködve!

Irta

Schlossberger Sándor.

I.

Hideg januári este volt. — A főváros elegancziája a delutáni kereselyázástól elfáradva tömegesen hazafelé szölgölözött a széles Andrász-uton. — A fiatal arszlának kereselyáit esortette udvarolgtak az élvétölt meg kipírult arczú kisasszonyoknak, míg az öregek kedélyesen eseevege utánuk ballagtak. Az ut közepén pompásabbul pompásabb fogatok robotgalt el s az ép most meggyűjtött gáz az egész sürgő-förgő képet egy sajtószertű nyumbussal vette körül.

A járók-elöknek különösen egy eseeportja kötötte a figyelmemet. — Egy sajtószertű szépségű fiatal hölgy volt, tíz éves leányka kíséretében. A kis leány pizy korcsolyákat vitt kezében, mielőt azt következtetem, hogy ők is a városi jogot töltötték a delutánt. — Nemokára egy elegáns fiatal ember esatlakozott hozzájuk, ki azonnal meglehetően szabadon, régi ismerősi módjára, udvarolgtani kezdett hölgyünknek, de hiába; legszöbök bókjára, legesengőbb phrazisaira mindig csak hideg, lenéző tekinteteket nyrt válaszol. A ki e pillanatban a fiatal hölgyre nézett, azt bizonyára meglepetés volna az az eszánt határozottság, a mely az ügyis varázsszerű arcznak valóban királyi nőtűnséget kölcsönözött.

Úgy állott itt mint a megsértett női büszkeség megszemélyesítője, a ki szikrázó tekintetével lesujtja, megsemmisíti toladó ellenfölt.

De emberünk, úgy látszik nem áll ma először e sűjtő tekintet tize előtt, mert bár eleinte kissé visszahökkenet ma jelentőség-teljes, távozásra intó kézmozdulatra, később edzett szemtelenségével mégis tovább folytatta udvarlását. — A fiatal hölgy mintia észre sem vennie jelenlétét a kis lánykával kezdett beszélgetni, de képzelméi zavarát, midőn a lányka az elkényeztetett gyermek neheztelő hangján kérdi, hogy: „A kisasszony miért nem felel Aladárnak, hisz ép ő mondta nekem hogy a kérdésekre mindig felel ki.” A fiatal arszlány gunyosan mosolygott, midőn Laura kisasszony zavarát észrevette s ép megújítani akarta don jnani támadását, midőn egyszerre a kis leányka azt jelelti, hogy immár ilython vannak. Columbus sem átvölzölte nagyobb örömmel America partjait, mint Laura kisasszony a lányka e szavai. Aladár urfi kevesebb örömmel Konstantinála e tnyót, mert tudta, hogy othon még szemét sem szabad rávetnie a fiatal guvernante-ra, hisz édes anyja szöletett bárónő. Budapest leggazdagabb bankárának neje állásával és rangjával hómolegyenest ellenökönök tartja, hogy az ő fia az a genáliusi joghallgató, ki előtt oly nagyszerű carriere áll egy közönséges guvernante-ál még csak szóba is álljon. — Nem, azt ő semmiképen nem engedheti, mert az öffele szölgölöknek nagyon könnyen elfelejtethetik a kellő tisztességet, melyvel uraságuk iránt tartoznak.

Aladár urfi tehát hosszús tekintettel nézett a lépésökön felhaladók után s aztán kedvetlen tovább folytatta sétáját. Laura kisasszony pedig már alig hogy az előszöbába lépett a nagyságos aszony szemrehányásai fogadták.

„Hol járák mindig oly soká, no persze az Andrászutyon forgódom, kokettirozok; ezt, ezt érti, növendéke egészségére, hogy is volna gondja kisasszony, én önnel legkevésbé sem vagyok megelégedve!”

Ez volt a fogadtatás. A fiatal leány már ugyan hozzá volt szokva a bankárné öffele nyilatkozataihoz s máskor tán fel sem vette volna, de ma kétszeresén fájt neki e durva bánásmód. Ma, ép ma e szent napon mi-

dőn lekötök a már-már lecsendesült fájdalom hűrjai ismét megzölgöltek, emlékeztette őt, hogy elhagyott áll a világon; ép ma forrón szeretett anyja halálhízi napjának esfordulóján, kellett őt megalázni.

Nagyon, de nagyon szerencsétlennek érezte magát. Csak nehezen tudta szívével megértetni, hogy meg kell hajolni még az úres fög még az alávaló jellemnek is, ha anyagi tekintetben felöltök áll és ha a rideg kénszűrség úgy parancsolja.

Összehasonlította jelen életét a multtal. Most fényes palotában gyarló emberek folyton változó szépségeinek s gyalázatos öldözésének van kitéve; akkor szegény hajlékban bár mindennapiért küzdve milyen szabadon, mily boldogan érezte magát.

Eszöbe jutottak neki ama szép napok midőn még otthon lehetett kedves anyjánál, annál a nemes, angyali lénynél, kin szövehatártalan szeretettel esöngött.

A legnagyobb szerencsésében s kétségbeesésében mindig enyhítő irkét hatottak rá; boldogult anyja szavai: „csak bátorság, lanyom, te jó voltál lanyom mindig, Isten nem feledkeztet meg rólad.”

II.

Kármán bankár Aladár fián s a bemutatott kis leányon kívül még egy fiúszókból birt, ki ez időtáiban ép a második gymnaziumi osztályt végezte. Halavány, besott szemű beteges fiúcska volt ez, ki több időt töltött a beteggyón, mint az iskolában. E fin magánoktatására a bankár egy correpetitor, szegény de derék orvostanhallgató fogadtott, a ki e tisztet annál lelkiismeretessébben töltötte be, mivel egyedül áltva a világban esupán e leokzóba által tartotta fenn magát. E rendkívül szorgalmas fiatal ember nagyszerű tervekét alkotott magának jövőjére vonatkozólag s ezeknek valóstítására egész életét szentelte.

Már a legelső alkalmok midőn a bankár házába lépett, észrevette Laura kisasszonyt s már ekkor is ébredt vele benne a rokonszenv egy bizonyos neme. Később, midőn gyakrabban a lány neme jellemét megismerhette, tisztesebben tanulta megismerni e rokonszenv mindinkább fokozódott, annál is inkább, mivel látta, hogy mennyi lealászásnak s zaklatásnak van kitéve részint a bankárné, részint annak hasonmása, a kis leány részéről.

Midőn egy ízben a szokott időre megjelent a bankár pompás lakásában, növendéken és a kisasszonyon kívül senkit sem talált otthon. Szokott módon elkezdte oktatását, midőn egyszerre meghallja, hogy a mellékszöba külső ajtaja kinyílik s valaki belép a kisasszonyhoz.

Figyelme mindinkább fokozódott midőn Aladár hangját ismerte fel, ki azonnal észrevette a kedvező alkalmat s nagyban udvarolni kezdett Laurának. — A fiatal tanítót egy sajtószertű értes szölitte meg, csak félig hallgatott növendéknek leokzóje és feszült figyelemmel leste a mellékszöbából kikihallatszó szavakat. A fiúcska esodókóba tekintett rá; sehog sem tudta elképzelni, hogy mért lehetett tanítója olyannyira szökrakott! Hisz még azt a sok conjugációs hibát is, melyet máskor mindig pontosan kiszöktet javítani, ma szó nélkül hagyta.

Ez azonban visszatartta még lélekét is folyton hallgatódzott. Arca majd elszápadt, majd ismét vérvörös lett s szemé szikráztak a nagy felháborodástól. Egyszerre csak felugrik az ajtó fölé ront és már-már a kilincset kezében tartja, midőn egy gondolat ébredt fel benne, sőt mint a vészterhes felbő. Intó szözként hangzott fel belsejében: „ne menj, egy tóppadt sem tovább! mire veteledet te koldus! örülj, hogy élsz; nem tudod-e, hogy e leokzóráról függ most egész életed, pályád, mindened, s te azt könnyelműen kockáztára akarod tenni egy leányért, kit te jóformán nem is ismerz? Vigyázz magadra!”

Majd ismét szöveinek más hűrja pendült meg: „hát ez te nemessekség? te, ki egykor a szegények gyámoltója akarsz lenni, úgy kezded meg pályádat, hogy egy gyöngy nőt ügyszölván szömet láttára boldogtalanra hagysz tenni és megmentésére meg csak kezded sem emeled fel?”

Te meg tudnád engedni, hogy egy szöszontalan, léha fiúzó ily gyönyörtelen virág röszt letörjön, hogy megfossza becsületét, mindentől? Nem soha!!!

Nagy volt a lelki tusa, de szöveinek e második hangja gyözött, erős közel megnyomta a kilincset s ép abban a pillanatban lépett a szöbába, mikor Aladár szemtelensége tetőpontját érte el. A fiatal gazembert torkon ragadti és egy hatalmas lökésöl Laurától messze eltaszítani egy pillanat műve volt. Aladár urfi meglepetése könnyen elképzelhető.

Bosszút illegő tekintetekkel nézett arra a

proletár, ki őt saját házában bántani merészte. Dühé már-már kitoróbbol, midőn egy szikrázó tekintet jégzuhatként lehütötte nagyjúri felháborodását. Laura pedig hálás tekintettel vetett megmentőjére s hirtelen eltűnt a szobából.

III.

Ez esetek természetesen következménye az volt, hogy Lévi — a fiatal medicus — lezokorogott elvesztette és ez ráneve annál is rosszabb volt, mert tanára ajánlása folytán nyerve az meg a jövőben nem reményelhet még annak ebbeli protekcióját sem. Laura kisasszonyok a bankárca-ládát iránti ellenzése az időtől fogva a vég-sőg fokozódott.

A nagyszöcs asszony folytonos lealázási vérg sértések a nemességek lényét, ki úgy szellem, mint finom műveltsége s jellemo folytán kitűnően helyt állt volna még a legnagyobb arisztokrata körökben is. De ha még a bankárné éles sértéseit s kisnyléseit tén valóhogy elűrtte volna, jelleme nem engedte meg, hogy magát még tovább is kitögye azon vesztéknek, mely őt Aladár úr részéről a minap is fenyegette. Hosszan elgondolkodott sorsán; jól tudta hogy mit veszít, ha e különbben jóvedelmű állását elhagyja. Tudta, hogy ilyen ritkán lehet ily jóvedelmű állásra szert tenni, de szilárdan állott elhatározása, hogy a bankár családdal szakít. Elhatározásában még jobban megerősítették őt egy helyszero ügyöknek biztatásai, ki ismerve fényes tehetségeit jó honorárium mellett egy előkelő úri házában igérekzett számára nevelőnő állomást szerezni, és meg is tette.

Fennyessy báró meg deli korú özvegy-ember volt, kis lánkjának ép szüksége volt nevelőnőre és a bonivant báró annál inkább acceptálta a fiatal leányt, mivel szép sőt valóban esodlatára ragadta.

E házában élte a Laura fiatal napjait a gyenge kis lány nevelésével és ápolásával elfoglalta. A báró minél inkább látta, mily gyengéd bánásmódot s valóban anyai gondviselésben részesült gyermekét — az egyedüli leányt, kit valaha szeretett, annál nagyobb rokonszenvvel viselkedett a leány irántában.

— Így bekés egyetértésben tanítva és tanulva esendes munka s nem szorakozás között tñnt el egy néhány év, míg egyszerre egy váratlan szomorú esemény egy csapással megsemmisítette azt az idylli őshangzatot, melyet Laura már olyannyira megszeretett. A kis Iren egy tavaszi sötét alkalmával meghaltte magát s ezen időtől fogva mindig betegeskedett; a betegség mindig jobban elharapodott, míg végre daczára Laura őnfeloldó ápolásának, kiszakított szeretői köréből, — elhunyt. E perczől fogva megváltozott minden. A báró kétségbeesetten fordítte kezét s meghasonlott önmagával, meg a világgal, meg Istennel is, hogy őt attól az egyedüli lénytől kin valaha szive esüngött, megfosztotta. Majd ismét önmaga kezdte okálni. Isten bizonyosan csak azért bűntette meg őt, mert ő sem könyörült embertársán. Eszébe jutott zajos ifjúsága. Hány embert sujtott az ő dacos gögje: — hány ártatlan leányt tett ő szerencsétlenné.

Ilyenkor mindig sórt rémként öldözte őt lelkiismerete. Előttm lelki szemei elé egy anyagi szépségű fiatal leány. "Ézt te gyálaztad meg, te esaltad meg, te hagytad el, megfosztottad becsületől, szőlő szeretőtől, mindenétől" — zuggt sórtóten lelkiismerete — "nem könyörültél rajta pedig anygal volt s most azt akarod, hogy Isten könyöröljen legyen?"

Ily képek kintaköz lelkét; elfutott a magányból csak hogy ne hallja e szörnyű szemrehányásokat. De hiába!

Elmúlt a temetkezés napja. A szegény Iren édes anyja mellett fekték a rideg sírban és a báró még nem tudta magának elhitetni vesztését. Erővel, könyörgéssel vizsgálta tartani házában a fiatal government, hisz ő volt az egyedüli, ki gyermekét szerette a kivel rokonszenvezett, Laura pedig, semmi esetre sem akart továbbra a báró házában tartózkodni. Mit szólna a világ hozzá; egy fiatal lány egy egyedül álló férfinak; nem, az nem lehet. Szomorú volt rá néve az elvált, fájó szívra nézett vissza e boldog esendes élet romjaira s aztán esékly holmija besomagolásához fogott. Itt ismét más érzelmek és gondolatok vettek rajta erőt. Minden ruhadarab az elmúlt boldogabb időkre emlékeztette őt, midőn még otthon, midőn még édes anyjánál lehetett. Ruháinak ragoktása között egy apró arzépecske került kezébe, melyet hosszan elmerengve szemlélte. Lassanként olványira beleeméldett abba a gondolatlathalmazba, melyet e kép lelkében felébresztett, hogy a szobába lépő bárót észre sem vette, a ki most esendesen háta mögé állva kíváncsan nézett merengése óka után. Midőn tekintete

az arzépekre irányult, vonásai hirtelen megváltoztak, elcsipadt majd szenvedélyesen kiragadta Laura kezéből a képet, durván ahogy ezőlőt sohase szokta azt kérde az Ijedten felszólt leánytól: "honnan ez arzékep?"

Laurában a megsértett büszkeség küzködött a nőies gyengédséggel. De a büszkeség győzött, Laura nem feledt. A báró kérni, könyörögni kezdett; végre engedett neki s megmondta, hogy ez boldogult édes anyja arzépe. Mintha villámcsapás érte volna a férfit eszméletlen a földre rogyott, még mielőtt Laura csak a legkevésbébet sejtethetne volna. Azonnal ügyába vitette, orvost hívattat s így állapota nem sokára javulásnak indult. Ekkor Fennyessy magához hívatta Laurát, hosszú, hosszú ideig beszélgettek egymással s midőn a fiatal governmente később kisírt szemekkel elhagyta a szobát azt suttogta a szolgasereg, hogy a báró úr az aítog kisérve "édes jó lányának" szólította.

A következő hetekben nemcsak a szolgaszemélyzet körében beszéltek a tényről, hanem a főváros összes arisztokrácia körében megbotránkozva csodálkoztak Fennyessy báró azon sajtóságot tette felett, hogy boldogult leánya governmentját törvényes gyermekével és örösi vagyonjával egyedüli örökösével tette.

A báró nem sokára bevezette Laurát a nagyvilágba, az udvari körökbe, ahol eleinte nagyon meglehetősen hidegen fogadták, de később a lánnyá ritka szépsége, szelme s valóban arisztokrata visellete elbájolta még a legbüszkébb főurakat is, úgy hogy nem sokára a magas körök különös kedvenceivé vált. — Fennyessy fennvel, pompával, drágaságokkal halmozta őt el, azt akarta, hogy boldogságban úszva felejtse el életének elmúlt keserű napjait. És ez tén sikerült is volna neki, ha más fontos tényező nem létezik, mely Laura vig kedély-hangulatát végképen elűntette. Nem tudott semminek sem örülni; a korlötöte felhalmozódó pompa közönyös volt előtte; mindig magába zárkózott, melabús hangulatú volt. A báró mindent elkövetett, hogy komorságát elűzze s kutagatni kezdte ridig visszavonultságának okozóját. Sokáig kutatott, míg végre egy alkalommal Laura nyakába borult és könnyező bevallotta hogy szeret; kit, azt jóformán maga sem tudja. Egykor szegény, az étellel küzködő orvostanhallgató volt, most nem tudja mi lett belőle; évek mentek s ő nem hallott róla semmit. Fennyessy kellemetlenül érintette e vallomást, amél is inkább, mivel törzserkönyves arisztokrata lévén, már titkon arról gondoskodott, hogy lányának egy főuri családhoz származó férj keressen. Vele szellett előlételetmi mind felháborodtak azon gondolatra, hogy az ő szép rendkívül gazdag leánya egy pör osztályhoz származó emberbe szerelmes, aki tñn már azóta el is kallódott. Nem! az sok volna. —

Laura azonban napról-napra komorabb, napról-napra hallgatagabb lett; került a társaságot, visszavonult az önnepélyektől s esendes szobkájába zárkózva örökké elmélgett. A báró ugy gondolt e dolgon segítheti, hogy elhagyja a szokott környéket és Laurával utazni megy. —

Két évvel töltöttek uton; bejárták egész Európát, az irlandi Gaizreiköt egész Sicilia Aetnájáig, de Laura mindig a régi maradt.

Sem a természet szépségei, sem az ember művek nem voltak képesek aláltságából felbresztani. A báró most ismét a zajos világtól reményelt gyógyulást. Párisba mentek; mulatság mulatságok szorakozás szorakozás követték s e kura látszólag birt is némi eredményvel, midőn Fennyessy egy bátról való hazatérés alkalmával meghűtötte magát s vesélyes beteggé vált.

Laurára nézve ez a csapás oly nehéz volt, s oly váratlanul következett be, hogy a már úgy is elgyengült szervezete felmondta a szolgálatot és a helyett hogy atyját ápolhatta volna, ágyhoz volt szegve. — A báró állapota nagyon vesztélyessé vált, az orvosok menthetlenül elvesztettnek tartották, — csak egyikük adott még reményt betegének, — s lankadatlan fáradsággal ápolgatta gyógyította. — Ez alatt Laura erőssége is félig-meddig helyre állt s legelső lépése meylet az ágyból felkelte tett, az volt, hogy édes atyjához ment. Ki irhatná né bűmület, midőn a beteggyl mellett álló fiatal orvosh, ki atyját ily lelkiismeretesen ápolta, egykori megmentőjét ismeri fel. A báró értesülte meg a sir szelég ragadta őt, meggyógyult s derek orvosa ki hosszú küzködés után végre mégis megvalósította egykori tervét, a báró arisztokrácia előlételetti ritka szeretetreméltóságával megsemmisítette. — Fennyessy végre belátta hogy a munka és a lélek arisztokrácia sokkal magasabban áll a születésnél.

A síron túl.

— Elbeszélés —

(Vége)

III.

Csúnya őszi éj van. A szél tombolja rohan végig a park fasorai között magával ragadva a száraz, lehullt levelek zörgő gomolyát, meghajlítva a százados jegenyék égbenyülő ágait, deszen esikorgatva a kastély szelkákasait.

A repülő fellegek közül csak olykor-olykor bívük elő a hold, hogy kiérteties fényt vessen a hullámzó, zúgó lombtenger által környezett ódon kastélyra.

Alszik minden csak a természet zajlik, csak az elemek tombolnak.

De im — egyszerre megvilágosodik egy sor ablak a kastély emeletén, majd tovább vonul a fény, mintha égő gyertyával valaki teremről teremre járva kísértene az éj rémes óráiban!

Majd ismét minden sötét lesz — mint volt. De az a kísértő lélek korántsem pihent el, a fényt csak rövid időre vesztjük el szemünk elől, míg hordozója ki nem ér a kastélyból.

Vén, megtört alak az, nem gyertya, fátyla van kezében, melynek lángját a dühögő vihar rémesen lobogtatja, majd elfojtja annyira, hogy csak a tüzes zsarátnak pislog a sötétben.

Kövessék e zsarátnok fényét, vajjon hova szándékszik a kastély ura, — mert ő a kísértő — az éjnek óráiban?

"Tudtam, hogy így lesz, . . . tudtam — beszél a rém magában — hisz így volt megállapítva köztük . . . igen . . . a síron túl" . . .

A kastély órája a tizenötököt üti. "Hahaha . . . a síron túl . . . de kijátsszom őket . . . kijátsszom . . . a síron túl . . . hahaha!"

Az örök szilaj üvöltözéssel felel a kacajra s az égő zsarátnok sziporkáit vadul fújja az agg arezába, de ő csak megy, mint a kit a sors üldöz, vagy szenvedélye hajt.

A park félreúts, de kimagasló pontján van a Mándokfalviak ősi temetkező helye, a családi halottas háza.

Úgy látszik a vihar ide jár megpihenni, s itt halmozza össze a gízgázt, hogy új útra indulva, új nyalábbal térjen vissza. A sírbolt vassal pántozott végtölgyfaajtajá egészen el van torlaszolva galylyal, száraz levéllel.

Itt állapodik meg végre az öreg.

Paraszas fiákyáját leszúrja a lom közé, míg az előkeresett rozsdás kulcsesall kinyitja a rozoga ajtót.

A szél új réstre leve rohanna tódul be az ürbe és egész rakás gazt hõmpolygot maga előtt, de az öreg nem bánja, felveszi fiákyáját — ki tudja, talán esett is belőle szikra a száraz gaz közé ki gondolna most avval — s belép a háza becsapva maga után az ajtót.

A fátyla új lángra lobbán s bevilágítja a sírboltot.

— Ot nyugtaszának egymás mellett hosszú sorban a család ősi s újabb tagjai.

Kopott, szinehagyott — rozsdás koporsókkal kezdődik a sor, s vége felé mindinkább megújul, fényesedik. A legutolsó három koporsó a legcsillogóbb.

Ezek felé tart az öreg úr. Fátyláját egy tartóba szúrja s ő maga a koporsók közé lép . . .

"Itt fekszik Jenő, itt Flóra, ez a koporsó meg, a közepén az enyéim. Hahaha . . . a síron túl . . . még ott is köztetek leszek." . . .

A szél kísértetiesen rezgeti meg az ablakok vas rostélyait, a fátyla nagyokat lobbán.

"A síron túl . . . — folytatja az öreg s belefekszik a középső, füres koporsóba . . . a síron túl . . . még ott sem lehettek egymáséi . . . itt fogok fekvüdni, ha meghalok s míg élek, minden éjfel előzők ide a szellemek órájában . . . hahaha!" . . .

A fátyla végsőt lobbánya kialszik, de a helyett rémes világot terjeszt a sírból égő ajtaja.

A lom tüzet fogott a fátyla zsarátnokáról közé esett szikrától, s meggyújtá a végtölgyfaajtot. Az orkán még magasabbra emeli a nyaldósó lángokat s a tetőzet is égni kezd.

Egy óriási szélrohám s az egész épület lángba borul.

A lángok közül egy örült kacaj lármája túl a szél pokoli üvöltését — aztán minden esendes lesz.

Az orkán elül, mintha hivatását betöltve, láthatlan kezek intésére engedelmessékednek. A lángok esendesebben lobognak, majd leszakad a tetőzet maga alá temetve mindent. . .

— Az előbúvó hold rémes fényt vet az üszkök romokra.

Vojtkó Pál.

Karácsony ójjele.

(Rajz)

Suttogva járnak-kelnek a kis szobában. A lámpa halvány sugari megöröve ennek a kis szoba egy szögletébe, a kályhában halványan pislognak a parazsak.

Szent karácsony esteje van, s minden arez mégis oly szomorú; a druzdó párnák között ott nyugszik a daga, kedves, ártatlan fejecske, fonnyadt kis ajkain bágyadt mosoly lebeg, szép fekete szemé tüze erőtlen.

Ugy fekszik ott mint egy kis angyal. Nemes szive leve lúttól és reménytel, lelke örövend a boldogságnak, mert hiszen ő boldog, ő menyaszony.

Korlötöte mind azok, kik szeretik, kik imádják, szép szemeit hosszasan pihenteti rajtuk, a boldogság kéje remegteti meg kis szivekét, lelke az ábránd, a hit remény világába ropked — de a kedves arcz hirtelen elkomorul, mosolya eltűnik, szive fáj . . . nagyon, lelke leszáll a komoly valóságba, és egész lényén végig fut egy ismeretlen érzés, egy komoly balsejtelem: itt kell hagyni a boldogságot.

Nem, nem, az isten kegyetlen nem lehet, s a másik perczben már újra remél . . . — Az áldott jószág nagyanya ott ül ágya mellett, biztatja folyton, s letörli a drága lény izadó homlokát.

Szent karácsony esteje van. A beteg gyermekies örömmel gondol vissza azokra a szép karácsonyi estekre, miket mint gyermek töltött. Hogy tapsolt akkor a karácsony fanak, amit a kis Jozsika hozott s telo gattott sok szép játékkal, képes könyvekkel, mint ugrott s esmapaszkodott a jó nagyanya nyakába s eskolta annak kezét, arczát . . . s most ide van szegve ágyához, csak innen gyönyörködhetik azokban, kiket oly forrón szeret.

Itt vannak mindannyian körülte gyülekezve, csak őpen egy nines.

Az, akit szeret nemes és ártatlan szívének tisztá lángjával, csak az nines ott, csak az nem jöhét.

A szerető anyai szív észreveszi a felökét, s eskojával igyekszik azokat elhízni.

Szent karácsony esteje van. Minden arczon a hit magasztos kifejezése áll, minden szemben a megváltó születésének öröme ragyog, — a beteg is könnyebben érzi magát, kis ajkai meglátnak, — e szent estén nem lehet megtárgálni Istennek a kérelmet. Imádkozni buzogn.

Künn hideg van.

A hóval betakart földön ezer és ezer hold sugár esillog, ragyog és a csillagok gyönyörködnek a játékban.

A kis templomban megsemdülnek a hangrangok, s felhangzik az ajtos szívek dicséneke.

— Anyám! — szól a beteg — ugye most énekelnek? A nagyanya szomorúan int fejevel.

Nem hangzott más, mint a hideg szél zugása bugása a lombtalan fák között, s a

Karácsonyi és újévi ajándékok beszerzése céljából ajánljuk olvasóinknak az alábbi zombori kereskedői cégeket.

ENGEL ADOLF
Zomborban.

fűszer, Gaertner Rihardtól folyékony francia magától ható fénymáz, norinbergi rövidlárú. játéktárlate.
Raktár faragás és szövő-áruban a kir. országos fegyházból Lepoglaván, valamint a zombori fegyházból asztalok, székek a ruhanágyörök.
Minden a legolcsóbb s szabott árak mellett.
Nagy választék férfi-ínges s nyakkendőknél. 4-3

Kaufmann S. utódja
Zomborban

Ajánlja a bunda — prém-kalap s nőimantille raktárát

karácsonyi és újévi

ajándékok gyanánt.

Férfi és gyermek-kalapok, ínges, gallérok s kiváló szép nyakkendők klakk-czilinderek stb.

Reichert József

műórás Zomborban,

ajánlja karácsonyi és újévi ajándékok számára gazdagon felszerelt ARANY és EZÜST

óra-raktárát.

A legdivatosabb s legezelszerűbb FALI ÓRÁK gazdag választékban állanak a n. é. közönség rendelkezésére.
Javitások gyorsan és olcsón eszközöltetnek. 2-2

CSELYUSZKA ANTAL
cipész,
ZOMBORBAN.

ajánlja dusan felszerelt női- és férfi-czipó raktárát a n. é. közönségnek. Hasznos és czélszerű ajándékok képez

karácsonyra és újévre

egy pár elegáns czipó.

Olcsó kiszolgáltatás s szolid munka biztosítottik.

Praktikus, szép, olcsó karácsonyi s újévi ajándékokat van szerencsém a mélyen tisztelt közönségnek porcellán-üzleteimből,

hol ezenkívül kiválasztott bel- s külföldi majolikák porcellán- divat-tárgyak is nagy választékban vannak, — ajánlan.

Minden vevő íngyen kap tőlem egy kedves karácsonyi ajándékot gyermekek számára.

Mélyen tisztelt vevői körömet szíves jóindulatába ajánlva magam, igérem hogy elvszerű iparkodással, vevőmet minden tekintetben ki fogom elégíteni.

4-3

Tisztelettel
KLEIN EDE.

Tisztviselő kerestetik.

Egy előkelő s nagy-hírű biztosító társaság előnyös feltételek mellett tisztviselőt keres, kinek külseje, modora, műveltsége az üresedésben levőállomásnak megfelelő. Ajánlatok e lap kiadóhivatalba intéz- tetnek.

Floszberger Mátyás

Zomborban

ajánlja működésorú műhelyét a nagyérdemű közönség szíves figyelmébe. Elvállalja evőeszközök, zseb-, asztali- és konyha-kécek, fejszék, vésők stb., stb. megélesítését, megjavítását s minden e szakmába vágó munkákat a lehető leggyorsabb idő alatt a legolcsóbb árak mellett.

Lusztig Jakab

Zomborban

ajánlja dusan felszerelt raktárát

férfi- és gyermek-ruhában

karácsonyi s újévi ajándékok beszerzése céljából. Téli kabátok, felöltők, havelokok, gyermek öltönyök készletben, föllette olcsó árak mellett

SCHÖN ADOLF

KÖNYV-, PAPIR- ÉS ZENEMŰKERESKEDÉSE.

KARÁCSONYI és ÚJÉVI AJÁNDÉKOK

a legnagyobb választékban jutányos árak mellett nálam kaphatók, nevezetesen: imakönyvek, diszművek, emlékkönyvek, ifjusági iratok, képeskönyvek és Fröbel-féle társasjátékok. **kicsinyek és nagyok számára,**

a legújabb zeneművek, diszlevélpapírok, mindennemű író-, rajz- és festőszerek, iskolatáskák, tollkések, valamint **diszes albumok, elegáns pénz- és szivar-tárczák.**

Végül bátor vagyok a nagyérdemű közönség figyelmét felhívni

pompás francia izlésű selyemvirágokkal díszített képkereteimre és magamat a n. é. közönség becses partfogásába ajánlom, maradok a legmélyebb tisztelettel

Zombor, 1886. évi december hóban.

3-3

SCHÖN ADOLF.

KARÁCSONYI ÉS ÚJÉVI AJÁNDÉKOK!

NEW-YORK

kizárólag kölcsönössegén alapuló biztosító-társaság.

Alapítva 1845-ben.

Biztosítéki alap 1886. január 1-én 350 millió frank.

| | |
|--|------------------------|
| Alapítása óta 1866. január 1-ig a New-York 222,912 kötvényt állított ki, biztosítván | 3,624,647,762 frankot, |
| Évi díjakban bevett | 746,373,352 " " |
| Kamatokban bevett | 189,309,554 " " |
| Szerződések esedékességeért fizetett | 228,008,072 " " |
| Nyereményekért és vásárlásokért fizetett | 233,687,453 " " |

A New-Yorknak Amerikán, Ázsián és Afrikán kívül Európában a következő fővárosokban vannak fiókjai:

| | |
|--------------|--------------------|
| BERLINBEN | ROMÁBAN |
| LONDONBAN | TURINBAN |
| BECSBEN | KRISTIANIÁBAN |
| BRUSSELBEN | LISSZABONBAN |
| KOPENHÁGÁBAN | PETERVÁROTT |
| MADRIDBAN | VEVEYBEN |
| PARISBAN | STOKCHOLMBAN |
| AMSTERDÁMBAN | KONSTANTINAPOLYBAN |
| | BUDAPESTEN |

A New-York életbiztosító-társaság tisztán kölcsönössegén alapul, nincsenek részvényesek, tehát az egész nyereség a biztosítottak között osztatik szét.

Bővebb felvilágosítást fordulhatni a **NEW-YORK magyarországi képviselőségéhez:**

Budapest, Nádor-utca 9.

Kávésok, kaszinók, egyetek,
és egyáltalában mindenütt, hol kártyáznak, nélkülözhetetlen a Tomson amerikai újonnan feltalált

tisztító- és fenyésítő-kártya-készülék,
mellyel minden fáradtság nélkül orankint 100 játék kártyát, még oly elcsúszt vagy bepis. kólt állapotban is tisztaság, feny, simaság, és foghatóság köcsönözhető. **Egy készülék ára 3 frt.** Postautavétellel vagy a pénz előleges beküldése mellett kapható a főképviselőnél.

ENGEL ÉS TÁRSA, Budapest,
Csány-utca 4. szám.



BUDAPEST

KÉPES POLITIKAI NAPILAP.

Képek a budavári éremnépelyekhez.
Budavári viszálytétel 1882. november 10-án.



Verület: Budapesti Könyvkiadó Rt. Budapest, V. ker. Nagy-környar-utca 12. szám.
Képek a budavári éremnépelyekhez. Budapesti Könyvkiadó Rt. Budapest, V. ker. Nagy-környar-utca 12. szám.

Megjelenik 25 000 példányban. Előfizetésre való felhívás. Megjelenik 25.000 példányban.

BUDAPEST

című képes politikai napilap XI. évfolyamára

mint a legolcsóbb politikai napilapra. Jelszava:
„Népjelét és független Magyarországot!”

s ezen irányánál fogva és a napi, hazai és külföldi eseményeket naponta ábrázoló képeivel fogva már is oly elterjedtségnek örvend, mint egy más magyar lap sem.

A »Budapest« nyíltan bevallott politikai irányának szilárd és következetes megtartása mellett, arra is kiváló gondot fordít, hogy közönségét szórakoztató olvasmányokkal ellássa.

Folyvást ké három regény közül egy szerrel!

tárczrovatában pedig naponként váltakoznak az érdekes próbák közlemények. Cikkek képviselők tollából. Videki és külföldi tudósításaink a legmegbízhatóbb forrásokból merítvük. **Vasárnapoként „Új Budapest” cím alatt humorisztikus mellettek etet esztel e fölallopsz, külön humorisztikus képekkel.** — Ezenkívül torpedók (adomák), kareolatók stb. teszik tartalmát élénknek és változatosnak mely 15 óráig terjed lammal bír. Keptalanynak megfigyöl jutalom könyveket kapnak. — A »Budapest« nem boesajt semmit hosszú porára, de azért épp úgy benne van minden, mint bármelyik nagy lapban. Eppen azért különösen lelkesek, tanitók gazdák, iparosok, kereskedők, stb. szóval azok, kik bokros napi teendőik mellett nem emek rá sokat olvasni, amde azért minden bel- és külföldi eseményről hű és gyors értesülést ohajtanak: a »Budapest«-ben a legalkalmasabb s a legolcsóbb napilapot kapják.

A „BUDAPEST” szerkesztősege.
Előfizetési árak:
Egész évre 12 frt. félre 6 frt. negyedévre 3 frt. egy óra 1 frt.

Az előfizetési penzek a »Budapest« kiadóvatalához (Budapest, IV., Sarkantypus-utca 3. sz. a.) intézendők. — A »BUDAPEST« kiadóvatala.

Mu'atvényszámok barkinek ingyen küldetnek.



Szakértők egyhangyan állítják szerint e egyetéről az én magyar gazdaságom állásai ki a versenyt a legkíméletesebb francziszszeszerzőkkel: Kálfföldön és fönn Közép-európa szegénim nagy fogyasztásnak örvendnek már fölötte.

A budapesti országos

Casino kálfon kálfmésben is részeseit. — Ötvenen felszámolás. Fennállás a kálfmés és a részeseit ért számos kálfmés garanzitát nyitnak arra, hogy a megvételükön Vátelekösönként minden te. Kálfmés megvételét részeseit fognak kálfmés. Megvételüket előzödtüknek Pozsonya intéze és azonnali felállításnak a következő áradnak.

Országos Casino poszeit:

Genri extra úry 2 ft. 25
Genri Club triple 2 ft. 25
Parrer (különösség) 2 ft.
Nemzet 1 ft.
Kálfmés: Kálfmés nagy füzér és bor
Kereskedésben, szállitók és vendéklökben.

Hubert J. E.
Ikerföldi magyar gazdaságom együt.
Pozsony.

A művelt magyar hölgyközönség számára ajánlatok:

I. „Magyar Háziasszony”

háztartási gazdasági és szépirodalmi betilap, a magyar gazdaszonyok ország. egy. letének hivatalos közlönye. A magyar hölgyek szaklapja nagy elterjedésnek örvend a társadalom minden rétegében. Képviselet a nők összes érdekeit, hasznos tanácsokat ad és kellemes szórakozást nyújt akkor midőn a nő elvégzte házi teendőit. Iránya olyan, hogy a család minden tagja, a **serdülő leány, a fiatal menyecske, a szerető anyja, a gondos háziasszony, és az öreg anyoka** egyaránt élvezettel olvashatják. A cimos kiállítás lapnak előfizetési ára: Egész évre 6 frt, fél évre 3 frt, negyed évre 1 frt 50 kr.

Előfizetések a „Magyar Háziasszony” kiadóvatalához intézendők és a hó bármely napjától előadhatnak.

A „Magyar Háziasszony” kiadóvatala mutatószámokat ingyen és bérmentesen küld mindazoknak, kik ez iránt hozzá — legzelezészerűben levelező lappal — fordulnak. E szaklapnak egy magyar háznál nem szabad hiányozni, mivel útmutatása szerint több száz forintot lehet a háztartásban megtakarítani. A „Magyar Háziasszony” kiadóvatala Budapesten, nagy korona-utca 20. szám.

II. „A magyar gazdaszonyok lapja.”

Háztartási, gazdasági és szépirodalmi lap, megjelenik minden hó 1-én és 15-én. E szaklapnak, mely napról-napra nagyobb elterjedésnek örvend, a melyt a jó gazdaszony, mint gondos útmutató a gazdaság egy ágában sem nélkülözhet, egy háznál sem volna szabad hiányoznia annyival inkább, mert nagy gondal összeállított tartalmánál fogva, mint hasznos, de egyuttal mulattató és szívemlítő olvasmányt ajánlunk **serdülő leányaink kezébe is.** A lap rendkívüli olcsó árát százasorosan megterik az útmutatása nyomán a gazdaságban eszközölhető megtakarítások.

Előfizetési árak: egész évre 4 frt, félre 2 frt, negyedévre 1 frt. Mutatószámokkal készséggel szolgál ingyen és bérmentve „a magyar gazdaszonyok” kiadóvatala Budapest, nagy-korona-utca 20.

III. A magyar háziasszonyok naptára.

1887. évre a legértelmesebb naptár. Ára füzve 1 frt, kemény kötésben 1 frt 50 kr, diszkötésben 2 frt, ajánlott küldéssel 20 krral több. Megrendelések legzelezészerűben postautavéval a „Magyar Háziasszony” kiadóvatalához: Budapest, V. ker. nagy-korona-utca 20. szám, azonkívül kapható minden könyvkereskedésben.

Hecht Márk

zombori könyvkereskedő

KARÁCSONYI BAZÁRJA!

Legdíszesebb albumok; — díszművek. — Imakönyvek. — Ifjúsági iratok és képekonyvek. — Társasjátékok az ifjúság s felnőttek számára. — Diszlelvélapírok a legnagyobb választékban. — Zeneművek. — Emlékkönyvek. — Arozképkeretek hallatlan olcsó áron s izléses kivitelben. — Gratuláció jegyek minden ünnepélyes alkalomhoz. — Füzértánc- és jux-cotillon jelvények nagy mennyiségben. — Író és rajzszerek dús választékban. — Himzéshez alkalmas minták. — Richter-féle kő-építőjátékok

Mivel semmi költséget nem kíméltem, hogy a n. é. műértő közönség nálam a legdíszesebb alkalmi ajándékokat igen olcsó árak mellett beszerezhesse, kérem engem b. bizalmukkal minél számosabban megtisztelni. —

Kiváló tisztelettel
Hecht Márk,
könyvárus.
Zomborban, iskola utca.

Fontos mindenki számára!

A Conkling Manufacturing Company részvény társaság Birminghamban (Angliában) sőt külön jelentékeny ár-mérséklet folytán postai szállításként külföldre akár egyfelvételre világhírű remontoir-üzemből Európának bármely helyére díjtalanul s vámmentesen, minden terhes formásként nélkül az előzetesnek egyenesen házhoz küldve az alábbi gyári árak mellett. Mi specialitást gyánant csupán remontoir-órákat gyártunk (készek nélkül, a szompján felhuzva). A kules nélküli szerkezet órákra nézve a legpraktikusabb és legjelentékenyebb találmánya az új időnknek. Az oly terhes előkeresése helyett a kulcsra, az óra a szompján forgatása által felhuzatik. A teknő tehát nem nyitandó föl, nem hatóhat be por, az olaj nem párolgathat el, a rugó nem török s az óra nem követel törlés anyagi javítást sem, mint a régi felölt rendszer szerinti.

- A legjobb ezüst, — perczmatóval, erős szépen bevésést teknővel kristály üveggel 9 frt
— dupla teknővel 12 frt
- 18 kar. arany, lapos kristály-üveggel, sima fedél monogrammal, ezímer vagy elegánsan bevésést díszítéssel 20 frt
- kisebb alaku hőlgyek számára 23 frt
- nagyobb alaku urak számára 28 frt
- erős dupla fedélű 13 rubin, kitűnő és szolid óra 30 frt
- kisebb alaku hőlgyek számára 30 frt
- nagyobb alaku urak számára 35 frt
- Royal Chronograph 1/4 perczmatóval, kiválóan erős fedéllel, pompás vésművel és emelt munka (a melyet kereskedők 120 frt-ért szoktak eladni) 50 frt
- Ugyanezen óra dupla arany fedéllel (nyitott számszámzó helyett) 72 frt
- Imperial kalendárium, chronométer, a hó, hét s nap megmutatása 1/4 perczmatóval a közepén, a legpompásabb s legelőkelőbb óra, a mely csak gyártatik s a melyet kereskedők 250 frton alul nem adnak 90 frt

Díjmentesen s vám nélkül mindenüvé.

Monogrammok, czimerek stb., izlésesen bevésve l frittal többé kerülnek

Az angol órák elismert legjobbak az egész világon, a schweizer órák eddig precízis tekintetében szolid s tökéletes munka s tartósságára nézve előnybe helyezendők. Az egyes megrendelés 50%-on föléli megtakarítást eredményez, mert az óra-kereskedők nem csinálnak maguk órákat, hanem innen rendelik s árnyaltalan nagy nyereséget vesznek. Mi nem bocsátunk ki szedelő vásári reklámokat, s nem adunk gyártmányokat, **felig ingyen, vagy a bevásárlási áron alul!** Hiszen arra senki se képes! Mi megbizunk a közönség értelmes ítéletében s a mi gyártmányunk allokáció hírében, melyet mi 33 éven át realitás lelkiismeretes s gondos kiszolgálás által nyertünk. Mi csak a legjobb ezüstöt használjuk s kizárólag 18 karátos aranyat, s az összes szétkuldendő óráink regulálva vannak, biztos és elegáns májproce-dozobokba besomagolva s a **regióni használatra alkalmassá tevé.** Melékelnék jóval ási nyilatkozatot 3 évre s minden javítást az óra díjmentes beklüdeése esetén, ez idő alatt ingyen végeztük. **Annak bizonyítékul, hogy lelkiismeretes s hisza kiszolgálást végzünk, gyártmányainkat 3 havi próbaidőre adjuk,** a s vevőknek jogában áll azon este ha ezen idő alatt a megvett tárgyat az ó teljes s feltétlen melegegedését ki nem vevja, azt, az ősszeg visszafizetése mellett minden levonás nélkül — visszaküldeni. Bankjegyek s levelelgyek minden országbeli, fizetés gyánant elfogadottnak, avagy a izetés postautalvány mellett is történhetik. Minden megrendelés — még a legeskelelyebb is, — egyenlo gondossággal még a kezbesítés napján eszkoztolitek, s 4 nap alatt a megrendelő kezét közt van. A czím ez: —

Conkling Manufacturing Company,
55. Alma Str. Birmingham (Anglia.)

Agenturák és bizományi raktlárak a legelőnyösebb feltételek mellett felállíthatók.

„Hungária-kávé“

tisztán használva pótolja a drága ázsiai kávét s egészségesekeknek, uzymint betegkeknek feketén vagy tejfel vegyítve egyaránt kitűnő tápeled. Gyomor- s bélhurut, rozsz emésztés, gyomorgöcs, gyomor- és fejjörös gyomortul eredő fejfájás, verszegenyseg, elövänyodás- és székrekedés ellen orvosi tapasztalatok és ajánlatok szerint legesikeresebb szerkek van elismerve, továbbá

„Szalády-kávé“

egy új pótkávé, azok részére, kik az ázsiai, kávét nélkülözni nem tudják, ahhoz vegyítékül, **kitűnő kavé javító pötszer,** mely szép színt és kellemes zamatot kölcsönöz s a külföldi pótkávékat jóval fölülmulja.

Kapható a feltaláló:

Szalády Antalnál Budapest, Andrássy-út 87-ik szám és minden neveze- tesebb fűszerkereskedésben helyben és vidéken a meghatározott bolti árakon
Zomborban: Hrabovszky és Sztrilich uraknál.

Karácsonyi és ujévi ajándékok.

Ujdonságok gyermekjátékokban.

Van szerencsénk a n. é. közönség becses tudására juttatni, hogy a **Testory-féle** kőbányai majolika-, fém- és lámpaárny-gyár dús raktárát megkaptuk és ennek rendkívüli szép gyártmányú szabott gyári áron eláruljuk, melynek megtekintésére a nagyérdemű közönséget meghívjuk.

Ajánljuk egyuttal jól berendezett raktárunkat **díszmő, norinbergi és rövidáruban** alkalmi ajándékuul férfiak és nők számára.

GYERMEKJÁTÉKOK, u. n. **bábúk, hintázó lovak társasjátékok, karácsonya díszek** nagy választékban. **Illatszerek, Leichner és hatyú rizspor, Housen-féle ibolyaszappan, Bonbonierek és csinos legyezők.** A midőn magunkat a n. é. közönség jóakarataiba ajánljuk

3-3

vagyunk teljes tisztelettel

STEIN és ENGEL.

Párgai kezítük.

Karácsonyfa díszek.

| | | |
|----------|--------------------------------------|----------|
| X. | Előfizetési felhívás! | X. |
| évfolyam | 1887. évi jan. 1. uj előfiz. nyitunk | évfolyam |

„MAGYAR MERCUR“-ra.

A „MAGYAR MERCUR“ január 1-én tizedik évfolyamában lép.

Nagy sző ez az időszakai sajtó történetében és a tiz esztendő fennállás fényes bizonyítéka annak, hogy a „Magyar Mercur“ érezhető bírány pótlására volt hivatva. — Egy évtized alatt a „Magyar Mercur“ megfelelői igyekezett feladatának, mely főképen arra szorított, hogy a

sorsolás és értékpapírok huzásait gyorsan és pontosan eszkoztölje, pénzügyi és tőzsdéi kérdésekben szakcsertői fejtegetések és lelkiismeretes információ után tanácsosal szolgáljon — A „Magyar Mercur“ jövőben még inkább fog igyekezni, hogy nemcsak a színvonalon maradjon, hanem

hogy tartalmassága folyton gyarapodjék.

Tudósításokat fogunk hozni, nemcsak az értékpapírpiazcéről, hanem a **gabona és terménytőzsdéről is,** hogy ekként az olvasóink sorában levő számos gazdember jogos igényeit kielégítsük. A sorsolási értesítöben gondunk lesz a hátralek pontos és kimerítő kimutatására. — Különös figyelmet fogunk fordítani a

szekesztölői üzenetek

rovatára melyben úgy mint eddig, előfizetőink minden hozzánk intézett kérdésére legjobb tudomásunk szerint fogunk azonnali feleletet adni. A szekesztölés számára biztosítottak a legjobb pénzügyi szakcsertők közreműködését és intézkedünk, hogy a lap kiállítása körül is eszcsertői újítások lépjenek életbe. Szóval olda fogunk törekedni hogy a „MAGYAR MERCUR“ a tőkepénzes, takarékoskodó és tőzsdé iránt érdeklődő magánosok, nemkülönb a bankok, takarékpénztárak és más pénzintézeteknek

nélkülözhetetlen, és a mi szintén méltánylandó, legelőnyösebb közlönye legyen.

Előfizetési ár: Budapestben házhoz hordva, vidékre postai szállítással

Egész évre — — — — — 2 frt.
Fél évre — — — — — 1 frt.

A „MAGYAR MERCUR“

szekesztölésége és kiadóhivatala
Budapest, Hatvani-utca 17. szám. 6-3

BUDAPESTI HIRLAP.

Felhívás előfizetésre!

A „Budapesti Hírlap” njesztendővel pályafutása hetedik évébe lép. Megerősödve, támaszkodva a Magyarországon eddig hallatlan sikerre, melyben részesült. A „Budapesti Hírlap”-nak a hazai művelt olvasóközönség vetette meg alapját. A lap eleitől fogva megértette a magyar közönség szellemét: minden pártérdek mellozásaival küzdött nemzetünk és fajunkért, ez egyetlen jelszóval: **magyarság!** Viszont az ország legkiválóbb intelligenciája is azonosította magát a lappal, fölkarolva azt oly módon, mely páratlan a magyar újságírás történetében. Ez a ráknézve oly becses viszony, ez a nagy erkölcsi és anyagi támogatás bennünket arra kötelez, hogy mindazon fölül, a mit eddig adtunk, napról-napra emeljük a „Budapesti Hírlap” színvonalát s a mellett, hogy a hazafias közszellemet folyton kifejezzük, egyszersmind a lap dologi részében mindahol a legtekélyesebbet szolgáltatjuk, a mi ma az európai újság forgalmát képezi.

A hazai sajtóban míg a legfényesebb eredményt a „Budapesti Hírlap” érte el; legnépszerűbb, legelterjedtebb lapja az országnak. Közönségünk méltán megkívánhatja tőlünk, hogy szerkesztes, értesülés s hírszolgálat tekintetében, semmi költséget nem kímélve, lehetőleg kitűnőt adjunk. A külső dolgozóársak egész seregén kívül, szerkesztőségünknek anyai belső tagja van, a mennyivel egy más magyar lap sem dolgozik: minden rovatot külön vezető gondoz, a helyi tudósítókön kívül, a kik a nap történetét írják. Minden fontosabb bel- vagy külföldi esemény fölül rendes levelezőinkön kívül saját külön tudósítóink értesítenek közvetlenül: s lapunknál a távirati szolgálat immár oly tekélyesen van berendezve, hogy mondhatjuk: nem történik a világon semmi jelentékeny dolog: a nélkül, hogy a „Budapesti Hírlap” arról rögtön ne adjon hí és kimerítő tudósítást.

Politikái cikkeinket

Kass Ivor báró, Rákosi Jenő, Balogh Pál írják más kiváló hazai publicistákkal híven a lap független, magyar, pártérdekeket nem ismerő szelleméhez.

Politikái híreink

czélszerű összeköttetések alapján a legmegbízhatóbb forrásokból származnak. Az országgyűlési tudósításokat a gyorsírói jegyzetek alapján szerkesztjük; mindent, a mi érdekes és fontos, egész terjedelmében adva s máskép is teljes képet nyujtva a tárgyalásoknak, a mely már a tudósítás elé irt bevezetésben tükrözik. Magyarország politikái és közléte fölül távirati értesülésekkel látnak el rendes levelezőink, minökkel minden városban, sőt nagyobb községben is bírnak.

Távirati tudósításaink

manap már teljesen egy fokon állanak a világsajtó legjobban szervezett hírszolgálatával. Európa összes metropolisáiban Londontól Konstantinápolyig saját tudósítóink vannak, a kik ugy az ott történő eseményeket, mint az elektromos dróton oda futó híreket nekünk rögtön megtávirazzák. Nyomató-műhelyünk berendezése és az óránként kilenczeker példányt nyomó Marinoni-féle rotációs sajtó lehetővé teszik, hogy még hajnali három órákor is bevehessük a lapba a legújabb híreket. A külföldi rendes tudósítókon kívül minden fontosabb esemény fölül szerkesztőségünk külön kiküldetésű tagjai adnak gyors és bő értesítést. A „Budapesti Hírlap” e czélokra havonként oly összeget fordít, mint a mennyi ezelőtt 10 évvel még egy-egy hírlap egész költségvetése volt; de sikerült is elérnie, hogy ma a legjobban, leggyorsabban értesülő organuma a sajtónak.

A „Budapesti Hírlap” naponként rendszeren

 **18,000 példányban** 

jelenik meg, mozgalmas időben pedig 20—25,000 példányban

AZ ELŐFIZETÉS FÖLTÉTELEI:

Egész évre
Félévre

14 frt — kr. Negyedévre
7 frt — kr. Egy óra

3 frt 50 kr.
1 frt 20 k.

Az előfizetések vidékről legczélszerűbben postautalvánnyal eszközölhetők következő czim alatt:

A „Budapesti Hírlap” kiadóhivatalának, Bpest, IV kerület, kalap-utczá 16. sz.

Budapest, 1886. évi december hóban.

Tisztelettel

OSVÁKÁSI JÓZSEF és RÁKOSI JENŐ

Mutatványszámokkal ingyen szolgálunk.

szerkesztők és kiadótulajdonosok.